

समतामहोदधिः महाकाव्यम्

पंन्यासप्रवर-श्रीपद्मविजयगणिवराणां
पद्यात्मकं जीवनचरितं गुर्जरभावानुवादविभूषितम्

प्रेरकाः

वैराग्यदेशनादक्ष-आचार्यदेव-श्रीमद्विजय-हेमचन्द्रसूरीश्वराः

श्रीभुवनभानुसूरि-जन्मशताब्दीवर्षनिमित्तं प्राभृतम्
(वि.सं.२०६७ चैत्र कृष्णा ६)

श्रीमतामहोदधिः महाकाव्यम्

(पंन्यासप्रवर-श्रीपद्मविजयगणिवराणां जीवनचरितम्)
(गुर्जरभावानुवादविभूषितम्)

⊗ रचयिता ⊗

पूज्यपाद-वैराग्यदेशनादक्ष-आचार्यदेव-श्रीमद्विजय-

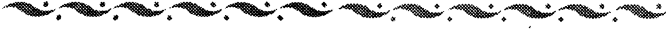
हेमचन्द्रसूरीश्वराणां

शिष्याणुः

मुनिरत्नबोधिविजयः

⊗ प्रकाशक ⊗

श्री जिनशासन आराधना ट्रस्ट

● પ્રામિસ્થાન ●

શ્રી જિનશાસન આરાધના ટ્રસ્ટ

C/o. શ્રી ચંદ્રકાંત એસ. સંઘવી

૬-બી, અશોકા કોમ્પ્લેક્ષ, પહેલા રેલ્વે ગરનાળા પાસે,
પાટણ-૩૮૪ ૨૬૫ (ઉત્તરગુજરાત).
ફોન - ૨૩૧ ૬૦૩

C/o. શ્રી ચંદ્રકુમારભાઈ બી. જરીવાલા

દુકાન નં. ૬, બદ્રિકેશ્વર સોસાયટી, મરીન ડ્રાઈવ,
'ઈ' રોડ, નેતાજી સુભાષ રોડ, મુંબઈ-૨.
ફોન - ૦૨૨-૨૨૮૧ ૮૪૨૦

● વીર સં. ૨૫૩૫ ● પ્રથમ આવૃત્તિ ● વિ.સં. ૨૦૬૫ ●

નકલ : ૫૦૦

Printed by : SHRI PARSHVA COMPUTERS,
58, Patel Society, Jawahar Chowk, Maninagar, A'bad-8. Tel.25460295

• શ્રુતભક્તિનો લાભ લેનાર •

ગુર્જર ભાવાનુવાદથી વિભૂષિત
'સમતામહોદધિ મહાકાવ્યમ્'
નામના આ ગ્રન્થરત્નના પ્રકાશનનો
સંપૂર્ણ લાભ

પ.પૂ.આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય
કલ્યાણબોધિસૂરિ મહારાજની
પ્રેરણાથી

શ્રી ધર્મવર્ધક જૈન શ્વેતામ્બર
મૂર્તિપૂજક સંઘ, બોરિવલી

એ
જ્ઞાનનિધિમાંથી લીધેલ છે.
શ્રુતભક્તિ કરનાર પુણ્યશાળી સંઘની
ભૂરિ ભૂરિ અનુમોદના

લી.
શ્રી જિનશાસન આરાધના ટ્રસ્ટના
ટ્રસ્ટિઓ

પ્રકાશકીય

ગુર્જર ભાવાનુવાદથી વિભૂષિત 'સમતામહોદાધિઃ મહાકાવ્યમ્' નામના પ્રસ્તુત ગ્રન્થરત્નને પ્રકાશિત કરતા આજે અમે અનેરો આનંદ આનુભવિએ છીએ.

આ મહાકાવ્યમાં વર્ધમાનતપોનિધિ, પૂજ્યપાદ આચાર્યદેવ-શ્રીમદ્વિજય ભુવનભાનુસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્યરત્ન અને ભાઈમહારાજ એવા સમતાસાગર, પંચાસપ્રવર શ્રીપદ્મવિજયજી મહારાજનું સંસ્કૃત પદ્યાત્મક જીવનચરિત્ર છે. સાથે દરેક શ્લોકનો સરળ ગુજરાતી અર્થ પણ કરેલ છે.

પંચાસપ્રવર શ્રીપદ્મવિજયજી મહારાજ એક મહાન સાધક હતા. કેન્સર જેવા જીવલેણ રોગમાં પણ તેઓશ્રીએ કરેલ ઉત્કૃષ્ટ સાધનાનું રોમાંચક વર્ણન આ મહાકાવ્યમાં કરાયુ છે. આ મહાકાવ્ય સાધક જીવો માટે એક ઉચ્ચતમ આલંબરૂપ બનશે. આ મહાકાવ્યના પઠન-પાઠનથી સમતા-સમાધિ-સહનશીલતાની પ્રાપ્તિ અને વૃદ્ધિ થશે. આ મહાકાવ્ય અને તેના ભાવાનુવાદની રચના મુનિ રત્નબોધિવિજયજીએ કરેલ છે.

સીમંધર જિનોપાસક વૈરાગ્યદેશનાદક્ષ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્વિજય દેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજના પ્રેરણા અને માર્ગદર્શન હેઠળ અમારુ ટ્રસ્ટ છેલ્લા ૨૫ વર્ષથી શ્રુતભક્તિના વિવિધ કાર્યો કરી રહ્યું છે. લગભગ ૩૩૮ જેટલા ગ્રન્થો આજ સુધી પ્રકાશિત થયા છે હજુ પણ વધુ ને વધુ શ્રુતભક્તિ કરી શકીએ એવી શ્રુતાધિષ્ઠાયિકા સરસ્વતી દેવીને પ્રાર્થના કરીએ છીએ.

પ્રાન્તે, આ ગ્રન્થના અભ્યાસ દ્વારા સહુ આત્મકલ્યાણને સાધે એજ એક અભ્યર્થના.

લી.શ્રી જિનશાસન આરાધના ટ્રસ્ટના

ટ્રસ્ટિઓ

❀ એક મહાન સાધક ❀

ટાંકણાના માર ખાધા વિના પત્થર પ્રતિમા ન બને. સરાણ પર ચઢ્યા વિના ચપ્પુ ધારદાર ન બને. અગ્નિપ્રવેશ કર્યા વિના સુવર્ણ શુદ્ધ ન બને. ધોકાના માર ખાધા વિના વસ્ત્ર સ્વચ્છ ન બને. કપાવાની તૈયારી વિના સોનું વિંટી ન બને. તેમ, સહન કર્યા વિના આત્મા પરમાત્મા ન બને.

પંન્યાસપ્રવર શ્રીપદ્મવિજયજી મહારાજે આ ગણિત આત્મસાત્ કર્યું હતું. તેથી જ તેઓ કેન્સર જેવા ભયંકર રોગને પણ સમતાપૂર્વક સહન કરી વર્તમાનકાળમાં અશક્ય જેવી લાગતી એક મહાન સાધના કરી ગયા.

સિદ્ધાન્તમહોદધિ પૂજ્યપાદ પ્રેમસૂરીશ્વરજી મહારાજના સમાગમથી વૈરાગ્યવાસિત થઈ તેમણે પોતાના વડિલબંધુ સાથે ચારિત્ર અંગીકાર કર્યું. તેઓ વડિલબંધુ ન્યાયવિશારદ પૂજ્યપાદ ભુવનભાનુસૂરીશ્વરજી મહારાજના પ્રથમ શિષ્યરત્ન હતા. તેઓ ૪૮ વર્ષનું નાનું પણ સાધકજીવન જીવી ગયા. તેમણે ૨૬ વર્ષના ચારિત્રપર્યાયમાં સંયમની ઉત્કૃષ્ટ સાધના કરી.

સંયમજીવનના ૧૬મા વર્ષે કેન્સર રોગે તેમની ઉપર હુમલો કર્યો. છતાં તેઓ ડગ્યા કે અટક્યા નહીં. કેન્સરના રોગમાં પણ તેમની આરાધના અસ્ખલિતપણે આગળ વધતી હતી.

સાધક આત્મા કષ્ટને પણ સુખ માને છે. કેમકે એમાં એને કર્મનિર્જરાનો લાભ દેખાય છે. મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજયજી મહારાજે સમાધિશતકમાં કહ્યું છે -

‘વ્યાપારી વ્યાપારમે સુખ કરી માને દુઃખ,

ક્રિયાકષ્ટ સુખમે ગિને ત્યું વાંછિત મુનિ સુખ’

કેન્સરની બિમારી આવ્યા પછી પંન્યાસપ્રવર શ્રીપદ્મવિજયજી મહારાજ બમણા ઉત્સાહથી આરાધના કરવા લાગ્યા.

મજીઠ જેમ જેમ કુટાય તેમ તેમ તેમાંથી વધુ રંગ નીકળે.
સુખડ જેમ જેમ ઘસાય તેમ તેમ તેમાંથી વધુ સુગંધ નીકળે.
તેમ સાધક પર જેમ જેમ ઉપસર્ગો-પરિષદો આવે તેમ તેમ સાધનામાં તેનો ઉત્સાહ વધતો જાય. અંગ્રેજીમાં પણ કહ્યું છે - *If you beat spice, it will smell sweeter.*

સાધક આત્મા દુઃખને ગણકારતો નથી. એટલુ જ નહીં એ તો દુઃખને ય સુખરૂપ માને છે.

ઉપાધ્યાયજી મહારાજે સમાધિશતકમાં જ કહ્યું છે -

‘રન મેં લડતે સુભટ જ્યું ગિને ન બાન પ્રહાર,
પ્રભુરંજન કે હેત ત્યું જ્ઞાની અસુખ પ્રચાર.’

સાધક સહન કરવામાં ક્યારેય કાયર ન હોય.

સહન કરે તે સાધુ. ઉત્તરાધ્યયનસૂત્રમાં પણ કહ્યું -
‘કસિણં અહિયાસણ જે સ ભિક્ખુ।’

સહન કરવામાં કાયર બનનાર દુઃખી દુઃખી થઈ જાય છે, કેમકે સંસારમાં ડગલે ને પગલે મુસીબતો આવે છે. સહન કરવાની કળા જેણે આત્મસાત્ કરી છે તે ખરેખર સુખી છે.

Friedrich Von Schiller એ કહ્યું છે - *Happy he who learns to bear what he cannot change.*

માટે જ પં.પદ્મવિજયજી મ. કેન્સરમાં પણ સુખી હતા.

‘ગુલામને કે કેદીને કાંઈ *V.I.P. Treatment* ન મળે જે આવે તેમાં ચલાવી લેવુ પડે. તેમ આપણે કર્મના ગુલામ છીએ, તો પછી સંસારમાં આપણને *V.I.P. Treatment* કેવી

રીતે મળે ? જે આવે તે નભાવી લેવું.’ - આ વાત પં. પદ્મવિજયજી મહારાજે પોતાના અંતરમાં બરાબર ઘુટી હતી.

કેન્સર જેવા રોગમાં જ્યારે મોઢાથી અન્ન-પાણી લઈ શકાતા ન હતા માત્ર પેટમાં જોડેલી નળી દ્વારા પ્રવાહીનું પોષણ મળતુ ત્યારે પણ આ સાધક આત્માએ માસખમણ, ૧૪. ઉપવાસ, ૧૦ ઉપવાસ, અનેક છઠ્ઠ-અઠ્ઠમ વગેરે ઉગ્ર તપશ્ચર્યાઓ કરી.

એમની સાધનાનો ખરો પરિચય તો આ મહાકાવ્યના પઠન પછી જ મળશે. આ મહાકાવ્યના અભ્યાસ પછી મુખમાંથી અવશ્ય શબ્દો સરી પડશે - ‘અધધધ ! શું આ કાળે આ શક્ય છે ?’

સાધકની સાધના ગુપ્ત હોય છે. તે બાહ્ય જગતમાં પ્રસિદ્ધિને ઝંખતો નથી. પં.પદ્મવિજયજી મહારાજની સાધના પણ ગુપ્ત હતી. વર્તમાન વિશ્વમાં બહુ ઓછા લોકો તેમને ઓળખતા હશે. આવા સાધકો માટે ઋષિભાષિતસૂત્રમાં કહ્યું છે - ‘મા મમં જાણઠ કોયી, માડહં જાણામિ કંચિવિ.’ મને કોઈ ન જાણે અને હું કોઈને ન જાણું.

પં.પદ્મવિજયજી મહારાજના જીવનમાં ગુરુભક્તિ અને ગુરુબહુમાન પણ અદ્વિતીય હતા. તેમના લખાણોમાં પણ પાને પાને તેમના હૃદયમાં રહેલા ગુરુબહુમાનના દર્શન થાય છે. તેઓ પૂજ્યપાદ પ્રેમસૂરીશ્વરજી મહારાજના હૃદયમાં વસી ગયેલા.

તેમના ગુણો અને સાધનાને સંપૂર્ણપણે જાણવા, માણવા અને અપનાવવા આ મહાકાવ્યનું વારંવાર પઠન ખૂબ જરૂરી છે.

પં. પદ્મવિજયજી મહારાજના સમતા ગુણના આધારે આ મહાકાવ્યનું નામ 'સમતામહોદધિ મહાકાવ્યમ્' રાખ્યું છે. તેઓ સમતાના દરિયા જેવા હતા.

આ મહાકાવ્ય સંસ્કૃતભાષામાં રચાયું છે. તેમાં કુલ ૬૫૪ શ્લોકો છે. આ મહાકાવ્ય ૧૦ પદ્મોથી બનેલું છે.

પહેલા પદ્મમાં ૪૮ શ્લોકો છે. તેમાં પં. પદ્મવિજયજી મ. ના જન્મ, જ્ઞાનાભ્યાસ, ગુરુમહારાજનો સંપર્ક, દીક્ષા, ગુરુમહારાજને આચાર્યપદપ્રદાન વગેરેનું વર્ણન છે.

બીજા પદ્મમાં ૫૩ શ્લોકો છે. તેમાં પૂજ્યશ્રીના વિનય, જ્ઞાન, તપ-ત્યાગ વગેરે ગુણોની સાધનાનું વર્ણન છે.

ત્રીજા પદ્મમાં ૫૪ શ્લોકો છે. તેમાં પૂજ્યશ્રીના નિઃસ્પૃહતા, સરળતા, સહનશીલતા, બ્રહ્મચર્ય વગેરે ગુણોની સાધનાનું વર્ણન છે.

ચોથા પદ્મમાં ૫૦ શ્લોકો છે. તેમાં પૂજ્યશ્રીના પરાર્થ, ગચ્છસેવા, ક્રિયાતત્પરતા વગેરે ગુણોની સાધના તેમજ શિષ્યપરિવારનું વર્ણન છે.

પાંચમા પદ્મમાં ૫૯ શ્લોકો છે. તેમાં પૂજ્યશ્રીના કેન્સર રોગનો પ્રારંભ, શ્રીભદ્રગુપ્તવિજયજી - શ્રીરાજેન્દ્રવિજયજીની દીક્ષા, દાદરમાં ચોમાસુ, શિબિરની શરૂઆત, અહમદનગરમાં ચોમાસુ, બાબુશેઠની દીક્ષા વગેરેનું વર્ણન છે.

છઠ્ઠા પદ્મમાં ૫૬ શ્લોકો છે. તેમાં પૂજ્યશ્રીનો ગુરુમહારાજ સાથે સુરેન્દ્રનગર તરફ વિહાર, ઉપધાનતપ, સંઘયાત્રા, 'પરમતેજ'નું પ્રકાશન, પર્વતિથિભેદ, ટાટા હોસ્પિટલમાં ચિકિત્સા વગેરેનું વર્ણન છે.

સાતમા પદ્મમાં ૧૫૧ શ્લોકો છે. તેમાં પૂજ્યશ્રીનું પુનઃ

ગુરુમહારાજ સાથે મીલન, સિદ્ધગિરિનો સંઘ, વિપરીત પરિણામેલ ઔષધનો પ્રસંગ, પંન્યાસપદવી અર્પણ, સુરેન્દ્રનગરમાં ચોમાસુ, સાધનાનો યજ્ઞ, ૨૪ ઉપવાસની સાધના, ગળુ બંધ થવું, અંતિમ આરાધના-ક્ષમાપના, ફરી મહાવ્રત ઉચ્ચરવા પેટમાં નળી જોડવી વગેરેનું વર્ણન છે.

આઠમા પદ્મમાં ૫૭ શ્લોકો છે. તેમાં પિંડવાડામાં મહાવીરસ્વામીના દેરાસરની પ્રતિષ્ઠા, વ્યંતરીના ઉપસર્ગનો નાશ, પૂજ્યશ્રીએ કરેલ માસખમણ, નવી નળી જોડવી વગેરેનું વર્ણન છે.

નવમા પદ્મમાં ૫૫ શ્લોકો છે. તેમાં શીલ્દરમાં ઉપધાનતપ, પાલનપુરમાં ચૈત્રી ઓળી, છેલ્લુ ચોમાસુ, તીવ્ર વેદનાઓ સહન કરવી વગેરેનું વર્ણન છે.

દશમા પદ્મમાં ૬૭ શ્લોકો છે. તેમાં પૂજ્યશ્રીની અંતિમ આરાધના, ગુરુમહારાજની હિતશિક્ષા, અંતિમ ઈચ્છા, અંતિમ અવસ્થા, સ્વર્ગગમન, અંતિમયાત્રા, અગ્નિસંસ્કાર, ચમત્કાર, મહાકાવ્યની સમાપ્તિ વગેરેનું વર્ણન છે.

ત્યાર પછી ૨૧ શ્લોકોની પ્રશસ્તિ છે.

પહેલા ચાર પદ્મોમાં પૂજ્યશ્રીના બાળપણથી કેન્સરરોગ થયો તે પહેલાના જીવનનું વર્ણન છે.

પછીના છ પદ્મોમાં પૂજ્યશ્રીને કેન્સરરોગ થયો ત્યારપછીના જીવનનું વર્ણન છે.

દરેક પદ્મને અંતે એક શ્લોક વસંતતિલકા છંદમાં છે. શેષ બધા શ્લોકો અનુષ્ટુપ્ છંદમાં છે.

આ મહાકાવ્ય પૂજ્યશ્રીની સાધનાથી અપરિચિત જગતને પૂજ્યશ્રીની સાધનાનો પરિચય આપે છે તેમજ બધા જીવોને

પૂજ્યશ્રી જેવી સાધના કરવા પ્રેરે છે.

સંસ્કૃતભાષા નહીં જાણતા જીવો પણ પૂજ્યશ્રીની સાધનાના આસ્વાદથી વંચિત ન રહી જાય એ માટે આ મહાકાવ્યનો સરળ ગુજરાતી ભાષામાં ભાવાનુવાદ પણ કર્યો છે.

પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીની કૃપાથી જ આ મહાકાવ્ય રચવા હું સમર્થ થયો છું.

પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીએ અને મુનિરાજશ્રી જિનપ્રેમવિજયજીએ આ સંપૂર્ણ મહાકાવ્યનું સંશોધન કરેલ છે. તે બદલ તેઓનો ખૂબ ખૂબ આભાર માનું છું.

મારા અને સહુના જીવનમાં પૂજ્યશ્રી જેવા ગુણો આવે એ માટે આ મહાકાવ્યની રચના કરેલ છે.

આ સંપૂર્ણ ગ્રન્થમાં છન્દસ્થપણાને લીધે કંઈ પણ ક્ષતિ રહી ગઈ હોય તો તે બદલ ક્ષમા યાચુ છું.

પૂજ્યશ્રીના સાધનામય જીવનને વાંચી સહુનું જીવન સાધનામય બને એજ શુભાભિલાષા.

વૈરાગ્યદેશનાદક્ષ આચાર્યદેવશ્રીમદ્વિજય
હેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજાનો

વિરમગામ.

શિષ્યાણુ

વીર સં.૨૫૩૫

રત્નબોધિ

ભા.વદ-૭

✽ શ્રુતસમુદ્ધારક ✽

૧. ભાણબાઈ નાનજી ગડા, મુંબઈ (પ્રેરક : પ.પૂ.ગચ્છાધિપતિ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્વિજય ભુવનભાનુસૂરિ મ.સા.)
૨. શેઠ આણંદજી કલ્યાણજી, અમદાવાદ
૩. શ્રી શાંતિનગર શ્વેતાંબર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, અમદાવાદ (પ્રેરક : પ.પૂ.તપસત્રાટ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્વિજય હિમાંશુસૂરિ મ.સા.)
૪. શ્રી શ્રીપાલનગર જૈન ઉપાશ્રય ટ્રસ્ટ, વાલકેશ્વર, મુંબઈ (પ્રેરક : પ.પૂ.ગ.આ.રામચંદ્રસૂરિ મ.સા.ની દિવ્યકૃપા તથા પૂ. આચાર્યદેવ શ્રીમદ્વિજય મિત્રાનંદ સૂ.મ.સા.)
૫. શ્રી લાવાણ્ય સોસાયટી શ્વેતાંબર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, અમદાવાદ (પ્રેરક : પ.પૂ.પંન્યાસજી શ્રી કુલચંદ્રવિજયજી ગણિવર્ય)
૬. નયનબાલા બાબુભાઈ સી. જરીવાલા હા. ચંદ્રકુમાર, મનીષ, કલ્પનેશ (પ્રેરક : પ.પૂ.મુનિરાજશ્રી કલ્યાણબોધિ વિજયજી મ.સા.)
૭. કેશરબેન રતનચંદ કોઠારી હા. લલિતભાઈ (પ્રેરક : પ.પૂ.ગચ્છાધિપતિ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્વિજય જયઘોષસૂરીશ્વરજી મહારાજ)
૮. શ્રી શ્વેતાંબર મૂર્તિપૂજક તપગચ્છીય જૈન પૌષઘશાલા ટ્રસ્ટ, દાદર, મુંબઈ
૯. શ્રી મુલુંડ શ્વેતાંબર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, મુલુંડ, મુંબઈ (આચાર્યદેવ શ્રીહેમચંદ્રસૂરિ મ.સા.ની પ્રેરણાથી)
૧૦. શ્રી સાંતાક્રુઝ શ્વે. મૂર્તિ. તપાગચ્છ સંઘ, સાંતાક્રુઝ, મુંબઈ (પ્રેરક : આચાર્યદેવ શ્રીહેમચંદ્રસૂરિ મ.સા.)

૧૧. શ્રી દેવકરણ મૂલજીભાઈ જૈન દેરાસર પેઢી, મલાડ (વેસ્ટ),
મુંબઈ (પ્રેરક : પ.પૂ. મુનિરાજશ્રી સંયમબોધિ વિ.મ.સા.)
૧૨. સંઘવી અંબાલાલ રતનચંદ જૈન ધાર્મિક ટ્રસ્ટ, ખંભાત
(પૂ.સા. શ્રી વસંતપ્રભાશ્રીજી મ.તથા પૂ.સા.શ્રી
સ્વયંપ્રભાશ્રીજી મ. તથા પૂ.સા. શ્રી દિવ્યશાશ્રીજી મ. ની
પ્રેરણાથી મૂળીબેનની આરાધનાની અનુમોદનાર્થે)
૧૩. બાબુ અમીચંદ પત્રાલાલ આદીશ્વર જૈન ટેમ્પલ ચેરીટેબલ
ટ્રસ્ટ, વાલકેશ્વર, મુંબઈ-૪૦૦૦૦૬. (પ્રેરક : પૂ. મુનિરાજશ્રી
અક્ષયબોધિ વિજયજી મ.સા. તથા પૂ. મુનિરાજશ્રી મહાબોધિ
વિજયજી મ.સા. તથા પૂ. મુનિરાજશ્રી હિરણ્યબોધિ વિજયજી
મ.સા.)
૧૪. શ્રી શ્રેયસ્કર અંધેરી ગુજરાતી જૈન સંઘ, મુંબઈ (પ્રેરક : પૂ.
મુનિશ્રી હેમદર્શન વિ.મ. તથા પૂ. મુનિશ્રી રમ્યઘોષ વિ.મ.)
૧૫. શ્રી જૈન શ્વેતાંબર મૂર્તિપૂજક સંઘ, મંગલ પારેખનો ખાંચો,
શાહપુર, અમદાવાદ (પ્રેરક : પ.પૂ. આચાર્યદેવ શ્રી
રુચકચંદ્રસૂરિ મ.)
૧૬. શ્રી પાર્શ્વનાથ શ્વેતાંબર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, સાંઘાણી
એસ્ટેટ, ઘાટકોપર (વેસ્ટ), મુંબઈ (પ્રેરક : પૂ. મુનિરાજશ્રી
કલ્યાણબોધિ વિજયજી મ.સા.)
૧૭. શ્રી નવજીવન સોસાયટી જૈન સંઘ, બોમ્બે સેન્ટ્રલ, મુંબઈ
(પ્રેરક : પૂ. મુનિરાજશ્રી અક્ષયબોધિ વિ. મ.)
૧૮. શ્રી કલ્યાણજી સોભાગચંદજી જૈન પેઢી, પીંડવાડા.
(સિદ્ધાંતમહોદધિ સ્વ. આ. શ્રીમદ્વિજય પ્રેમસૂરીશ્વરજી
મ.સા. ના સંયમની અનુમોદનાર્થે)

૧૯. શ્રી ઘાટકોપર જૈન શ્વેતાંબર મૂર્તિપૂજક તપાગચ્છ સંઘ,
ઘાટકોપર (વેસ્ટ), મુંબઈ (પ્રેરક : વૈરાગ્યદેશનાદક્ષ પૂ.આ.
શ્રીહેમચંદ્રસૂરિ મ.સા.)
૨૦. શ્રી આંબાવાડી શ્વેતાંબર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, અમદાવાદ
(પ્રેરક : પૂ.મુનિ શ્રીકલ્યાણબોધિ વિ.મ.)
૨૧. શ્રી જૈન શ્વેતાંબર મૂર્તિપૂજક સંઘ, વાસણા, અમદાવાદ
(પ્રેરક : પૂ. આચાર્ય શ્રી નરરત્નસૂરિ મ.ના સંયમજીવનની
અનુમોદનાર્થે પૂજ્ય તપસ્વીરત્ન આચાર્ય શ્રી હિમાંશુસૂરીશ્વરજી
મ.સા.)
૨૨. શ્રી પ્રેમવર્ધક આરાધક સમિતિ, ધરણિધર દેરાસર, પાલડી,
અમદાવાદ (પ્રેરક : પૂ.ગણિવર્ય શ્રી અક્ષયબોધિ વિજયજી મ.)
૨૩. મહાવીર જૈન શ્વે.મૂર્તિપૂજક સંઘ, પાલડી, શેઠ કેશવલાલ
મૂલચંદ જૈન ઉપાશ્રય, અમદાવાદ. (પ્રેરક : પ.પૂ. આચાર્ય
શ્રીરાજેન્દ્રસૂરિ મહારાજ સા.)
૨૪. શ્રી માટુંગા જૈન શ્વે. મૂર્તિપૂજક તપાગચ્છ સંઘ એન્ડ
ચેરિટીઝ, માટુંગા, મુંબઈ
૨૫. શ્રી જીવીત મહાવીરસ્વામી જૈન સંઘ, નાંદિયા (રાજસ્થાન)
(પ્રેરક : પૂ. ગણિવર્ય શ્રી અક્ષયબોધિ વિજયજી મ.સા. તથા
મુનિશ્રી મહાબોધિ વિજયજી મ.સા.)
૨૬. શ્રી વિશા ઓસવાલ તપાગચ્છ જૈન સંઘ, ખંભાત (પ્રેરક
: વૈરાગ્યદેશનાદક્ષ પ.પૂ.આચાર્યદેવ શ્રી હેમચંદ્રસૂરિ મ.સા.)
૨૭. શ્રી વિમલ સોસાયટી આરાધક જૈન સંઘ, બાણગંગા,
વાલકેશ્વર, મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૦૭.
૨૮. શ્રી પાલિતાણા ચાતુર્માસ આરાધના સમિતિ (પરમ પૂજ્ય
વૈરાગ્યદેશનાદક્ષ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્વિજય હેમચંદ્રસૂરીશ્વરજી
મહારાજના સંવત ૨૦૫૩ના પાલિતાણા મધ્યે ચાતુર્માસ પ્રસંગે)

૨૯. શ્રી સીમંધર જિન આરાધક ટ્રસ્ટ, એમરલ્ડ એપાર્ટમેન્ટ,
અંધેરી (ઈસ્ટ), મુંબઈ
(પ્રેરક : મુનિશ્રી નેત્રાનંદ વિજયજી મ. સા.)
૩૦. શ્રી ધર્મનાથ પોપટલાલ હેમચંદ જૈન શ્વે. મૂર્તિપૂજક સંઘ,
જૈનનગર, અમદાવાદ. (પ્રેરક : મુનિશ્રી સંયમબોધિ વિ.મ.)
૩૧. શ્રી કૃષ્ણનગર જૈન શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક સંઘ, સૈજપુર,
અમદાવાદ (પ.પૂ. આચાર્ય વિજય હેમચંદ્રસૂરીશ્વરજી મ.સા.
ના કૃષ્ણનગર મધ્યે સંવત ૨૦૫૨ના ચાતુર્માસ નિમિત્તે પ.પૂ.
મુનિરાજશ્રી કલ્યાણબોધિ વિજય મ.સા.ના પ્રેરણાથી)
૩૨. શ્રી બાબુભાઈ સી. જરીવાલા ટ્રસ્ટ, નિજમપુરા, વડોદરા
૩૩. શ્રી ગોડી પાર્શ્વનાથજી ટેમ્પલ ટ્રસ્ટ, પુના (પ્રેરક : પૂ.
ગરુડાધિપતિ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્વિજય જયદોષસૂરીશ્વરજી
મ.સા. તથા પૂ. મુનિરાજશ્રી મહાબોધિ વિજયજી મ.સા.)
૩૪. શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ જૈન શ્વેતામ્બર મંદિર ટ્રસ્ટ, ભવાની
પેઠ, પુના. (પ્રેરક : પૂ. મુનિરાજ શ્રી અનંતબોધિ વિજયજી
મ.સા.)
૩૫. શ્રી રદિર રોડ જૈન સંઘ, સુરત (પ્રેરક : પૂ.પં. અક્ષયબોધિ
વિજયજી મ.સા.)
૩૬. શ્રી શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક તપાગરુદ દાદર જૈન પૌષધશાલા
ટ્રસ્ટ, આરાધના ભુવન, દાદર, મુંબઈ (પ્રેરક : મુનિશ્રી
અપરાજિત વિજયજી મ.સા.)
૩૭. શ્રી જવાહર નગર જૈન શ્વે. મૂર્તિપૂજક સંઘ, ગોરેગાવ, મુંબઈ
(પ્રેરક : પૂ. આ. શ્રીરાજેન્દ્રસૂરિ મ.સા.)
૩૮. શ્રી કન્યાશાલા જૈન ઉપાશ્રય, ખંભાત
(પ્રેરક : પૂ.પ્ર.શ્રી રંજનશ્રીજી મ. સા. અને પૂ. પ્ર.શ્રી
ઈંદ્રશ્રીજી મ.સા.ના સંયમજીવનની અનુમોદનાર્થે પ.પૂ.સા.)

- શ્રી વિનયપ્રભાશ્રીજી મ.સા. તથા પ.પૂ.સા.શ્રી વસંતપ્રભાશ્રીજી મ.સા. તથા સાધ્વીજી શ્રી સ્વયંપ્રભાશ્રીજી મ.સા.)
૩૯. શ્રી માટુંગા જૈન શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક તપાગચ્છ સંઘ એન્ડ ચેરીટીઝ, માટુંગા, મુંબઈ
(પ્રેરક : પૂ. પંન્યાસપ્રવર શ્રીજયસુંદરવિજયજી ગણિવર્ય)
૪૦. શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, ૬૦ કુટ રોડ, ઘાટકોપર (ઈસ્ટ)
(પ્રેરક : પૂ.પં. શ્રી વરબોધિવિજયજી ગણિવર્ય)
૪૧. શ્રી આદિનાથ શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, નવસારી
(પ્રેરક : પ.પૂ.આ. શ્રીગુણરત્નસૂરિ મ.ના શિષ્ય પૂ. પંન્યાસજી શ્રીપુણ્યરત્નવિજયજી ગણિવર્ય તથા પૂ.પં. શ્રીયશોરત્નવિજયજી ગણિવર્ય)
૪૨. શ્રી કોઈમ્બતૂર જૈન શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક સંઘ, કોઈમ્બતૂર
૪૩. શ્રી પંકજ સોસાયટી જૈન સંઘ ટ્રસ્ટ, પાલડી, અમદાવાદ
(પ.પૂ.આ. શ્રી ભુવનભાનુસૂરિ મ.સા. ની ગુરુમૂર્તિપ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે થયેલ આચાર્ય-પંન્યાસ-ગણિ પદારોહણ-દિક્ષા વગેરે નિમિત્તે થયેલ જ્ઞાનનિધિમાંથી)
૪૪. શ્રી મહાવીરસ્વામી જૈન શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક દેરાસર, પાવાપુરી, ખેતવાડી, મુંબઈ
(પ્રેરક : પૂ. મુનિશ્રી રાજપાલવિજયજી મ.સા. તથા પૂ.પં. શ્રી અક્ષયબોધિવિજયજી મ.સા.)
૪૫. શ્રી હીરસૂરીશ્વરજી જગદગુરુ શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ ટ્રસ્ટ, મલાડ (પૂર્વ), મુંબઈ
૪૬. શ્રી પાર્શ્વનાથ શ્વે. મૂર્તિ. પૂ. જૈન સંઘ, સાંઘાણી એસ્ટેટ, ઘાટકોપર (વેસ્ટ), મુંબઈ (પ્રેરક : ગણિવર્યશ્રી કલ્યાણબોધિ વિ.મ.)

૪૭. શ્રી ધર્મનાથ પોપટલાલ હેમચંદ જૈન શ્વે. મૂ.પૂ. સંઘ જૈન-
નગર, અમદાવાદ (પૂ.મુનિશ્રી સત્યસુંદર વિ.મ.ની પ્રેરણાથી
ચાતુર્માસમાં થયેલ જ્ઞાનનિધિમાંથી)
૪૮. રતનબેન વેલજી ગાલા પરિવાર, મુલુંડ, મુંબઈ (પ્રેરક : પૂ.
મુનિશ્રી રત્નબોધિ વિજયજી મ.સા.)
૪૯. શ્રી મરીન ડ્રાઈવ જૈન આરાધક ટ્રસ્ટ, મુંબઈ
૫૦. શ્રી સહસ્રકણા પાર્શ્વનાથ જૈન દેરાસર ઉપાશ્રય ટ્રસ્ટ,
બાબુલનાથ, મુંબઈ (પ્રેરક : મુનિશ્રી સત્વભૂષણ વિજયજી)
૫૧. શ્રી ગોવાલીયા ટેંક જૈન સંઘ, મુંબઈ (પ્રેરક : ગણિવર્યશ્રી
કલ્યાણબોધિ વિ.)
૫૨. શ્રી વિમલનાથ જૈન દેરાસર આરાધક સંઘ, બાણગંગા, મુંબઈ
૫૩. શ્રી વાડીલાલ સારાભાઈ દેરાસર ટ્રસ્ટ પ્રાર્થના સમાજ, મુંબઈ
(પ્રેરક : મુનિશ્રી રાજપાલવિજયજી તથા પં. શ્રી અક્ષયબોધિ
વિજયજી ગણિવર)
૫૪. શ્રી પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ, લુહાર ચાલ જૈન સંઘ (પ્રેરક : ગણિવર્ય
શ્રી કલ્યાણબોધિ વિ.)
૫૫. શ્રી ધર્મશાંતિ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ, કાંદિવલી (પૂર્વ), મુંબઈ
(પ્રેરક : મુનિશ્રી રાજપાલ વિજયજી તથા પં. શ્રી અક્ષયબોધિ
વિજયજી ગણિવર)
૫૬. સાધ્વીજી શ્રી સુર્યશાશ્રીજી તથા સુશીલયશાશ્રીજીના
પાલાં(પૂર્વ) કૃષ્ણકુંજમાં થયેલ ચાતુર્માસની આવકમાંથી
૫૭. શ્રી પ્રેમવર્ધક દેવાસ શ્વે. મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, દેવાસ,
અમદાવાદ (પ્રેરક : પૂ.આ. શ્રી હેમચંદ્રસૂરિજી મ. તથા પૂ.
મુનિરાજશ્રી કલ્યાણબોધિવિજયજી મ.)
૫૮. શ્રી પાર્શ્વનાથ જૈન સંઘ, સમા રોડ, વડોદરા (પ્રેરક :
પંન્યાસજી શ્રી કલ્યાણબોધિવિજયજી ગણિવર્ય)

૫૯. શ્રી મુનિસુવ્રતસ્વામી જૈન દેરાસર ટ્રસ્ટ, કોલ્હાપુર (પ્રેરક : પૂ. મુનિરાજ શ્રી પ્રેમસુંદર વિજયજી)
૬૦. શ્રી ધર્મનાથ પો. હે. જૈનનગર શ્વે.મૂ.પૂ. સંઘ, અમદાવાદ (પ્રેરક : પ.પૂ. પંન્યાસપ્રવર પુણ્યરત્નવિજયજી મહારાજ)
૬૧. શ્રી દિપક જ્યોતિ જૈન સંઘ, કાલાચોકી, પરેલ, મુંબઈ (પ્રેરક : પૂ.પં. શ્રી ભુવનસુંદર વિજયજી ગણિવર્ય તથા પૂ.પં. શ્રી ગુણસુંદર વિજયજી ગણિવર્ય)
૬૨. શ્રી પદ્મમણિ જૈન શ્વેતાંબર તીર્થ પેઢી - પાબલ, પુના (પ્રેરક : પં. કલ્યાણબોધિ વિજયજી ગણિની વર્ધમાન તપની સો ઓળીની અનુમોદનાર્થે, પં. વિશ્વકલ્યાણ વિજયજી)
૬૩. ઓમકાર સૂરીશ્વરજી આરાધના ભુવન, સુરત (પ્રેરક : આ. ગુણરત્નસૂરિ મ.ના શિષ્ય મુનિશ્રી જિનેશરત્નવિજયજી મ.)
૬૪. શ્રી ગોડી પાર્શ્વનાથ જૈન શ્વેતાંબર મૂર્તિપૂજક સંઘ, નાયડુ કોલોની, ઘાટકોપર (પૂર્વ) મુંબઈ (પ્રેરક : પ.પૂ.આ. શ્રીહેમચંદ્રસૂરિ મ.સા.)
૬૫. શ્રી આદિશ્વર શ્વેતાંબર મૂર્તિપૂજક સંઘ, ગોરેગાવ (પ્રેરક : પ.પૂ.આ. શ્રીહેમચંદ્રસૂરિ મ.સા.)
૬૬. શ્રી આદીશ્વર શ્વેતાંબર ટ્રસ્ટ, સાલેમ (પ્રેરક : પૂ. ગચ્છાધિપતિ આ. જયઘોષસૂરીશ્વરજી મ.સા.)
૬૭. શ્રી ગોવાલિયા ટેંક જૈન સંઘ, મુંબઈ (પ્રેરક : પ.પૂ.પં.શ્રી કલ્યાણબોધિવિ.મ.સા.)
૬૮. શ્રી વિલેપાર્લે શ્વેતાંબર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ એન્ડ ચેરિટીઝ, વિલેપાર્લે (પૂર્વ), મુંબઈ (પ્રેરક પ.પૂ.આ.શ્રીહેમચંદ્રસૂરિમ.સા.)
૬૯. શ્રી નેન્સી કોલોની જૈન શ્વે. મૂ.પૂ. સંઘ, બોરીવલી, મુંબઈ (પ્રેરક : પ.પૂ.પં.શ્રી કલ્યાણબોધિ વિ. મ.સા.)
૭૦. માતૃશ્રી રતનબેન નરસી મોનજી સાવલા પરિવાર

- (પ્રેરક : પ.પૂ.પં. શ્રીકલ્યાણબોધિ વિ.ના શિષ્ય મુનિ શ્રીભક્તિવર્ધન વિ. મ.તથા સા. જયશીલાશ્રીજીના સંસારી સુપુત્ર રાજનની પુણ્યસ્મૃતિ નિમિત્તે હ. સુપુત્રો નવીનભાઈ, ચુનીલાલ, દિલીપ, હિતેશ)
૭૧. શ્રી સીમંધર જિન આરાધક ટ્રસ્ટ, એમરલ્ડ એપાર્ટમેન્ટ, અંધેરી (પૂર્વ) (પ્રેરક : પ.પૂ.પં.શ્રીકલ્યાણબોધિ વિજયજી ગણિવર્ય)
૭૨. શ્રી ધર્મવર્ધક શ્વે. મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, કાર્ટર રોડ નં.૧, બોરીવલી (પ્રેરક : પ.પૂ. વૈરાગ્યદેશનાદક્ષ આચાર્ય ભગવંત શ્રી વિજય હેમચંદ્રસૂરીશ્વરજી મ.સા. તથા પંન્યાસપ્રવર શ્રીકલ્યાણબોધિ વિજયજી ગણિવર્ય)
૭૩. શ્રી ઉમરા જૈન સંઘની શ્રાવિકાઓ (જ્ઞાનનિધિમાંથી) (પ્રેરક : પ.પૂ. મુનિરાજશ્રી જિનેશરત્ન વિજયજી મ.સા.)
૭૪. શ્રી કેશરીયા આદિનાથ જૈન સંઘ, ઝાડોલી, રાજસ્થાન (પ્રેરક : પ.પૂ. મુ.શ્રી મેરુચંદ્ર વિ.મ. તથા પં. શ્રી હિરણ્યબોધિવિ.ગ.)
૭૫. શ્રી ધર્મશાંતિ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ, કાંઠીવલી (પૂર્વ), મુંબઈ (પ્રેરક : પ.પૂ.મુનિરાજશ્રી હેમદર્શન વિ.મ.સા.)
૭૬. શ્રી જૈન શ્વે. મૂ. સુધારાખાતા પેઢી, મહેસાણા
૭૭. શ્રી વિકોલી સંભવનાથ શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, વિકોલી (પૂર્વ), મુંબઈની આરાધક બહનો દ્વારા જ્ઞાનનિધિમાંથી
૭૮. શ્રી કે.પી. સંઘવી ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ, સુરત, મુંબઈ (પ્રેરક : પ.પૂ. વૈરાગ્યદેશનાદક્ષ આચાર્ય ભગવંત શ્રી વિજય હેમચંદ્રસૂરીશ્વરજી મ.સા. તથા પંન્યાસપ્રવર શ્રી કલ્યાણબોધિ વિજયજી ગણિવર્ય)
૭૯. શેઠ કનૈયાલાલ ભેરમલજી ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ, ચંદનબાલા, વાલકેશ્વર, મુંબઈ

૮૦. શાહ જેસીંગલાલ મોહનલાલ આસેડાવાલાના સ્મરણાર્થે
(હ : પ્રકાશચંદ્ર જે. શાહ, આફ્રિકાવાળા)
(પ્રેરક : પંચ્યાસપ્રવર શ્રીકલ્યાણબોધિ વિજયજી ગણિવર્ય)
૮૧. શ્રી નવા ડીસા શ્વે. મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, બનાસકાંઠા
૮૨. શ્રી પાલનપુર જૈન મિત્રમંડળ સંઘ, બનાસકાંઠા (પ્રેરક :
પૂ. પંચ્યાસપ્રવર કલ્યાણબોધિ વિજયજી ગણિવર્ય)
૮૩. શ્રી ઊંઝા જૈન મહાજન (પ્રેરક : પૂ. પંચ્યાસપ્રવર
અપરાજિતવિજયજી ગણિવર્ય તથા પૂ. મુનિરાજ શ્રી
હેમદર્શનવિજય મ.)
૮૪. શ્રી સીમંધર જૈન દેરાસર, એમરલ્ડ એપાર્ટમેન્ટ, અંધેરી
(પૂર્વ), મુંબઈ (પ્રેરક : પૂ. સા. શ્રી સ્વયંપ્રભાશ્રીના શિષ્યા
પૂ. સા. શ્રી તત્ત્વપ્રજ્ઞાશ્રીજી આદિ)
૮૫. શ્રી બાપુનગર શ્વે. મૂ. જૈન સંઘ, અમદાવાદ.
૮૬. શ્રી શેફાલી જૈન સંઘ, અમદાવાદ
૮૭. શાન્તાબેન મણિલાલ ઘેલાભાઈ પરીખ ઉપાશ્રય, સાબરમતી,
અમદાવાદ (પ્રેરક : સા. શ્રી સુવર્ણપ્રભાશ્રીજી મ. તથા સા.
શ્રી રત્નત્રયાશ્રીજી મ.)
૮૮. શ્રી આડેસર વિશા શ્રીમાળી જૈન દેરાવાસી સંઘ
(પ્રેરક : આ. શ્રી કલાપ્રભસૂરીશ્વરજી મ. સા.)
૮૯. શ્રીમદ્ યશોવિજયજી જૈન સંસ્કૃત પાઠશાળા અને શ્રી
શ્રેયસ્કર મંડળ, મહેસાણા.
૯૦. શ્રી તપાગરજી સાગરગરજી આણંદજી કલ્યાણજી પેઢી,
વીરમગામ (પ્રેરક : આ. શ્રી કલ્યાણબોધિસૂરિ મ.)
૯૧. શ્રી મહાવીર શ્વે.-મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, વિજયનગર,
નારણપુરા, અમદાવાદ.
૯૨. શ્રી સીમંધરસ્વામિ જૈન સંઘ, અંધેરી (પૂર્વ)
(પ્રેરક : આ. શ્રી સ્વયંપ્રભાશ્રીજી મ.)

શ્રી જિજ્ઞાસના આરાધના ટ્રસ્ટ-મુંબઈ દ્વારા
પ્રકાશિત થયેલા ગ્રંથોની સૂચિ

- ૧ જીવવિચાર પ્રકરણ સટીક દંડક પ્રકરણ સટીક કાયસ્થિતિ સ્તોત્રાભિધાન સટીક.
- ૨ ન્યાયસંગ્રહ સટીક.
- ૩ ધર્મસંગ્રહ સટીક ભાગ-૧
- ૪ ધર્મસંગ્રહ સટીક ભાગ-૨
- ૫ ધર્મસંગ્રહ સટીક ભાગ-૩
- ૬ જીવસમાસ ટીકાનુવાદ
- ૭ જંબુદ્વીપ સંગ્રહણી સટીક
- ૮ સ્યાદ્વાદમંજરી સાનુવાદ
- ૯ સંક્ષેપ સમરાદિત્ય કેવળી ચરિત્ર
- ૧૦ બૃહત્કેત્રસમાસ સટીક
- ૧૧ બૃહત્સંગ્રહણી સટીક
- ૧૨ બૃહત્સંગ્રહણી સટીક
- ૧૩ ચેઈયવંદણ મહાભાસ
- ૧૪ નયોપદેશ સટીક
- ૧૫ પુષ્પમાળા (મૂળ અનુવાદ)
- ૧૬ મહાવીરચરિયં
- ૧૭ મલ્લિનાથ ચરિત્ર
- ૧૮ વાસુપૂજ્ય ચરિત્ર
- ૧૯ શાંતસુધારસ સટીક
- ૨૦ શ્રાદ્ધગુણ વિવરણ
- ૨૧ તત્ત્વજ્ઞાન તરંગિણી
- ૨૨ ત્રિષષ્ટિશલાકાપુરુષ ચરિત્ર પર્વ ૩/૪
- ૨૩ ત્રિષષ્ટિશલાકાપુરુષ ચરિત્ર પર્વ ૫/૬
- ૨૪ અષ્ટસહસ્રી તાત્પર્ય વિવરણ

- २५ युक्तिप्रबोध
- २६ विशेषज्ञवती-वंदन प्रतिक्रमण अवयूरी
- २७ प्रप्रणया विधानकुलक सटीक
- २८ चैत्यवंदन भाष्य (संघाचार भाष्य सटीक)
- २९ वर्धमानदेशना पद्य (भाग-१ छाया साथे)
- ३० वर्धमानदेशना पद्य (भाग-२ छाया साथे)
- ३१ व्यवहार शुद्धि प्रकाश
- ३२ अनेकान्त व्यवस्था प्रकरण
- ३३ प्रकरण संदोह
- ३४ उत्पादादिसिद्धि प्रकरण सटीक
- ३५ अभिधान व्युत्पत्ति प्रक्रिया कोश भाग-१
(चिंतामणि टीकानुं अकारादि क्रमे संकलन)
- ३६ अभिधान व्युत्पत्ति प्रक्रिया कोश भाग-२
(चिंतामणि टीकानुं अकारादि क्रमे संकलन)
- ३७ प्रश्नोत्तर रत्नाकर (सेनप्रश्न)
- ३८ संबोधसप्तति सटीक
- ३९ पंचवस्तुक सटीक
- ४० न्युस्वामी चरित्र
- ४१ सभ्यकृत्वसप्तति सटीक
- ४२ गुरुगुणषट्त्रिंशत्षट्त्रिंशिका सटीक
- ४३ स्तोत्र रत्नाकर
- ४४ उपदेश सप्तति
- ४५ उपदेश रत्नाकर
- ४६ विमलनाथ चरित्र
- ४७ सुबोधा समाचारि
- ४८ शांतिनाथ चरित्र ग्रंथ
- ४९ नवपद प्रकरण सटीक भाग-१
- ५० नवपद प्रकरण सटीक भाग-२

-
- ५१ नवपद प्रकरण लघुवृत्ति
 ५२ श्राद्ध प्रकरण वृत्ति
 ५३ पार्श्वनाथ चरित्र
 ५४ विजयप्रशस्ति भाष्य (विजयसेनसूरि चरित्र)
 ५५ कुमारपाण मल्लकाव्य सटीक (प्राकृतद्वयाश्रय)
 ५६ धर्मरत्न प्रकरण सटीक भाग-१
 ५७ धर्मरत्न प्रकरण सटीक भाग-२
 ५८ उपदेशपद भाग-१
 ५९ उपदेशपद भाग-२
 ६० श्राद्धदिनकृत्य भाग-१
 ६१ श्राद्धदिनकृत्य भाग-२
 ६२ पार्श्वनाथ चरित्र
 ६३ विचार रत्नाकर
 ६४ उपदेश सप्ततिका
 ६५ द्वेवेन्द्र नरकेन्द्र प्रकरण
 ६६ पुष्प प्रकरण भाषा
 ६७ गुर्वावली
 ६८ पुष्प प्रकरण
 ६९ नेमिनाथ मल्लकाव्य
 ७० पांडव चरित्र भाग-१
 ७१ पांडव चरित्र भाग-२
 ७२ पार्श्वनाथ चरित्र गद्य
 ७३ हीर प्रश्नोत्तराणि
 ७४ धर्मविधि प्रकरण
 ७५ सुपार्श्वनाथ चरित्र भाग-१
 ७६ द्वेवधर्मपरीक्षादि ग्रंथो
 ७७ सुपार्श्वनाथ चरित्र भाग-२-३
 ७८ प्रकरणत्रयी
-

- ७८ समताशतक (सानुवाद)
 ८० उपदेशमाणा-पुष्पमाणा
 ८१ पृथ्वीचंद्र चरित्र
 ८२ उपदेशमाणा
 ८३ पाठयलच्छी नाममाला
 ८४ द्वादसो-सवासो गाथाना स्तवनो
 ८५ द्विवर्णा रत्नमाला
 ८६ शालिभद्र चरित्र
 ८७ अनंतनाथ चरित्र पूनष्टक
 ८८ कर्मग्रंथ अवयूरी
 ८९ उपमिति भव प्रपंच कथा भा.१
 ९० धर्मभिन्दु सटीक
 ९१ प्रशामरति सटीक
 ९२ मार्गशाद्वार विवरण
 ९३ कर्मसिद्धि
 ९४ जंबुस्वामी चरित्र अनुवाद
 ९५ चैत्यवंदन भाष्य सानुवाद
 ९६ गुणवर्मा चरित्र सानुवाद
 ९७ सवासो द्वादसो गाथाना स्तवनो
 ९८ द्वात्रिंशत्द्वात्रिंशिका
 ९९ कथाकोष
 १०० जैन तीर्थ दर्शन
 १०१ जैन कथा संग्रह भाग-१
 १०२ जैन कथा संग्रह भाग-२
 १०३ जैन कथा संग्रह भाग-३
 १०४ रयणसेहर निवकला सटीक
 १०५ आरंभसिद्धि
 १०६ नेमिनाथ चरित्र गद्य

- १०७ भोलोन्मुलनम् (वादस्थानम्)
- १०८ भुवनभानु केवणी चरित्र (अनुवाद)
- १०९ चंद्रप्रबन्धाभी चरित्र (अनुवाद)
- ११० आपणा ज्ञानमंदिरं
- १११ प्रमालक्षण
- ११२ आचार प्रदीप
- ११३ विविध प्रश्नोत्तर
- ११४ आचारोपदेश अनुवाद
- ११५ पट्टावली समुच्चय भाग-१
- ११६ पट्टावली समुच्चय भाग-२
- ११७ रत्नाकरावतारिका अनुवाद भाग-१
- ११८ रत्नाकरावतारिका अनुवाद भाग-२
- ११९ चैत्यवन्दन चोवीशी तथा प्रश्नोत्तर चिंतामणी
- १२० दान प्रकाश (अनुवाद)
- १२१ कल्याण मंदिर-लघुशांति सटीक
- १२२ उपदेश सप्ततिका (टीकानुवाद) पुस्तक
- १२३ प्रतिक्रमणलेख (पुस्तक)
- १२४ जैन कुमारसंभव महाकाव्य
- १२५ देवचंद्र स्तवनावलि
- १२६ आनंदकाव्य महोदधि भाग-१
- १२७ पर्यंत आराधना सूत्र (अवयूरी अनुवाद साथे)
- १२८ जिनवाणी (तुलनात्मकदर्शन विचार)
- १२९ प्रश्नोत्तर प्रदीप ग्रंथ
- १३० प्राचीन कोण श्वेताम्बर के द्विगम्बर (गुजराती)
- १३१ जंबूद्वीप समास (अनुवाद)
- १३२ सुमति चरित्र (अनुवाद)
- १३३ तत्त्वामृत (अनुवाद)
- १३४ त्रिषष्टिशलाकापुरुष चरित्र पर्व-१

- १३५ त्रिषष्टिशलाकापुरुष यरित्र पर्व-२
- १३६ जैन कथा संग्रह भाग-४ (प्रताकार संस्कृत)
- १३७ जैन कथा संग्रह भाग-५ (प्रताकार संस्कृत)
- १३८ जैन कथा संग्रह भाग-६ (प्रताकार संस्कृत)
- १३९ जैन धर्म भक्ति कंचनभाषा (सानुवाद) भाग-१
- १४० जैन धर्म भक्ति कंचनभाषा (सानुवाद) भाग-२
- १४१ श्रीमोक्षपद सोपान (यौद्ध गुणस्थानकनुं स्वङ्गप)
- १४२ रत्नशेखर रत्नवती कथा (पर्वतिथि महात्म्य पर)
- १४३ षष्टिशतकम् (सानुवाद)
- १४४ नभस्कार महामंत्र (निबंध)
- १४५ जैन गोत्र संग्रह (प्राचीन जैन इतिहास सहित)
- १४६ नयमार्गदर्शन याने सातनयनुं स्वङ्गप
- १४७ महोपाध्यायश्री वीरविजयल महाराज यरित्र
- १४८ मुक्ति मार्गदर्शन याने धर्मप्राप्तिना हेतुओ
- १४९ येतोद्धृतम्
- १५० मूर्तिमंडन प्रश्नोत्तर
- १५१ पिंडविशुद्धि अनुवाद
- १५२ नंदिस्त्र (मूण)
- १५३ नंदिस्त्र सटीक (बील आवृत्ति)
- १५४ नंदिस्त्र यूर्णि सटीक
- १५५ अनुयोग द्वार सटीक
- १५६ दशवैकालिक सटीक
- १५७ दशवैकालिक सटीक
- १५८ ओघनिर्युक्ति सटीक
- १५९ पिंडनिर्युक्ति सटीक
- १६० आवश्यक सूत्रनी टीका भाग-१
- १६१ आवश्यक सूत्रनी टीका भाग-२
- १६२ आवश्यक सूत्रनी टीका भाग-३

- ૧૬૩ આવશ્યક સૂત્રની ટીકા ભાગ-૪
 ૧૬૪ આવશ્યક સૂત્રની ટીકા ભાગ-૧
 ૧૬૫ આવશ્યક સૂત્રની ટીકા ભાગ-૨
 ૧૬૬ આવશ્યક સૂત્રની ટીકા ભાગ-૩
 ૧૬૭ આવશ્યક સૂત્રની દીપિકા ભાગ-૧
 ૧૬૮ આવશ્યક સૂત્રની દીપિકા ભાગ-૨
 ૧૬૯ આવશ્યક સૂત્રની દીપિકા ભાગ-૩
 ૧૭૦ ઉત્તરાધ્યયન સટીક ભાગ-૧
 ૧૭૧ ઉત્તરાધ્યયન સટીક ભાગ-૨
 ૧૭૨ ઉત્તરાધ્યયન સટીક ભાગ-૩
 ૧૭૩ જંબુદ્વીપ પ્રજ્ઞપ્તિ ભાગ-૧
 ૧૭૪ જંબુદ્વીપ પ્રજ્ઞપ્તિ ભાગ-૨
 ૧૭૫ જીવાજીવાભિગમ સૂત્ર ભાગ-૧
 ૧૭૬ જીવાજીવાભિગમ સૂત્ર ભાગ-૨
 ૧૭૭ રાજપ્રશ્નીય
 ૧૭૮ આચારાંગ દીપિકા
 ૧૭૯ ભગવતી સૂત્ર ભાગ-૧
 ૧૮૦ ભગવતી સૂત્ર ભાગ-૨
 ૧૮૧ ભગવતી સૂત્ર ભાગ-૩
 ૧૮૨ પત્રવણા સૂત્ર સટીક ભાગ-૧
 ૧૮૩ પત્રવણા સૂત્ર સટીક ભાગ-૨
 ૧૮૪ ઋષિભાષિતસૂત્ર
 ૧૮૫ હારિભદ્રીય આવશ્યક ટીપ્પણક
 ૧૮૬ સૂર્યપ્રજ્ઞપ્તિ સટીક
 ૧૮૭ આચારાંગ દીપિકા ભાગ-૧
 ૧૮૮ સૂત્રકૃતાંગ દીપિકા
 ૧૮૯ ઠાણાંગ સટીક ભાગ-૧
 ૧૯૦ ઠાણાંગ સટીક ભાગ-૨

- १८१ अनुयोगद्वार भूषण
 १८२ समवायांग सटीक
 १८३ आचारांग दीपिका भाग-२
 १८४ सूत्रकृतांग सटीक भाग-१
 १८५ सूत्रकृतांग सटीक भाग-२
 १८६ भगवती सूत्र
 १८७ कल्पसूत्र प्रदीपिका
 १८८ कल्पसूत्र कौमुदि
 १८९ आनंद काव्य महोदधि भाग-३
 २०० श्रुतज्ञान अभीधारा
 २०१ उत्तराध्ययन सूत्र-भूषण
 २०२ उपधानविधि-प्रेरकविधि
 २०३ हीरस्वाध्याय भाग-१
 २०४ हीरस्वाध्याय भाग-२
 २०५ चैत्यवंदनादि भाष्यत्रयी (विवेचन)
 २०६ भोजप्रबंध
 २०७ वस्तुपाल चरित्र (भाषान्तर)
 २०८ योगभिंदु सटीक
 २०९ गुरुगुणरत्नाकर काव्यम्
 २१० जगद्गुरु काव्यम्
 २११ योगदृष्टिसमुच्चय (अनुवाद)
 २१२ जैन ज्योतिर्ग्रंथ संग्रह
 २१३ प्रमाणा परिभाषा
 २१४ प्रमेय रत्नकोष
 २१५ जैन स्तोत्र संग्रह भाग-२
 २१६ योगदृष्टिसमुच्चय (भावानुवाद)
 २१७ नवस्मरण (ईंग्लीश सार्थ सानुवाद)
 २१८ आठ दृष्टिनी सञ्जाय

- २१९ आगमसार (दिव्यंद्रल)
- २२० नययकसार (दिव्यंद्रल)
- २२१ गुरुगुणषट्त्रिंशिका (दिव्यंद्रल)
- २२२ पंचकर्मग्रंथ (दिव्यंद्रल)
- २२३ विचार सार (दिव्यंद्रल)
- २२४ पर्युषण पर्वादिक पर्वाणी कथाओ
- २२५ विमण मंत्रीनो रास
- २२६ भृहत्संग्रहणी अंतर्गत यंत्रोनो संग्रह
- २२७ दमयंती यरित्र
- २२८ भृहत्संग्रहणी यंत्र
- २२९ जैन स्तोत्र संग्रह
- २३० यशोधर यरित्र
- २३१ यंद्रवीरशुभादि कथा यतुष्टयम्
- २३२ विजयानंद अब्युष्टयम्-महाकाव्यम्
- २३३ जैनधर्मवरस्तोत्र-गोधूलिकार्थ-सभायमत्कारेति कृतित्रितयम्
- २३४ अनेकार्थ रत्नमंजूषा
- २३५ सिरिपासनाहयरियं
- २३६ सभ्यकृत्य कौमुदी (भाषांतर)
- २३७ विमलनाथ यरित्र (अनुवाद)
- २३८ जैन कथारत्नकोष भाग-१ (अनुवाद)
- २३९ जैन कथारत्नकोष भाग-२
- २४० जैन कथारत्नकोष भाग-३
- २४१ शत्रुंजय तीर्थोद्धार (अनुवाद)
- २४२ जैन स्तोत्र तथा स्तवनसंग्रह सार्थ
- २४३ वस्तुपाल यरित्र
- २४४ सिद्धप्राप्त सटीक
- २४५ सूक्तमुक्तावली
- २४६ नलायनम् (कुबेरपुराणम्)

- २४७ बंधलेतूहयत्रिभंगी प्रकरणादि
 २४८ धर्मपरीक्षा
 २४९ आगमीय सूक्तावल्यादि
 २५० जैनतत्त्वसार सटीक
 २५१ न्यायसिद्धांत मुक्तावली
 २५२ हैमघातुपाठ
 २५३ नवीन पूज संग्रह
 २५४ सिद्धयकाराधन विधि वि. संग्रह
 २५५ नायाधम्मकहाओ (पुस्तक)
 २५६ प्रमाणनयतत्त्ववालोकालंकार (साव.)
 २५७ तत्त्वार्थधिगमसूत्र (गुजराती)
 २५८ विचारसप्ततिका सटीक + विचारपंचाशिका सटीक
 २५९ अध्यात्मसार सटीक
 २६० लीलावती गणित
 २६१ संकमकरण (भाग-१)
 २६२ संकमकरण (भाग-२)
 २६३ लकतामरस्तोत्र (प्रत)
 २६४ षट्स्थानक प्रकरण (प्रत)
 २६५ सुव्रतऋषिकथानक + संवेगद्वमकंदली (प्रत)
 २६६ शत्रुंजयमहातीर्थोद्धार (मूण)
 २६७ ज्ञवानुशासनम्
 २६८ प्रबंध त्रिंतामणी (हिन्दी भाषांतर)
 २६९ द्वेषयंद्र (भाग-२)
 २७० लानुयंद्रगणि यरित
 २७१ द्विग्विजय महाकाव्य
 २७२ विज्ञप्ति लेख संग्रह
 २७३ आयू (भाग-१)
 २७४ आयू (भाग-२)

- २७५ आभू (भाग-३)
- २७६ आभू (भाग-४)
- २७७ आभू (भाग-५)
- २७८ न्याय प्रकाश
- २७९ शोभन स्तुति ग्रंथ
- २८० ऋषभ पंचाशिका ग्रंथ
- २८१ कुमारविलासशतकम्
- २८२ मानव धर्म संहिता
- २८३ वर्धमान द्वात्रिंशिका
- २८४ प्रशामरति प्रकरण - भावानुवाद
- २८५ तत्त्वामृत - प्रत
- २८६ षट्पुरुषयस्त्रि - प्रत
- २८७ धर्मपथिकी षट्त्रिंशिका - प्रत
- २८८ कर्मप्रकृति - प्रत
- २८९ दृष्टान्तशतक - प्रत
- २९० षट्त्रिंशिका यतुष्क प्रकरण
- २९१ सुभाषित पद्य रत्नाकर (भाग-१)
- २९२ सुभाषित पद्य रत्नाकर (भाग-२)
- २९३ सुभाषित पद्य रत्नाकर (भाग-३)
- २९४ सुभाषित पद्य रत्नाकर (भाग-४)
- २९५ चंद्रकेवली यस्त्रितम्
- २९६ त्रिषष्टिशलाकापुरुष यस्त्रि - भाग-१ (पर्व-१)
- २९७ त्रिषष्टिशलाकापुरुष यस्त्रि - भाग-२ (पर्व-२-३)
- २९८ त्रिषष्टिशलाकापुरुष यस्त्रि-भाग-३ (पर्व-४-५-६)
- २९९ त्रिषष्टिशलाकापुरुष यस्त्रि - भाग-४ (पर्व-७)
- ३०० त्रिषष्टिशलाकापुरुष यस्त्रि - भाग-५ (पर्व-८-९)
- ३०१ त्रिषष्टिशलाकापुरुष यस्त्रि - भाग-६ (पर्व-१०)
- ३०२ रत्नाकर अवतारीका (गुण. अनुवाद - भाग-१)

- ૩૦૩ રત્નાકર અવતારીકા (ગુજ. અનુવાદ - ભાગ-૨)
- ૩૦૪ રત્નાકર અવતારીકા (ગુજ. અનુવાદ - ભાગ-૩)
- ૩૦૫ સાધુ મર્યાદાપટ્ટક સંગ્રહ
- ૩૦૬ જૈન રામાયણ ગદ્ય
- ૩૦૭ વિશેષાવશ્યક ભાષ્ય (ભાગ-૧ સટીક)
- ૩૦૮ વિશેષાવશ્યક ભાષ્ય (ભાગ-૨ સટીક)
- ૩૦૯ જૈન કથારત્ન કોષ (ભાગ-૭)
- ૩૧૦ જૈન કથારત્ન કોષ (ભાગ-૮)
- ૩૧૧ ધર્મસર્વસ્વ અધિકાર સાર્થ, કસ્તુરી પ્રકરણ સાર્થ
- ૩૧૨ હિંગુલ પ્રકરણ સાર્થ
- ૩૧૩ નયવાદ અને યુક્તિપ્રકાશ
- ૩૧૪ અંગુલસિત્તરી સાર્થ, સ્વોપજ્ઞ નમસ્કાર સ્તવ સાર્થ
- ૩૧૫ દ્રવ્યગુણપર્યાયરાસ (ભાગ-૧) સટીક સવિવરણ
- ૩૧૬ દ્રવ્યગુણપર્યાયરાસ (ભાગ-૨) સટીક સવિવરણ
- ૩૧૭ ચોવીશી વિશેષાર્થ
- ૩૧૮ કાવ્યસંગ્રહ (ભાગ-૧)
- ૩૧૯ કાવ્યસંગ્રહ (ભાગ-૨)
- ૩૨૦ ચૈત્યવંદનકુલકવૃત્તિ
- ૩૨૧ સ્યાદ્વાદમુક્તાવલી તથા ભાવસામતિકા
- ૩૨૨ પ્રજ્ઞાપના ઉપાંગ સટીક
- ૩૨૩ લઘુશાંતિસ્તવ સટીક - સમવસરણ સ્તવ સાવ.
તથા પ્રમાણપ્રકાશ
- ૩૨૪ શ્રેયાંસનાથ ચરિત્ર
- ૩૨૫ ભક્તામર-કલ્યાણમંદિર-નમિણિણ સ્તોત્રત્રયમ્
- ૩૨૬ જૈન ધર્મનો પ્રાચીન ઈતિહાસ (ભાગ-૧)
- ૩૨૭ શ્રીમદ્ દેવચંદ્રજી કૃતિસંગ્રહ
- ૩૨૮ સારસ્વત વ્યાકરણ સટીક
- ૩૨૯ સિદ્ધાંતરત્નિકા વ્યાકરણ

- ૩૩૦ અઢીઢીપના નકશાની હકીકત
- ૩૩૧ કર્મપ્રકૃતિ ભાષાંતર
- ૩૩૨ મુદ્રિત કુમુદચંદ્ર
- ૩૩૩ શ્રી પ્રશ્નવ્યાકરણ સટીક
- ૩૩૪ શ્રીમદ્નતકૃદ્નુતરોપપાતિકવિપાકસૂત્ર સટીક
- ૩૩૫ શ્રી જ્ઞાતાધર્મકથા સટીક
- ૩૩૬ શ્રી જયતિહુઅણસ્તોત્ર (મૂળ - અર્થ)
- ૩૩૭ ઉપશમનાકરણ વિસ્તૃત ગુજરાતી વિવેચન ભાગ-૧
- ૩૩૮ શ્રીધર્માચાર્યબહુમાનકુલક, ટીકા અને ભાવાનુવાદ સહિત

વિષયાનુક્રમ:

ક્ર...વિષય:	પૃષ્ઠ ક્ર.
૧... પ્રથમં પદ્યમ્ 	૧-૨૬
૨... દ્વિતીયં પદ્યમ્ 	૨૭-૫૬
૩... તૃતીયં પદ્યમ્ 	૫૭-૮૬
૪... ચતુર્થ પદ્યમ્ 	૮૭-૧૧૪
૫... પચ્ચમં પદ્યમ્ 	૧૧૫-૧૪૬
૬... ષષ્ઠં પદ્યમ્ 	૧૪૭-૧૭૬
૭... સપ્તમં પદ્યમ્ 	૧૭૭-૨૫૨
૮... અષ્ટમં પદ્યમ્ 	૨૫૩-૨૮૨
૯... નવમં પદ્યમ્ 	૨૮૩-૩૧૦
૧૦. દશમં પદ્યમ્ 	૩૧૧-૩૪૬
૧૧. પ્રશસ્તિ:	૩૪૭-૩૫૮

पंन्यासप्रवरश्रीपद्मविजयगणिवराणां जीवनपरिचयः

नाम	: पू.पं.पद्मविजयगणिवराः ।
सांसारिकनाम	: पोपटलालः ।
जन्मतिथिः	: आषाढशुक्ल ९, वि.सं. १९६९ ।
जन्मस्थलम्	: अमदावादः ।
मातृनाम	: भूरीवेन ।
पितृनाम	: चीमनभाइ ।
भ्रातरः	: शांतिभाइ, कान्तिलाल (पू.गच्छाधिपति आ. श्रीमद्विजय भुवनभानुसूरीश्वराः), चतुरभाइ, जयन्तीभाइ (मुनितरुणविजयः)
भगिन्यः	: शारदावेन, वसुवेन, वबीवेन (सा.हंसकीर्तिश्रीः) ।
दीक्षातिथिः	: पोषशुक्ल १२, वि.सं. १९९१ ।
दीक्षास्थलम्	: चाणस्मा ।
उपस्थापनातिथिः	: माघशुक्ल १०, वि.सं. १९९१ ।
प्रगुरुदेवः	: पूज्यपाद-आचार्य-श्रीमद्विजय-प्रेमसूरीश्वराः ।
गुरुदेवः	: मुनिश्रीभानुविजयः ।
गणपदप्रदानतिथिः	: फाल्गुनशुक्ल ११, वि.सं. २०१२ ।
गणपदप्रदानस्थलम्	: पूना ।
पंन्यासपदप्रदानतिथिः	: वैशाखशुक्ल ६, वि.सं. २०१५ ।
पंन्यासपदप्रदानस्थलम्	: सुरेन्द्रनगरम् ।
स्वर्गमनतिथिः	: श्रावणकृष्ण ११, वि.सं. २०१७ ।
स्वर्गमनस्थलम्	: पिण्डवाडा ।
आयुः	: ४८ अब्दाः ।
संयमपर्यायः	: २६ अब्दाः ।

પંચ્યાસ પ્રવરશ્રી પદ્મવિજયજી મહારાજનો જીવન પરિચય

નામ	: પૂ.પં.પદ્મવિજયજી ગણિવર્ય
સંસારી નામ	: પોપટભાઈ
જન્મદિવસ	: અષાઠ સુદ ૯, વિ.સં. ૧૯૬૯
જન્મસ્થળ	: અમદાવાદ
માતાજી	: ભૂરીબેન
પિતાજી	: ચીમનભાઈ
ભાઈઓ	: શાંતિભાઈ, કાંતિલાલ (પૂજ્યપાદ ગરુડાધિપતિ આ. શ્રીમદ્વિજય ભુવનભાનુસૂરીશ્વરજી મ.સા.), ચતુરભાઈ, જયંતીભાઈ (મુનિ તરુણવિજયજી મ.સા.)
સંસારી બહેનો	: શારદાબહેન, વસુબહેન, બબીબહેન (સા.હંસકીર્તિશ્રીજી મ.)
દીક્ષા	: પોષ સુદ-૧૨, વિ.સં. ૧૯૯૧, ચાણસ્મા
વડીદીક્ષા	: મહા સુદ-૧૦ વિ.સં. ૧૯૯૧ ચાણસ્મા
દાદાગુરુદેવ	: પૂજ્યપાદ આચાર્ય શ્રીમદ્વિજય પ્રેમસૂરીશ્વરજી મ.સા.
ગુરુદેવ	: મુનિશ્રી ભાનુવિજયજી મ.સા.
ગણિપદ	: ફાગણ સુદ-૧૧, વિ.સં. ૨૦૧૨, પૂના.
પંચ્યાસપદ	: વૈશાખ સુદ-૬, વિ.સં. ૨૦૧૫, સુરેન્દ્રનગર.
સ્વર્ગવાસ	: શ્રાવણ વદ-૧૧, વિ.સં. ૨૦૧૭, પિંડવાડા.
આયુષ્ય	: ૪૮ વર્ષ
સંયમપર્યાય	: ૨૬ વર્ષ

अथ

समतामहोदधिः

महाकाव्यम्

(पंन्यासप्रवर-श्रीपद्मविजयानां जीवनचरितम् ।)

प्रथमं पद्मम्

नत्वा स्तम्भनपार्थेशं,

विधाय गुरुवन्दनम् ।

श्रुतदेवीं तथा स्मृत्वा,

वचोऽनुसृत्य सद्गुरोः ॥१॥

पद्मविजयपंन्यास-

वराणामतिसात्त्विकम् ।

चरितं कीर्त्तयिष्यामि,

जगतः प्रेरणाकृते ॥२॥ ॥ युग्मम् ॥

अत्राऽहमतिमन्दोऽपि,

प्रयते कृपया गुरोः ।

यष्ट्याधारेण पङ्गुः किं,

नाप्नोति स्थानमीप्सितम् ॥३॥

समतामहोदधि

महाकाव्य

(पंन्यासप्रवर श्रीपद्मविजयजु महाराजनुं

जुवनचरित्र)

पहेलु पद्म

श्री स्थंभन पार्श्वनाथ भगवानने नमन करीने,
 गुरुमहाराजने वंदन करीने,
 सरस्वतीदेवीनुं स्मरण करीने,
 गुरुमहाराजना वचनने अनुसारे
 जगतने प्रेरणा करवा माटे
 पंन्यासप्रवर श्रीपद्मविजयजु महाराजनुं
 अतिशय सात्त्विक जुवनचरित्र
 हुं कहीश (१, २)

अतिशय मंड बुद्धिवाणो पण हुं गुरु-
 महाराजनी कृपाथी आ चरित्र कहेवानो प्रयत्न
 करुं छुं. पांगणो माणस शुं लाकडीना आधारे
 धरिष्ठित स्थाने नथी पहोंयतो ? (अर्थात् पहोंये
 न छे.) (३)

अस्ति भारतदेशेषु,

श्रीगुजरातनामकम् ।

पूतं प्राचीनसंस्कृत्या,

राज्यं धर्मेण वासितम् ॥४॥

राजनगरमित्यासी-

द्राजधान्यस्य सुन्दरा ।

कर्णावतीति विख्यातं,

जैननगरमित्यपि ॥५॥

विस्तृतो जैनधर्मोऽत्र,

तीर्थभूमिरिदं तथा ।

अनेक जिनचैत्यानि,

तत्र शोभां तु बिभ्रति ॥६॥

रत्नत्रयीसमा चैत्य-

त्रयी तत्र विराजते ।

प्रतोल्यां कालुशीनाम्यां,

परमपददायिनी ॥७॥

ભારત દેશમાં

પ્રાચીન સંસ્કૃતિથી પવિત્ર

અને ધર્મથી વાસિત

એવું ગુજરાત નામનું રાજ્ય છે. (૪)

રાજનગર (અમદાવાદ) એ

ગુજરાત રાજ્યની સુંદર રાજધાની હતી.

તે કર્ણાવતી

અને જૈનનગર તરીકે પણ પ્રસિદ્ધ છે. (૫)

આ રાજનગરમાં જૈનધર્મ ફેલાયેલો છે

અને એ તીર્થભૂમિ છે.

ત્યાં ઘણા જૈન દેરાસરો

શોભી રહ્યા છે. (૬)

ત્યાં કાળુશીની પોળમાં

રત્નત્રયી (દર્શન-જ્ઞાન-ચારિત્ર)ની જેમ

મોક્ષ આપનાર

ત્રણ જિનમંદિરો શોભી રહ્યા છે. (૭)

प्रथमं तत्र पार्श्वस्य,
द्वितीयं सम्भवस्य च ।
अजितस्य जिनेशस्य,
तृतीयं जिनमन्दिरम् ॥८॥

सम्भवजिनचैत्यस्य,
समीपे न्यवसत्तदा ।
चिमनो नामतः श्राद्धः
प्रभुभक्तः क्रियारतः ॥९॥

तस्याऽऽसीद्धर्मपत्निस्तु,
भूरिरिति सुशीलभाक् ।
अभिप्रव्रजिता यस्या-
स्त्रयः सुतास्तथा सुता ॥१०॥

सूरित्वं प्रथमः प्राप्तः,
पंन्यासत्वं तथाऽपरः ।
श्रमणत्वं तृतीयस्तु,
सुश्रमणीत्वमन्तिमा ॥११॥

તેમાં પહેલુ દેરાસર શ્રીપાર્શ્વનાથ ભગવાનનું છે,
બીજુ દેરાસર શ્રીસંભવનાથ ભગવાનનું છે
અને ત્રીજુ દેરાસર
શ્રીઅજિતનાથ ભગવાનનું છે. (૮)

ત્યારે શ્રીસંભવનાથ ભગવાનના દેરાસરની
નજીકમાં
ભગવાનના ભક્ત અને ક્રિયામાં રત એવા
ચીમનલાલ નામના શ્રાવક રહેતા હતા. (૯)

તેમના ભૂરિબેન નામે
શીલવાળા ધર્મપત્નિ હતા.
તેમના ત્રણ દિકરા
અને એક દિકરીએ દીક્ષા લીધી. (૧૦)

તેમના પહેલા દિકરા આચાર્ય થયા,
બીજા દિકરા પંચ્યાસ થયા,
ત્રીજા દિકરા મુનિ થયા
અને દિકરી સાધ્વી થઈ. (૧૧)

तेभ्यश्चात्र द्वितीयस्य,

पुत्रस्योग्रपराक्रमः ।

वर्ण्यते वैरिकर्मरि-

योधस्य व्रतशालिनः ॥१२॥

भूरिराषाढशुक्लायां,

नवम्यां सुषुवे सुतम् ।

ग्रहद्रव्यग्रहैकाऽब्दे,

वैक्रमे पद्मसन्निभम् ॥१३॥

पोपटस्तस्य नामेति,

पितृभ्यां स्थापितं शुभम् ।

हृदयं तस्य धर्मेण,

गुणैश्चासीत्सुवासितम् ॥१४॥

अध्ययनकृते वर्षे,

सोऽष्टमे प्रेषितस्तदा ।

पितृभ्यां पाठशालायां,

श्राद्धमनसुखस्य तु ॥१५॥

તેમાંથી અહીં

વેરી એવા કર્મોરૂપી દુશ્મન માટે ચોક્કા
સમાન બીજા દિકરામહારાજના

ઉગ્ર પરાક્રમનું વર્ણન કરાય છે. (૧૨)

ભૂરીબેને

વિક્રમ સંવત ૧૯૬૯ ની સાલમાં
અષાઠ સુદ ૯ ના દિવસે

કમળ જેવા પુત્રને જન્મ આપ્યો. (૧૩)

માતા-પિતાએ તેનું શુભનામ

‘પોપટલાલ’ રાખ્યું.

તેનું હૃદય ધર્મથી

અને ગુણોથી સુવાસિત હતું. (૧૪)

ત્યારે આઠમા વર્ષે

માતાપિતાએ

ભણવા માટે તેને

મનસુખભાઈની નિશાળમાં મોકલ્યો. (૧૫)

गृहीतं धार्मिकं तेन,
सहेतरेण^१ शिक्षणम् ।
कर्मग्रन्थौ स तत्रैवं,
यावदाद्यावधीतवान् ॥१६॥

स्वच्छन्दचारिताऽभाव-
स्तत्रासीदपि यौवने ।
तस्याऽऽजन्मविरक्तस्य,
सुकरं ब्रह्मपालनम् ॥१७॥

अभ्यासानन्तरं तेन
व्यवसायः कृतो वरः ।
पालनाय कुटुम्बस्य,
सोद्यमेन विवेकिना ॥१८॥

तदानीं वाचकप्रेमा,
ग्लानसेवनतत्पराः ।
प्रभूतगुणसम्पन्ना,
वैयावृत्याय रोगिणः ॥१९॥

ત્યાં તેણે વ્યાવહારિક શિક્ષણની સાથે
ધાર્મિક શિક્ષણ ગ્રહણ કર્યું.
આમ તેણે બે કર્મગ્રન્થ સુધીનો
અભ્યાસ કર્યો. (૧૬)

તેનામાં જુવાનીમાં પણ
સ્વચ્છંદતા ન હતી.
જન્મથી વિરક્ત એવા તેની માટે
બ્રહ્મચર્યનું પાલન સહેલું હતું. (૧૭)

ઉદમી અને વિવેકી એવા તેણે
અભ્યાસ પૂર્ણ થયા પછી
કુટુંબનું પાલન કરવા
સારી નોકરી કરી. (૧૮)

ગલાનની સેવા કરવામાં તત્પર
અને ઘણા ગુણોથી યુક્ત એવા
ઉપાધ્યાય શ્રીપ્રેમવિજયજી મહારાજ ત્યારે
મુનિરાજશ્રી ભક્તિવિજયજી મહારાજના

भक्तिविजयशिष्यस्य,

कीर्त्यादिविजयस्य तु ।

कालुश्यामागतास्तत्र,

कतिपयदिनान्स्थिताः ॥२०॥॥ युगम् ॥

पोपटः प्रत्यहं तेषा-

मगच्छद्वन्दनाय तु ।

मुनिजनाश्रये ततैः,

सम्बन्धः समजायत ॥२१॥

रत्नपरीक्षकाः पूज्या,

अजानन्शक्तिभावने ।

संयमशिल्पिनस्तस्य,

तैर्गृहीतश्च तत्करः ॥२२॥

ब्रह्मचर्यं ततस्तेन,

प्रतिपन्नं विरागिणा ।

जाता चेतसि दीक्षेच्छा,

प्रबला तस्य भाविते ॥२३॥

ગ્લાન શિષ્ય

મુનિરાજશ્રી કીર્તિવિજયજી મહારાજની
વૈયાવચ્ચ માટે કાળુશીની પોળમાં પદાર્થ
અને ત્યાં કેટલાક દિવસ રહ્યા. (૧૯,૨૦)

પોપટલાલ દરરોજ તેમને વંદન કરવા
સાધુ-મહારાજના ઉપાશ્રયે જતો.
તેથી તેમની સાથે
તેનો સંપર્ક થયો. (૨૧)

સંયમના શિલ્પી અને રત્નના પારખુ
એવા પૂજ્યશ્રી (ઉપા. પ્રેમવિજયજી મ.)
તેની શક્તિ અને ભાવના જાણી ગયા.
તેમણે તેનો હાથ પકડ્યો. (૨૨)

તેથી પૈરાગી એવા તેણે
બ્રહ્મચર્ય વ્રત સ્વીકાર્યું.
તેના ભાવિત મનમાં
દીક્ષાની ઈચ્છા પ્રબળ બની. (૨૩)

विद्यायाः किल शालायां,
 पूज्यप्रेमाः स्थिता यदा ।
 पोपटस्याग्रजः कान्ति-
 स्तत्सम्पर्के तदाऽऽगतः ॥२४॥

कान्तिर्लण्डनबेङ्किङ्ग-
 परीक्षां प्रथमेन तु ।
 क्रमेणोत्तीर्णवान्बेङ्के,
 केन्द्रिये च नियुक्तवान् ॥२५॥

पूज्यव्रतसुगन्धेन,
 तस्याऽऽकृष्टस्य भावना ।
 जाता मनसि दीक्षायाः,
 शोभना भवतारिका ॥२६॥

१. विदेशेषु लण्डननाम पत्तनमस्ति । जना यत्र स्वधनं न्यासरूपेण
 स्थापयन्ति आवश्यकतानुसारेण च सवृद्धिकं तत् प्रतिगृह्णन्ति तत्स्थानं
 'बेङ्क' इति कथ्यते । तद्विषयकं शिक्षणं 'बेङ्किङ्ग' इति नाम्नोच्यते ।
 तस्य परीक्षेति बेङ्किङ्गपरीक्षा । लण्डने गृह्यमाणा बेङ्किङ्गपरीक्षेति
 लण्डनबेङ्किङ्गपरीक्षा ।

२. केन्द्रशासनेन सञ्चालितो बेङ्कः 'केन्द्रियो बेङ्क' इत्युच्यते ।

જ્યારે પૂજ્યશ્રી

વિદ્યાશાળામાં બીરાજમાન હતા
ત્યારે પોપટલાલનો મોટો ભાઈ કાન્તિલાલ
તેમના સંપર્કમાં આવ્યો. (૨૪)

કાન્તિલાલે લંડનની બેંકિંગપરીક્ષા

પહેલા નંબરે

પાસ કરી.

તે કેન્દ્રિયબેંકમાં જોડાઈ ગયો. (૨૫)

પૂજ્યશ્રીના સંયમની સુગંધથી

આકર્ષાયેલા તેના મનમાં

સંસારથી તારનારી એવી

દીક્ષાની સુંદર ભાવના થઈ. (૨૬)

પૂ.પં.પદ્મવિજયજી મ.ની હિતશિક્ષા - 'આપણે કોણ ? આઠ પ્રવચનમાતાના કુલીન પુત્ર, કુળવાન પુત્રની ફરજ શી ? માતાનું એ જતન કરે, સેવા બજાવે, પણ માતાને તરછોડે કે ત્યાગે નહિ. માતાને પાળે તો માતાના મહાન આશીર્વાદ મળે. તમે પ્રવચનમાતાને પાળો તો એ મહાન કલ્યાણ સાધી આપે.'

- પદ્મ સુવાસ

काले तस्मिन्ननुज्ञाऽऽसीत्,

व्रताऽऽदानस्य दुर्लभा ।

उपायश्चिन्तितः प्राप्तुं,

भ्रातृभ्यां संयमं ततः ॥२७॥

भूषिते पार्श्वचैत्येन,

चाणस्मानगरे तदा ।

सम्प्राप्ताः परिवारेण,

सह पूज्याः विहृत्य तु ॥२८॥

प्राप्तौ झटिति तत्रैव,

व्रताप्त्युत्कौ च तावपि ।

एकनवनवैकाऽब्दे,

वैक्रमे हर्षपूर्वकम् ॥२९॥

द्वादश्यां पोषशुक्लस्य,

तिथौ प्रव्राजितौ च तौ ।

पूज्यप्रेम-कराब्जाभ्यां,

विरक्तौ भावि^१भद्रकौ ॥३०॥

१. भाविभद्रकौ = भावि भद्र-कल्याणं ययोस्ताविति भाविभद्रकौ ।

ते काणे

दीक्षा लेवानी रज मणवी मुश्केल हती.

तेथी जन्ने भाईओअे

दीक्षा लेवानो उपाय विचार्यो. (२७)

त्यारे पूज्यश्री

परिवार साथे विहार करीने

पार्श्वनाथ भगवानना जिनालयथी शोभित

याणस्मा नगरे पधार्या. (२८)

विक्रम संवत् १८८१ ना वर्षे

दीक्षा लेवा माटे उत्सुक

ते जन्ने भाईओ पण

आनंदपूर्वक जळीथी त्यां ज पढोंच्या. (२९)

भविष्यमां जेमनुं कल्याण थवानु छे अेवा

अने येरागी अेवा ते जन्नेनी

पोष सुट १२ नी तिथिअे

पूज्यश्रीना हाथे दीक्षा थई. (३०)

श्रीभानुविजयः पद्म

विजयश्चेति नामनी ।

नूत्ने तयोर्यथार्थं च,

कृते श्रीप्रेमवाचकैः ॥३१॥

प्रेमवाचकवर्याणां,

जातः सुशिष्य आदिमः ।

परस्तथा मुनेर्भानो,

रतो व्रतस्य पालने ॥३२॥

आचार्यस्य पदं नैव,

गृहीतं प्रेमवाचकैः ।

गुर्वाग्रहेऽक्षिणी तेषां,

जात आर्द्रं सदाऽश्रुभिः ॥३३॥

बन्धुभ्यां व्रतदानस्य,

पश्चात्पूज्या गताः खलु ।

मुनेर्जिनस्य सेवार्थं,

ग्लानस्य पत्तने पुरे ॥३४॥

१. गुरवः = सकलागमरहस्यवेदिनः पूज्यपादाः श्रीदानसूरीधराः ।

२. जिनस्य = मुनिराजश्रीजिनविजयस्य ।

પૂજ્યશ્રીએ

ત્યારે તેમના ભાનુવિજયજી

અને પદ્મવિજયજી

એ પ્રમાણે યથાર્થ નવા નામ પાડ્યા. (૩૧)

ભાનુવિજયજી

ઉપાધ્યાયશ્રી પ્રેમવિજયજીના શિષ્ય થયા

અને સંયમપાલનમાં રત એવા પદ્મવિજયજી

મુનિરાજશ્રી ભાનુવિજયજીના શિષ્ય બન્યા.

(૩૨)

પૂજ્યશ્રીએ આચાર્યપદવી લીધી ન હતી.

જ્યારે ગુરુમહારાજ તેમને

આચાર્યપદવી લેવા માટે આગ્રહ કરતા ત્યારે

હંમેશા તેમની આંખો ભીની થઈ જતી. (૩૩)

બન્ને ભાઈઓને દીક્ષા આપ્યા પછી

પૂજ્યશ્રી

ગ્લાનમુનિ શ્રીજિનવિજયજીની સેવા માટે

પાટણ ગયા. (૩૪)

૧. ગુરુમહારાજ = પૂજ્ય દાનસૂરીશ્વરજી મહારાજ.

सम्प्राप्ताः सङ्घविज्ञाप्त्या,

दानमुनीश्वराः पुरे ।

आराधनकृते चैत्र-

मासस्यौलेस्तु राधने ॥३५॥

तदाऽऽसीत्तत्र दीक्षाया,

भव्यात्मनो महोत्सवः ।

वाचकपददानस्य,

श्रीरामविजयाय च ॥३६॥

चिन्तितं दानसूरीशै-

स्तदेत्यस्वस्थता मम ।

देहेऽस्ति मम पश्चात्त-

त्को गच्छं पालयिष्यति ? ॥३७॥

न प्रेमविजयः सूरैः,

स्वीकरोति पदं यतः ।

तन्मयाऽऽज्ञा प्रयोक्तव्या,

सम्प्रति नाऽपरा गतिः ॥३८॥

પૂજ્ય દાનસૂરીશ્વરજી મહારાજ
રાધનપુરસંઘની વિનંતિથી
ચૈત્ર મહિનાની ઓળીની આરાધના કરાવવા
રાધનપુર પધાર્યા. (૩૫)

ત્યારે ત્યાં (એક) ભવ્યાત્માની દિક્ષાનો
અને પંન્યાસશ્રી રામવિજયજીને
ઉપાધ્યાય પદવી આપવાનો
મહોત્સવ હતો. (૩૬)

ત્યારે પૂજ્ય દાનસૂરિ મહારાજે વિચાર્યું કે,
'મારી તબિયત સારી નથી,
તેથી મારા પછી
કોણ ગચ્છનું પાલન કરશે ?' (૩૭)

'જે કારણથી ઉપાધ્યાય પ્રેમવિજયજી
આચાર્યપદવી નથી લેતા
તેથી હવે મારે આજ્ઞા ફરમાવવી જોઈએ,
એ સિવાય બીજે કોઈ ઉપાય નથી.' (૩૮)

इति विचिन्त्य सन्देशः,

प्रहितस्तैस्तु पत्तने ।

आगन्तव्यं त्वया सौम्य !

झटिति पूरि राधने ॥३९॥

तैर्वर्तमानपत्रेषु,

मुम्बापुर्या इतस्तदा ।

कारिता घोषणा तूर्ण,

श्रीप्रेमविजयाय यत् ॥४०॥

चैत्रशुक्लचतुर्दश्यां,

भव्यं सूरिपदारपणम् ।

भविष्यतीति सिद्धान्त-

मर्मविद्भिर्विचक्षणैः ॥४१॥॥॥ युगम् ॥

श्रीप्रेमविजयास्तूर्ण-

मागता राधनं पुरम् ।

गुर्वाज्ञाभङ्गभीत्या तु

गुर्वस्वास्थ्यभयेन च ॥४२॥

આમ વિચારી તેમણે

પાટણ સંદેશો મોકલ્યો,

‘હે સૌમ્ય !

તારે જલ્દીથી રાધનપુર આવવું.’ (૩૯)

સિદ્ધાન્તના મર્મને જાણનારા

અને વિચક્ષણ

એવા તેમણે (દાનસૂરિ મહારાજે)

ત્યારે આ બાજુ મુંબઈના છાપાઓમાં

તરત જાહેરાત કરાવી કે

ચૈત્ર સુદ ૧૪ ના દિવસે

ઉપાધ્યાય શ્રીપ્રેમવિજયજીને

ભવ્ય રીતે આચાર્યપદવી અપાશે. (૪૦, ૪૧)

ગુરુ મહારાજની આજ્ઞાનો ભંગ થવાના ભયથી

અને ગુરુ મહારાજની તબીયત બગડી હોવાના

ભયથી ઉપાધ્યાય શ્રીપ્રેમવિજયજી મહારાજ

તરત રાધનપુર આવ્યા. (૪૨)

ततो गुरुभिराज्ञाऽन्या,

कृता तदागमे पुनः ।

सूरिपदं त्वया ग्राह्यं,

निर्विकल्पेन मन्मुदे ॥४३॥

तैराज्ञाभङ्गभीतैः स्वी-

कृतं सूरिपदं ततः ।

जातास्ते प्रेमसूरीशाः,

समानाः श्रीजिनेश्वरैः ॥४४॥

जातस्तत्र तदा राम-

विजयो रामवाचकः ।

दीक्षितस्य नवं नाम,

श्रीरविर्विजयान्तिमः ॥४५॥

१ पूज्यास्तद्दिनसन्ध्यायां,

विहताः पत्तनं प्रति ।

ग्लानमुनेः शुश्रूषार्थं,

पुनर्निःस्पृहसत्तमाः ॥४६॥

१. पूज्याः = सिद्धान्तमहोदधयः पूज्यपादाः श्रीप्रेमसूरिश्वराः । एवमग्रेऽपि ज्ञेयम् ।

તેઓ આવ્યા એટલે

ગુરુમહારાજે ફરી બીજી આજ્ઞા કરી -
'તારે વિચાર કર્યા વિના
મને ખુશ કરવા આચાર્ય પદવી લેવી.' (૪૩)

તેથી આજ્ઞાના ભંગથી ડરેલા તેમણે
આચાર્ય પદવી સ્વીકારી.

તેઓ તીર્થંકર સમાન
શ્રીપ્રેમસૂરીશ્વરજી મહારાજ બન્યા. (૪૪)

ત્યારે પંચાસ રામવિજયજી
ઉપાધ્યાય શ્રીરામવિજયજી થયા.
નૂતન દીક્ષિતનું નવું નામ
શ્રીરવિવિજયજી પડ્યું. (૪૫)

અત્યંત નિઃસ્પૃહ

એવા પૂજ્યશ્રી(પ્રેમસૂરીશ્વરજી મ.)એ
ગ્લાનમુનિની સેવા માટે તે દિવસે સાંજે
ફરી પાટણ તરફ વિહાર કર્યો. (૪૬)

सुकृतकारिणोरेवं,

बन्धुमुन्योः शुभागमे ।

गुरुदेवैः पदं प्राप्तं,

तृतीयं जिनशासने ॥४७॥

वैराग्यसागर-जिनेश्वरभक्तिदक्ष-

हेमेन्दुसूरिशिशुना रचिते सुभक्त्या ।

पंन्यासपद्मविजयस्य चरित्रकाव्ये,

पद्मं जिनस्य कृपया प्रथमं समाप्तम् ॥४८॥

इति वैराग्यदेशनादक्ष-आचार्यश्रीमद्विजय-
हेमचन्द्रसूरिशिष्यविनिर्मित-‘समतामहोदधि’-महाकाव्ये
चरित्रनायकपंन्यासप्रवरश्रीपद्मविजय-जन्म-
ज्ञानाभ्यास-गुरुसम्पर्क-दीक्षा-गुरुसूरिपदादि-वर्णनमयं
प्रथमं पद्मं समाप्तम् ।

આમ પુણ્યશાળી એવા બંને ભાઈ મુનિઓનું
શુભ આગમન થયે છે
ગુરુદેવને જિનશાસનમાં ત્રીજા પદ-સૂરિપદની
પ્રાપ્તિ થઈ. (૪૭)

વૈરાગ્યના સાગર અને જિનેશ્વરની ભક્તિમાં
હોંશિયાર એવા આચાર્ય શ્રીહેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી
મહારાજના શિષ્યએ ખૂબ ભક્તિથી રચેલ
પંન્યાસપ્રવર શ્રીપદ્મવિજયજી મહારાજના
જીવનચરિત્રના કાવ્યમાં ભગવાનની કૃપાથી પહેલુ
પદ્મ પૂર્ણ થયું. (૪૮)

આમ વૈરાગ્યદેશનાદક્ષ આચાર્યદેવશ્રીમદ્વિજય
હેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્યએ રચેલા
'સમતામહોદધિ' મહાકાવ્યમાં ચરિત્રનાયક
પંન્યાસપ્રવરશ્રીપદ્મવિજયજી મહારાજના જન્મ,
જ્ઞાનાભ્યાસ, ગુરુ મહારાજ સાથેનો સંપર્ક, દીક્ષા,
ગુરુ મહારાજની આચાર્યપદવી વગેરેના વર્ણનવાળુ
આ પહેલુ પદ્મ પૂર્ણ થયું.

द्वितीयं पद्यम्

(साधनायज्ञः ।)

विनय-वैयावृत्त्य-साधना ।

प्रारब्धः साधनायास्तु,

ताभ्यां यज्ञः स्वजीवने,

उत्तराध्ययने प्रोक्ता,

विनयसाधनाऽऽदिमा ॥१॥

गुरुचरणयोस्ताभ्यां,

स्वजीवनं समर्पितम् ।

मुक्तिपदाभिलाषिभ्यां,

संयमिभ्यां ततो मुदा ॥२॥

उत्थाप्य प्रभुतां स्वीयां,

त्रियोगेभ्यो गुरोस्तु सा,

स्थाप्या तत्रेति सम्प्रोक्तं,

समर्पणस्य लक्षणम् ॥३॥

जीवु पद्म

(साधनायज्ञ)

विनय-वैयावच्य-साधना

अन्ने भाई मुनिओअे पोताना जुवनमां
साधनानो यज्ञ शरु कर्यो.

उत्तराध्ययनसूत्रमां

विनयसाधना पहेली कही छे. (१)

तेथी मुक्तिना अभिलाषी

ते अन्ने महात्माओअे

आनंदथी गुरुमहाराजना चरणोमां

पोतानुं जुवन समर्पित कर्यु. (२)

(मन-वचन-कायाना) त्रणे योगो उपरथी

पोतानी मालिकी उठापीने

तेमनी उपर गुरुमहाराजनी मालिकी भेसाडवी

अे समर्पणनुं लक्षणा कछु छे. (३)

योगास्त्रयोऽपि साधुभ्यां,
स्वकीया गुरुपादयोः ।
समर्पिता विनीताभ्यां,
निर्वाणद्वारतुल्ययोः ॥४॥

संयमजीवने ताभ्यां,
गुर्वाज्ञैव न पालिता ।
अनुकूलं गुरोः किन्तु,
हीच्छाया अपि जीवितम् ॥५॥

विहारे गुरुदेवाना-
मुपधिं वारिणा भृतौ ।
घटौ चोत्पाट्य सार्धं तौ,
चलितौ गुरुभिर्मुनी ॥६॥

भुक्तवन्तौ गुरौ भुक्ते,
सदा तल्लीनमानसौ ।
गुरुभिः सह मध्याह्ने,
सञ्ज्ञाभूमावगच्छताम् ॥७॥

विनयवाणा जन्ने महात्माओअे

पोताना त्रणे योगो

भोक्षणा दरवाज समान

गुरुमहाराजना यरणोमां सोंध्या. (४)

ते जन्ने महात्माओअे संयमजुवनमां

मात्र गुरुमहाराजनी आझा ज न पाणी,

पण गुरुमहाराजनी र्दख्खा प्रमाणे

तेओ जुव्या पण ञरा. (५)

ते जन्ने महात्माओ विहारमां

गुरुमहाराजनी उपदि

अने पाणीथी भरेला घडा उपाडीने

गुरुमहाराजनी साथे चालता. (६)

गुरुमहाराजमां तल्लीन मनवाणा ते जन्ने
महात्माओ हंमेशा गुरुमहाराजना वापर्या पछी

वापरता अने जपोरे गुरुमहाराजनी

साथे स्थंडिलभूमिअे जाता. (७)

गुरुक्रमस्थिताः नित्यं,
मात्रङ्कस्थितबालवत् ।
श्रीपद्मविजया लीनाः,
सेवायां गुरुदेवयोः ॥८॥

महानिशीथसूत्रस्य,
योग ऊढः सहान्यदा ।
द्व्यधिकैर्गुरुशिष्याभ्यां,
पूतः पञ्चाशता दिनैः ॥९॥

कटुपानीयमाहार-
पात्रकेऽधःस्थिते तदा ।
पतितं गुरुदेवस्य,
पात्रकादुपरिस्थितात् ॥१०॥

श्रीपद्मविजयैर्भुक्तं,
तदन्नं कटुमिश्रितम् ।
आहारेण गुरोर्भक्ति-
नूतनेन कृता तथा ॥११॥

जाणक जेम माताना जोणामां रहे तेम हंमेशा
गुरुमहाराजना यरणोमां रहेला श्री पद्मविजयजु
महाराज जन्ने गुरुमहाराज(प्रेमसूरीश्वरजु म.
अने भानुविजयजु म.)नी सेवामां लीन थया. (८)

ओक वार

गुरु-शिष्यजे साथे
महानिशीथसूत्रना

पर दिवसना पवित्र योग कर्या. (९)

त्यारे गुरुदेवना

उपरना पात्रामांथी

कडु-करीयातु

नीथेना आहारना पात्रामां पड्युं. (१०)

पद्मविजयजु ते करीयातावाणो आहार

वापरी गया

अने नवो आहार लावीने

तेमणे गुरुमहाराजनी भक्ति करी. (११)

तावास्तां मुनिभक्तौ च,
 भक्तौ ग्लानस्य तत्परौ ।
 उत्कौ निखिलयोगेषु,
 जिनवचनभावितौ ॥१२॥

शिवगञ्जपुरे मास-
 क्षपणं सुसमाधिना ।
 पद्मैरारब्धमाद्याह्नः,
 पर्युषणाख्यपर्वणि ॥१३॥

गुणानन्दमुनेः स्वास्थ्य-
 मचारु समजायत ।
 पर्वान्तिमदिनेऽत्यन्त-
 मुपोषित-^१मृदोस्तदा ॥१४॥

प्राप्ताः पद्मास्तु सेवार्थ-
 मवज्ञाय निजं तपः ।
 दत्तवन्तोऽगदं तस्मै,
 वाचा शान्तिं बलं तथा ॥१५॥

शिववचनथी भावित ते जन्ने महात्माओ
साधुओनी भक्तिमां
अने ग्लाननी भक्तिमां तत्पर
तथा जधा योगोमां उत्सुक हता. (१२)

शिवगंजनगरमां पद्मविजयजुओ
पर्युषणपर्यमां पहेला दिवसथी
जहुसमाधिपूर्वक
मासभमण शरु कर्यु. (१३)

त्यारे संवत्सरीना दिवसे
कोमण अेवा मुनिश्री गुणानन्दविजयजुओ
उपवास कर्यो हतो.
तेमनी तज्जीयत जगडी गध. (१४)

पद्मविजयजु महाराज पोताना तपने गणकार्या
विना तेमनी सेवा माटे पहोंथी गया. तेमणे
तेमने अण्णहारी दवा अने प्रेरणावचनो वडे
आश्वासन अने जण आयुं. (१५)

स्वाध्यायस्य मुनीनां ते,
तनुसंयमयोरपि ।
सर्वत्र कुशलाश्चिन्तां,
कृतवन्तोऽतिवत्सलाः ॥१६॥

विनयो जीवने स्वस्य,
वैयावृत्यं समर्पणम् ।
मूलभूता गुणा इत्थं,
त्रयस्तैरात्मसात्कृताः ॥१७॥

ज्ञानसाधना ।

सह विनयभक्तिभ्यां,
समर्पणेन तैः कृतः ।
ज्ञानाभ्यासस्य यत्नोऽपि,
प्रबलो बुद्धिशालिभिः ॥१८॥

गुरुविनयभक्तिभ्यां,
समर्पणेन चार्जितम् ।
परिणमति सज्ज्ञानं,
झटिति मुक्तिदायकम् ॥१९॥

બધા યોગોમાં કુશળ

અને ખૂબ વાત્સલ્યવાળા તેઓ
મુનિઓના સ્વાધ્યાયની, શરીરની અને સંયમની
પણ કાળજી કરતા. (૧૬)

આમ તેમણે પોતાના જીવનમાં

વિનય, પૈયાવચ્ચ અને સમર્પણ
આ ત્રણ મૂળગુણો
આત્મસાત્ કર્યા. (૧૭)

જ્ઞાનસાધના

બુદ્ધિશાળી એવા તેમણે

વિનય, ભક્તિ અને સમર્પણની સાથે
જ્ઞાનાભ્યાસનો પણ
પ્રબળ યત્ન કર્યો. (૧૮)

ગુરુમહારાજના

વિનય, ભક્તિ અને સમર્પણથી મેળવેલું,
સમ્યગ્જ્ઞાન પરિણમે છે
અને જલ્દીથી મોક્ષ આપે છે. (૧૯)

विपरीतं विहीनं तैः,

शुष्कं भवति कुत्सितम् ।

कदाग्रहे तदुत्सूत्रे,

पातयति स्वधारकम् ॥२०॥

गुरुसेवार्जितं ज्ञानं,

स्यात्स्वपरोपकारकम् ।

गुरुसेवाविहीनं तत्,

स्यात्स्वपराऽपकारकम् ॥२१॥

प्रतिक्रमणसूत्राणि,

चतुःप्रकरणानि च ।

ग्रन्थौ द्वौ कर्मणः पाठ-

शालायां तैरपठ्यत ॥२२॥

भाषा विद्यालयेऽधीता,

वरप्रज्ञैः सुसंस्कृता ।

तैः पूर्वमिति दीक्षायाः,

प्राप्तं धार्मिकशिक्षणम् ॥२३॥

गुरुमहाराजना विनय, भक्ति अने समर्पण
विनानु ज्ञान परिणामतु नथी, ते शुष्क अने
निंदनीय अने छे, ते पोताना धारकने कदाग्रहमां
अने उत्सूत्रमां पाडे छे. (२०)

गुरुमहाराजनी भक्ति करीने मेणवेलु ज्ञान
स्व-परने उपकार करनारुं अने छे.
गुरुमहाराजनी भक्ति कर्या विना मेणवेलुं ज्ञान
स्व-पर ने अपकार करनारुं अने छे. (२१)

तेओ निशाणमां
प्रतिक्रमणना सूत्रो,
चार प्रकरणो
अने जे कर्मग्रन्थो भएया हता. (२२)

श्रेष्ठ बुद्धिवाणा तेओ
विद्यालयमां संस्कृतभाषा भएया.
दीक्षा पहेला तेमणे
आटलु धार्मिकज्ञान मेणव्युं हतुं. (२३)

न्यायस्याध्ययनं भानु-

विजयाः सुष्ठु कारिताः ।

श्रीपद्मविजयाः पूज्यै-

व्याकरणञ्च पाठिताः ॥२४॥

श्रीपद्मविजयैः सिद्ध-

हेमशब्दानुशासनम् ।

संवत्सरेण कण्ठस्थी-

कृतं सलघुवृत्तिकम् ॥२५॥

लघुवृत्तिपरावृत्तिं,

रात्र्याद्यप्रहरे सदा ।

तेऽकुर्वन्स्त्रिनिशाभिश्च,

सकृत्तां तु समाप्नुवन् ॥२६॥

बृहद्वृत्तिरधीताऽपि,

न्यासेन सह तस्य तैः ।

त एवं समजायन्त,

व्याकरणविशारदाः ॥२७॥

पूज्यश्रीभे भानुविजयशुभे

सारी रीते न्यायनो अभ्यास करायो

अने पद्मविजयशुभे

व्याकरण भणायुं. (२४)

पद्मविजयशुभे

लघुवृत्ति सहित

सिद्ध-हेम व्याकरण

अेक वर्षमां गोप्युं. (२५)

दररोज रात्रे पहेला पहोरमां

तेओ लघुवृत्तिनो पाठ करता.

अथ रातमां तेओ

अेकवार लघुवृत्तिनो पाठ पूरो करता. (२६)

तेओ सिद्धहेमव्याकरणी

न्यास सहित बृहद्वृत्ति पण भण्या.

आम तेओ

व्याकरणां विशारद थया. (२७)

शास्त्रगाथाः सहस्राणि,
हृदयस्थीकृतानि तैः ।
नानाशास्त्रपदार्थाश्च,
सुधीभिरात्मसात्कृताः ॥२८॥

जैने न्याये तथा नव्ये,
प्रकरणोपदेशयोः ।
ग्रन्थेषु कर्मसाहित्ये,
ते सञ्जाता विशारदाः ॥२९॥

जिनागमेषु पञ्चाग्र-
चत्वारिंशति तेऽभवन् ।
अतिशयेन निष्णाताः,
प्रचण्डमतिशालिनः ॥३०॥

शास्त्रसारं समासेन,
पुस्तकेऽभ्यस्य तेऽलिखन् ।
शास्त्राभ्यासश्च तैर्लक्षैः,
श्लोकानां प्रमितः कृतः ॥३१॥

बुद्धिशाणी अेवा तेमणे
हजरो गाथाओ गोपी
अने जुडा जुडा शास्त्रोना पढार्थो
आत्मसात् कर्या. (२८)

तेओ जैनन्यायमां,
नव्यन्यायमां,
प्रकरण अने उपदेशना ग्रन्थोमां
अने कर्मसाहित्यमां होंशियार थया. (२९)

प्रचंड बुद्धिना स्वामी तेओ
पिस्तालीश
जिनागमोमां
भूज निष्ठात थया. (३०)

शास्त्रोना अભ्यास करीने तेओ
दूंकमां तेनो सार पुस्तकमां लपता.
तेमणे लाणो श्लोक प्रमाण
शास्त्रोना अભ्यास कर्यो. (३१)

कृतं ज्ञानार्पणं सार्धं,
ज्ञानार्जनेन तैरपि ।
अनेकसाधवो न्यायं,
संस्कृतं पाठितास्तथा ॥३२॥

आगमेतरशास्त्राणां,
तेऽददुर्वाचनां वराम् ।
शुद्धयै प्रेरितवन्तश्च,
संयमस्य मुनीन्सदा ॥३३॥

जीवनस्यापि संस्कारं,
मुनिनां शिक्षणेन ते ।
सहाऽकुर्वन्सुनेतारः,
ह्यध्यात्मवरशिल्पिनः ॥३४॥

प्रधाना विषयास्तेषां,
वाचनानामिमेऽभवन् ।
ब्रह्मचर्यञ्च जीवानां,
दया गुरुसमर्पणम् ॥३५॥

तेमणे भणवानी साथे

ज्ञाननुं दान पण कर्युं.

तेमणे अनेक साधुओने

न्याय अने संस्कृत भणव्या. (३२)

तेओ आगमशास्त्रोनी

अने जीज शास्त्रोनी सुंदर वाचनाओ

आपता हता. तेओ हंमेशा मुनिओने

संयमनी शुद्धि माटे प्रेरणा करता. (३३)

सारा नेता

अने अध्यात्मना श्रेष्ठ शिल्पी अेवा तेओ

मुनिओने भणववानी साथे

तेमना जुवननो संस्कार पण करता. (३४)

तेमनी वाचनाओना

मुप्य विषयो आ हता -

ब्रह्मचर्य, जुपट्या,

गुरुसमर्पण,

समितीनाञ्च गुप्तीनां,
पालनमक्षनिग्रहः ।
विनयः सेवनं भैक्षं,
निर्दोषमेवमादयः ॥३६॥॥ युगम् ॥

आसीत्संयमिनां तेषां,
सकलशास्त्रवेदिनाम् ।
लक्ष्यञ्च जीवनस्येति,
निर्मातव्याः सुसाधवः ॥३७॥

तीर्थङ्कराः स्वयं भव्यान्,
प्रव्राज्य वीतरागिणः ।
ददत्युभयशिक्षार्थं,
स्थविरेभ्यो गतस्पृहाः ॥३८॥

श्रीपद्मेभ्योऽददुमुक्ति-
काङ्क्षिविरागिणस्तथा ।
प्रेमसूरीश्वराः शिक्षा-
कृते प्रव्राज्य तान्स्वयम् ॥३९॥

सभिति-गुम्निं पालन,
 धन्द्रियोनुं नियन्त्रण,
विनय, सेवा,
निर्दोष गोचरी वगरे. (३५, ३६)

संयमी

अने लघा शास्त्रोने जलणनारा अेवा
तेमना जुवननुं लक्ष्य हतुं के
सारा साधुओ तैयार करवा. (३७)

वीतरागी अने स्पृहा विनाना तीर्थकर भगवंतो
 लव्य जुवोने पोते दीक्षा आपीने
ग्रहणशिक्षा अने आसेवनशिक्षा माटे
 स्थविरोने सोंपे छे. (३८)

प्रेमसूरीश्वरजु महाराज ते ज रीते
 मोक्षना अमिलाषी अने पैरागी लव्यजुवोने
स्वयं दीक्षा आपीने
 शिक्षा माटे पद्मविजयजुने सोंपता. (३९)

दृश्यमानं सुविद्वत्त्वं,
 संस्कारा उत्तमास्तथा ।
 फलं तद्वत्शिक्षाया,
 बहुमुनिषु सम्प्रति ॥४०॥

बालमुनीनशिक्षन्त,
 वत्सलत्वेन ते तथा ।
 येन सदैव तेषां ते,
 समीपवर्त्तिनोऽभवन् ॥४१॥

स्वपरसमुदायस्य,
 चित्तेऽकृत्वा भिदां तथा ।
 कृतवन्तस्तु ते ज्ञान-
 दानं संयमनिर्मितिम् ॥४२॥

गुरुदेवद्वयं जातं,
 सुनिश्चिन्तं ततः सदा ।
 सुलब्धावसरं सङ्घ-
 कार्यस्य करणे मुदा ॥४३॥

हालमां घणा मुनिओमां देभाता
विद्धता अने उत्तम संस्कारो
तेमणे आपेली शिक्षाना
इणरूप छे. (४०)

तेओ जाणमुनिओने
वात्सल्यपूर्वक अेवी रीते भशावता के
जेथी तेओ हंमेशा
तेमनी नजुकमां रहेता. (४१)

तथा तेओ मनमां
स्व-पर समुदायनो भेद कर्या पिना
ज्ञानदान अने
संयमनिर्माण करता. (४२)

तेथी जन्ने गुरुदेवो
हंमेशा जुळ निश्चिन्त जनी जता,
तेमने संघना कार्यो प्रसन्नतापूर्वक करवा
घणो समय मणतो. (४३)

श्रीपद्मविजयैरेवं,

सुप्रसन्नकृतौ गुरु ।

भवसमुद्रनोकल्पा,

सम्प्राप्ता च तयोः कृपा ॥४४॥

कुर्वाणो मानुषीं बुद्धिं,

गुरौ हि नरकं व्रजेत् ।

आसीत्सूत्रमिदं तेषां,

गुरौ प्रभुत्वदर्शिनाम् ॥४५॥

तपस्त्यागसाधना ।

संयमजीवनेऽकुर्वन्

नित्यमेकाशनानि ते ।

फलमिष्टान्नवैशिष्ट्य-

वद्द्रव्यत्यागतत्पराः ॥४६॥

एकाशनानि सूरीशैः,

प्रेमैः कृतानि पत्तने ।

आहारेण च सूपेन,

रसनेन्द्रियजित्वरैः ॥४७॥

आम पद्मविजयशुभे

अन्ने गुरुदेवोने प्रसन्न कर्था

अने संसारसमुद्रमांथी तरवा माटे नावडी समान
तेमनी कृपा तेओ पाभ्या. (४४)

गुरुमां भगवानने जनारा

तेमनुं आ सूत्र हवु के

‘गुरु विषे मनुष्यनी बुद्धि करनारो
नरकमां जाय.’ (४५)

तप-त्यागनी साधना

संयमशुभनमां

तेओ हंमेशा अेकासथा करता,

तेओ इण, मिठाई अने विशिष्ट द्रव्योनी
त्याग करवामां तत्पर हता. (४६)

रसनेन्द्रियने शुभनारा

प्रेमसूरीश्वरशु महाराजे

पाटणमां रोटली अने दाण-

जे द्रव्यथी अेकासथा कर्था. (४७)

आहारेण च दुग्धेन,
कृतान्येकाशनानि तैः ।
पुनापुरे तथा पद्मै-
स्तपस्त्यागौ कृतावपि ॥४८॥

ग्रामे जैनगृहाभावे,
जैनेतरगृहेषु ते ।
आटन्निर्दोषभिक्षार्थं,
तज्जीवितं हि संयमः ॥४९॥

वदनवस्त्रिकायास्ते,
प्रयोगं व्यस्मरन् यदि ।
सम्भाषणे दिने तस्मिन्,
तर्हि चकारमत्यजन् ॥५०॥

तैर्नित्यैकाशनैः सार्धं,
कृतास्त्रिंशन्नवाधिकाः ।
निर्ममैर्वर्धमानस्य,
दक्षैस्तपस ओलयः ॥५१॥

तेमणे पुनामां रोटली अने दुध-
जे द्रव्यना अेकासणा कर्या.
पद्मविजयजुअे पण ते रीते
तप-त्याग कर्या. (४८)

गाममां जैनोना घर न होय तो
तेओ जैनेतरोना घरोमां
निर्दोष गोयरी माटे इरता,
केमके संयम अे ज अेमनुं जुवन हतुं. (४९)

जोलती वप्तते जे
मुहपत्तिनो उपयोग राभवानुं भूली जवाय
तो तेओ ते दिवसे
थानो त्याग करता. (५०)

ममत्प पिनाना
अने होंशियार अेवा तेमणे
नित्य अेकासणानी साथे
वर्धमानतपनी ३९ ओणीओ करी. (५१)

गुरुभक्तिः कषायाणां,

मन्दता ग्लानसेवनम् ।

स्वाध्यायो ब्रह्मचर्यञ्च,

तीव्राऽन्तर्मुखता तथा ॥५२॥

वैयावृत्त्यं सुसाधूनां,

दृढा सहनशीलता ।

इति गुणसुमैस्तेषा-

मासीत्सुगन्धि जीवनम् ॥५३॥ ॥॥ युगम् ॥॥

वैराग्यसागर-जिनेश्वरभक्तिदक्ष-

हेमेन्दुसूरिशिशुना रचिते सुभक्त्या ।

पंन्यासपद्मविजयस्य चरित्रकाव्ये,

पद्मं जिनस्य कृपया ह्यभवद्द्वितीयम् ॥५४॥

गुरुभक्ति, कषायोनी मंदता,
ग्लाननी सेवा,
स्वाध्याय, ब्रह्मचर्य,
तीव्र अन्तर्मुषता,
साधुओनी येथावश्य
अने दृढ सहनशीलता-
आ गुणपुष्पो वडे तेमनुं शुभन
सुगंधी हतुं. (५२, ५३)

पैराग्यना सागर अने जिनेश्वरनी भक्तिमां
होशियार अेवा आचार्य श्रीहेमचन्द्रसूरीश्वरजु
महाराजना शिष्यअे भूज भक्तिथी रयेल
पंन्यासप्रवर श्रीपद्मविजयजु महाराजना
शुभनचरित्रना काव्यमां भगवाननी कृपाथी जीजु
पद्म थयु. (५४)

इति वैराग्यदेशनादक्ष-आचार्यश्रीमद्विजय-
हेमचन्द्रसूरिशिष्यविनिर्मित-‘समतामहोदधि’-महाकाव्ये
चरित्रनायक-पंन्यासप्रवरश्रीपद्मविजय-विनय-ज्ञान-
तपस्त्याग-साधनादि-वर्णनमयं द्वितीयं पद्यं समाप्तम् ।

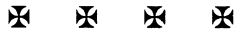
पं. पद्मविजयानां हितशिक्षा-

शास्त्रकृद्भिः कथितं यत्- सक-
लानामाऽऽराधनानां मुख्यमङ्गं
गुरुकृपा । तस्या ऋते निर्बला-
नामस्माकमाऽऽत्मनिस्तारः कथं
भवेत् ?

- ‘पद्मपरिमलः ।’

आम पैराग्यदेशनादक्ष आचार्यदेवश्रीमद्विजय
हेमचन्द्रसूरीश्वरजु महाराजना शिष्यजे रयेल
'समतामहोदधि' महाकाव्यमां चरित्रनायक
पंन्यासप्रवरश्री पद्मविजयजु महाराजनी विनय,
ज्ञान, तप-त्याग गुणोनी साधना वगेरेना
वर्णनवाणु आ ङीजु पद्म पूर्ण थयुं.

पं. पद्मविजयजु म. नी हितशिक्षा-

शास्त्रकारोये सधणी आराधनाओनुं
मुष्य अंग गुरु कृपा इरमावी छे. अे सिवाय
निर्भण अेवा आपणो आत्म-निस्तार केम
थाय ?

- पद्ममपरिमल

तृतीयं पद्यम्

निःस्पृहतासाधना ।

वस्त्राणां विषयेऽप्यास-

न्नन्न इवातिनिःस्पृहाः ।

मासाद्धावितवन्तस्ते,

पूर्वं वासांसि नैव यत् ॥१॥

वस्त्राणि मलयुक्तानि,

मतवन्तस्तु भूषणम् ।

संयमिनो विभूषां ते,

विरक्तास्तस्य दूषणम् ॥२॥

भोजनस्य च वस्त्रस्य,

स्पृहाभिर्ब्रतजीवनम् ।

प्रारम्भे दूष्यते सर्व-

मपि पानीयनिर्मलम् ॥३॥

ત્રીજુ પદ્મ

નિઃસ્પૃહતાની સાધના

આહારની જેમ તેઓ વસ્ત્રોના વિષયમાં પણ
અતિશય નિઃસ્પૃહી હતા,
કેમકે તેઓ મહિના પહેલા
પોતાના વસ્ત્રોનો કાપ કટાવતા નહી. (૧)

વૈરાગી એવા તેઓ
મેલા કપડાને
સાધુના આભૂષણરૂપ માનતા હતા અને
વિભૂષાને સાધુના દૂષણરૂપ માનતા હતા. (૨)

પાણી જેવું નિર્મળ
સંપૂર્ણ સંયમજીવન
શરુઆતમાં ભોજનની અને વસ્ત્રની,
સ્પૃહાઓથી દૂષિત થાય છે. (૩)

देशनायाश्च शिष्याणां,

ततः पदस्य दूष्यते ।

स्पृहाभिस्तद्यथाऽनर्घ्यं,

कज्जलेन सितांशुकम् ॥४॥

प्रेमसूरीश्वरा आस-

न्सर्वत्र विगतस्पृहाः ।

नीरसेन यतोऽन्नेन,

ते स्वोदरमपूरयन् ॥५॥

स्वपरिहितवस्त्रेभ्य-

स्ते नाधिकमधारयन् ।

न देशनाप्रदानस्य,

विलिप्ता ईहयाऽपि च ॥६॥

बहून्भव्यान्भवोद्विग्नान्,

प्रब्राज्य त्यक्तकामनाः ।

शिष्यानपरसाधूनां-

कृतवन्तस्तु ते सदा ॥७॥

પછી જેમ કાજળથી

કિંમતી સફેદ કપડુ દૂષિત થાય છે
તેમ વ્યાખ્યાનની; શિષ્યોની અને પદવીની
સ્પૃહાઓથી તે દૂષિત થાય છે. (૪)

પ્રેમસૂરીશ્વરજી મહારાજ

બધી બાબતમાં નિઃસ્પૃહી હતા,
કેમકે તેઓ રસકસ વિનાના આહારથી
પોતાનું પેટ ભરતા હતા. (૫)

તેઓ પહેરેલા વસ્ત્રોથી

વધુ વસ્ત્રો રાખતા ન હતા.
તેઓ વ્યાખ્યાન આપવાની ઈચ્છાથી પણ
લેપાયા ન હતા. (૬)

ઈચ્છા વિનાના તેઓ હંમેશા

સંસારથી કંટાળેલા ઘણા ભવ્ય જીવોને
દીક્ષા આપીને
અન્ય સાધુઓના શિષ્ય બનાવતા. (૭)

अङ्गीकृतं पदं सुरे-
गुर्वाज्ञया प्रसह्य तैः ।
बाष्पार्द्रनयनैः स्वीय-
गुर्वाशातनभीरुभिः ॥८॥

श्रीपद्मविजया आसँ-
स्तथैव विगतस्पृहाः ।
यद्वस्त्राणि महार्घाणि,
पर्यदधुः कदापि न ॥९॥

भव्यायां देशनादान-
शक्तौ सत्यां न तैरपि ।
व्याख्यानं स्वेच्छया दत्तं,
स्वगुर्विच्छानुसारिभिः ॥१०॥

अल्पावश्यकतामल्प-
जनपरिचयञ्च ते ।
मार्गं निरीहताप्राप्ते-
रगणयन्समोत्तमम् ॥११॥

પોતાના ગુરુમહારાજની આશાતનાથી ડરતા
એવા તેમણે રડતી આંખે
ગુરુમહારાજની આજ્ઞાથી
પરાણે આચાર્યપદવી લીધી હતી. (૮)

પદ્મવિજયજી મહારાજ
તે જ રીતે નિઃસ્પૃહી હતા,
કેમકે તેઓ ક્યારે પણ
કિંમતી વસ્ત્રો પહેરતા નહીં. (૯)

ગુરુની ઈચ્છાને અનુસરનારા તેમણે
વ્યાખ્યાન આપવાની
જોરદાર શક્તિ હોવા છતાં
પોતાની ઈચ્છાથી વ્યાખ્યાન આપ્યું ન હતું.
(૧૦)

ઓછી જરૂરીયાત અને
ઓછા લોકોના પરિચયને
તેઓ નિઃસ્પૃહતા પામવાનો
સૌથી શ્રેષ્ઠ માર્ગ માનતા હતા. (૧૧)

ते शिष्यानप्यशिक्षन्त,
यदस्ति देशनार्पणम् ।
स्पृहारहितभावेन,
ह्यतिशयेन दुष्करम् ॥१२॥

वक्ता प्राप्नोति सर्वत्र,
वचःप्रयोगबुद्धिमान् ।
सत्कारमपि सन्मानं,
जनेभ्यः स्वंशुकादिकम् ॥१३॥

आत्मपरिणतिर्दुःख-
मेतैर्लिप्तेन धार्यते ।
स्थातव्यं देशनापट्टात्,
सुदूरे मुनिना ततः ॥१४॥

सरलतासाधना ।

आसीन्न हृदयं माया-
गुपिलं वंशमूलवत् ।
दण्डवत्सरलं किन्तु,
तेषां विरलकर्मणाम् ॥१५॥

તેઓ શિષ્યોને પણ

શિખામણ આપતા કે

નિઃસ્પૃહભાવે વ્યાખ્યાન આપવું

બહુ મુશ્કેલ છે. (૧૨)

બોલવાની છટામાં હોંશિયાર એવો વક્તા

બધા સ્થાનોમાં

લોકો પાસેથી સત્કાર, સન્માન,

સારા વસ્ત્રો વગેરે પામે છે. (૧૩)

આ બધાથી લેપાયેલા મુનિ

બહુ મુશ્કેલીથી આત્મપરિણતિ જાળવી શકે છે.

તેથી મુનિએ વ્યાખ્યાનની પાટથી

ખૂબ દૂર રહેવું જોઈએ. (૧૪)

સરળતાની સાધના

લંઘુકર્મી એવા તેમનું હૃદય

વાંસના મૂળની જેમ

માયાની આંટી-ઘૂટીવાળું ન હતું,

પણ લાકડીની જેમ સરળ (સીધું) હતું. (૧૫)

मायाचारः किल स्वीय-

प्रगतिप्रतिबन्धकः ।

परस्य हानिगर्तायां,

क्षेपकस्तैर्मतस्तथा ॥१६॥

सहनशीलतासाधना ।

साधनाशिखराण्युच्चै-

रारोढुं साधकेन हि ।

प्रथमं शिक्षितव्यैव,

परा सहनशीलता ॥१७॥

समतयाऽपि संयोगाः,

प्रतिकूला स्वजीवने ।

सोढव्या इति शब्दार्थः,

तस्याः किल प्रकीर्तितः ॥१८॥

प्रेमसूरीश्वरैः सोढाः,

शारीरिक्यः स्वजीवने ।

प्रभूता मानसिक्यश्च,

शमेन प्रतिकूलताः ॥१९॥

તથા તેઓ માયાચારને

પોતાની પ્રગતિ અટકાવનાર

અને બીજાને નુકસાનીના ખાડામાં ફેંકનાર

માનતા હતા. (૧૬)

સહનશીલતાની સાધના

સાધનાના ઊંચા શિખરો ઉપર ચઢવા માટે

સાધકે પહેલા

શ્રેષ્ઠ એવી

સહનશીલતા શીખવી. (૧૭)

‘પોતાના જીવનમાં

પ્રતિકૂળ સંયોગોને પણ સમતાથી સહેવા’

એવો સહનશીલતા શબ્દનો

અર્થ કહ્યો છે. (૧૮)

પ્રેમસૂરીશ્વરજી મહારાજે

પોતાના જીવનમાં

ઘણી શારીરિક અને માનસિક પ્રતિકૂળતાઓ

સમતાથી સહી હતી. (૧૯)

सङ्घस्य च प्रगत्यर्थं,

शासनसमुदाययोः ।

समतया प्रभूतं तैः,

सोढं दृढमनोबलैः ॥२०॥

व्रतपूतशरीरे प्र-

कोपो वायोर्यदाऽभवत् ।

उपचाराँस्तदा ते न,

व्यदधुः सत्त्वशालिनः ॥२१॥

असह्यवेदनायां त,

उष्णजलेन तापनम् ।

अकुर्वन्वेदनाशान्त्यै,

दोषविरहितेन च ॥२२॥

श्रीपद्मैरागता शुद्ध-

पारम्पर्येण सद्गुरोः ।

सहनशीलता स्वीय,

आत्मन्यपि विकासिता ॥२३॥

દૃઢ મનોબળવાળા તેમણે
સંઘ, શાસન અને સમુદાયની
પ્રગતિ માટે
ઘણું સહન કર્યું. (૨૦)

સંયમથી પવિત્ર એવા શરીરમાં
જ્યારે વાયુનો પ્રકોપ થતો
ત્યારે સત્વશાળી એવા તેઓ
ઉપચારો નહોતા કરતા. (૨૧)

જ્યારે અસહ્ય વેદના થતી
ત્યારે તેઓ વેદનાની શાન્તિ માટે
નિર્દોષ ગરમ પાણીથી
સેક કરતા. (૨૨)

પદ્મવિજયજી મહારાજે
સદ્ગુરુની શુદ્ધ પરંપરાથી આવેલી
સહનશીલતા
પોતાના આત્મામાં પણ વિકસિત કરી. (૨૩)

अमेरिकाख्यदेशस्य,

तदोपप्रमुखो रुजम् ।

केन्सरं सोढ्वान्दीन,

आर्त्ताख्यध्यानपूर्वकम् ॥२४॥

श्रीपद्मविजयैः सोढः,

सोऽदीनैः समतारतैः ।

क्षयस्य कर्मणो कालं,

मन्यमानैस्तु शोभनम् ॥२५॥

केन्सररुजि तेषां तु,

पीडासहनविक्रमम् ।

अग्रे विवर्णयिष्यामः,

कठिनकर्मतापकम् ॥२६॥

सहनशीलतायास्तु,

परं तेषां प्रदर्शकम् ।

अत्र निरूपयाम्येकं,

प्रसङ्गं धैर्यशालिनाम् ॥२७॥

ત્યારે અમેરિકા દેશના ઉપપ્રમુખ

કેન્સરરોગને

આર્તધ્યાનપૂર્વક

દીન થઈને સહેતા હતા. (૨૪)

પદ્મવિજયજીએ તો

કર્મ ખપાવવાનો સુંદર અવસર માની,

દીન થયા વિના,

સમતામાં રત થઈને તે સહન કર્યો. (૨૫)

કેન્સરની બીમારીમાં

કઠણ કર્મોને તપાવનારા

તેમના પીડા સહેવાના પરાક્રમનું વર્ણન

આગળ કરીશું. (૨૬)

પણ ધીરજવાળા તેમની

સહનશીલતાને

જણાવનારો એક પ્રસંગ

અહીં કહું છું. (૨૭)

पीडिताः पुरि खम्भाते,
चातुर्मास्यां दिनान्बहून् ।
भृशं ज्वरेण जीर्णेन,
ते कर्मभेदनोद्यताः ॥२८॥

सोमले^१न्जेक्शनं तेभ्यः,
प्रदत्तं भिषजा तदा ।
निवारणाय पीडयाः,
शिरायां तत्तु नाऽलगत् ॥२९॥

विलग्नं तत्परं मांस-
पेश्यां जातः करस्ततः ।
पृथुलो वेदना दाह-
ज्वरयोरप्यपीडयत् ॥३०॥

तथापि सोढवन्तस्तां,
ते तं वैद्यं तथाऽवदन् ।
क्षतिर्न ते विपाकोऽयं,
किन्तु मेऽशुभकर्मणाम् ॥३१॥

१. इन्जेक्शनम्- अनेन सूचीमुखेनाऽस्त्रेण शरीरान्तर्रवौषधं दीयते ।

કર્મોનો નાશ કરવા માટે તૈયાર એવા તેઓ
ખંભાતમાં
ચોમાસામાં ઘણા દિવસો
ગુર્ણજીવરથી ખૂબ પીડાયા. (૨૮)

ત્યારે પીડા દૂર કરવા માટે
ડોક્ટરે તેમને આપેલું
સોમલનું ઈન્જેક્શન
નસમાં ન લાગ્યું. (૨૯)

પણ તે માંસપેશીમાં લાગ્યું.
તેથી હાથ સુજી ગયો,
દાહ અને તાવ
બંનેની પીડા થવા લાગી. (૩૦)

છતાં પણ તેમણે તે સહન કરી
અને તે ડોક્ટરને કહ્યું,
'તમારી ભૂલ નથી,
પણ આ મારા અશુભ કર્મોનો ઉદય છે.'
(૩૧)

न शान्ता वेदना तीव्रा,
 करे छेदेऽपि कारिते ।
 तन्निवृत्तय आनीता-
 स्ते राजनगरे ततः ॥३२॥

शस्त्रक्रिया कृता तत्र,
 सुवैद्येनाऽपरेण तु ।
 सुप्रशान्ता तया पीडा,
 चातुर्मास्यास्त्वनन्तरम् ॥३३॥

एवं शारीरिकी पीडा,
 षण्मासाँस्तैरसह्यत ।
 आर्त्तध्यानमृते चित्त-
 स्वास्थ्येनाऽऽनन्दपूर्वकम् ॥३४॥

प्रतिकूलप्रसङ्गेषु,
 समतां मानसीमपि ।
 अद्भुतां धृतवन्तस्ते,
 वज्रोपममनोबलाः ॥३५॥

હાથમાં છેકો મરાવવા છતા

તીવ્ર પીડા શાન્ત ન થઈ.

તેથી તેને દૂર કરવા

તેમને અમદાવાદમાં લાવ્યા. (૩૨)

ત્યાં બીજા ડોક્ટરે

ઓપરેશન કર્યું.

તેનાથી ચોમાસા પછી

પીડા શાન્ત થઈ. (૩૩)

આમ તેમણે આર્તધ્યાન વિના,

સ્વસ્થ ચિત્તથી આનંદપૂર્વક

છ મહિના સુધી

શારીરિક પીડા સહન કરી. (૩૪)

વજ્ર જેવા મનોબળવાળા તેઓ

પ્રતિકૂળ પ્રસંગોમાં

માનસિક સમતા પણ

અદ્ભુત રાખતા હતા. (૩૫)

ब्रह्मचर्यसाधना ।

ब्रह्मचर्यं तु साधुत्व-

प्राणभूतं विवर्त्तते ।

तद्रहितो यतः साधु-

र्भवति साधुरेव न ॥३६॥

रहितो ब्रह्मचर्येण,

साधुश्च यत्युपासकः ।

विरहितः सुवृत्तेन,

समानौ मृतकेन हि ॥३७॥

सर्वेषां च सुधर्माणां,

गुणानां प्रतिपादितम् ।

ब्रह्मचर्यं सवृत्तिकं,

मूलं पूर्वमहर्षिभिः ॥३८॥

देशतः सर्वतो वा यो,

ब्रह्मचर्यं न रक्षति ।

नानुभवति चित्तस्य,

प्रसन्नतां स मानसीम् ॥३९॥

બ્રહ્મચર્યની સાધના

બ્રહ્મચર્ય તો

સાધુપણાના પ્રાણ જેવું છે,
કેમકે તેના વિનાનો સાધુ
એ સાધુ જ નથી. (૩૬)

બ્રહ્મચર્ય વિનાનો સાધુ

અને

સદાચાર વિનાનો શ્રાવક
મડદા જેવા છે. (૩૭)

પહેલાના મહર્ષિઓએ

નવ વાડ સહિતના બ્રહ્મચર્યને

બધા ધર્મો

અને ગુણોનું મૂળ કહ્યું છે. (૩૮)

જે દેશથી કે સર્વથી

બ્રહ્મચર્યનું રક્ષણ નથી કરતો

તે માનસિક પ્રસન્નતાને

નથી અનુભવતો. (૩૯)

प्रेमसूरीश्वरैः शुद्धिः,
 शोभना सुनियन्त्रितैः ।
 प्रसाधिता त्रिभिर्योगै-
 ब्रह्मचर्यस्य जीवने ॥४०॥

ब्रह्मचर्यस्य गुप्तीस्ते,
 स्वयमपालयन्नव ।
 समुदायमुनीस्तासां,
 प्रैरयन्दृढपालने ॥४१॥

क्षमिष्ये क्षतयो वोऽह-
 मन्येषु विषयेष्विति ।
 ब्रह्मचर्यव्रते नैव,
 मुनिभ्योऽकथयँस्तु ते ॥४२॥

ते विजातीयसम्पर्क,
 त्यक्तवन्तः स्वजीवने ।
 त्यागं तस्याऽपि साधुभ्यः,
 सदाऽपैक्षन्त सर्वथा ॥४३॥

ખૂબ નિયંત્રણવાળા

પૂજ્ય પ્રેમસૂરીશ્વરજી મહારાજે

જીવનમાં ત્રણ યોગો વડે

બ્રહ્મચર્યની સારી શુદ્ધિ સાધી હતી. (૪૦)

તેઓ પોતે

બ્રહ્મચર્યની નવ વાડનું પાલન કરતા

અને સમુદાયના મુનિઓને

તેમના દૃઢપાલનમાં પ્રેરણા કરતા. (૪૧)

તેઓ મુનિઓને કહેતા કે,

‘બીજા વિષયોમાં

હું તમારી ભૂલો માફ કરીશ,

પણ બ્રહ્મચર્યવ્રતમાં તો નહીં જ.’ (૪૨)

તેમણે પોતાના જીવનમાં

વિજાતીય (સ્ત્રી) નો સંપર્ક ત્યજ્યો હતો.

તેઓ સાધુઓ પાસે પણ

બધી રીતે તેના ત્યાગની અપેક્ષા રાખતા. ૧

(૪૩)

कर्मवशेन जातायां,

स्खलनायां मुनेस्तु ते ।

प्रायश्चित्तस्य दानेन,

तस्याः शुद्धिमकारयन् ॥४४॥

समीपे वासमात्रेण,

तेषां सुब्रह्मचारिणाम् ।

विषयवासनाः सर्वा,

असुमतां तिरोऽभवन् ॥४५॥

नामस्मरणमात्रेण,

तेषां तु निर्मलात्मनाम् ।

वासनावासितैर्जीवै-

र्ब्रह्मचर्यं सुरक्ष्यते ॥४६॥

चिन्तितं विफलं ब्रह्म-

चारिणा नैव जायते ।

उक्तिरियं यथार्था तु

भूता तदीयजीवने ॥४७॥

कर्मवश

मुनिनी स्मलना थाय तो तेओ
प्रायश्चित्त आपीने
तेनी शुद्धि करावता. (४४)

दृढ ब्रह्मचारी अेवा

तेमनी पासे वसवा मात्रथी
जुवोनी बधी विषयवासनाओ
दूर थर्ष जती. (४५)

जेमनो आत्मा निर्मण छे अेवा

तेमना नामना स्मरण मात्रथी
वासनाथी वासित जुवो
ब्रह्मचर्यनी सुरक्षा करे छे. (४६)

‘ब्रह्मचारिणुं चिंतव्यु,

निष्कण न ज थाय.’

आ उक्ति तेमना जुवनमां

साथी पूरवार थर्ष. (४७)

एतद्गुणप्रभावेण,
संयमिनस्तपस्विनः ।
विदुषो निर्मितास्तैश्च,
सुश्रमणाः प्रभावकाः ॥४८॥

ताननुकृतवन्तोऽपि,
सर्वथा विषयेऽत्र तु ।
विजयान्तिमपद्मा य-
च्छिष्या गुर्वनुसारिणः ॥४९॥

परिचयः कृतो नैव,
विजातीयैः कदापि तैः ।
स्वध्यवसायतल्लीनैः,
सदाऽनासक्तयोगिभिः ॥५०॥

पालिता ब्रह्मचर्यस्य,
गुप्तयो नव तैर्विना ।
छिद्रं कुले गुरोरेव,
निवसद्भिर्हरर्निशम् ॥५१॥

આ ગુણના પ્રભાવથી તેમણે
સંયમી, તપસ્વી,
વિદ્વાન અને પ્રભાવક
સાધુઓનું નિર્માણ કર્યું. (૪૮)

આ વિષયમાં પદ્મવિજયજી મહારાજ પણ
બધી રીતે તેમને અનુસર્યા હતા,
કેમકે શિષ્યો
ગુરુને અનુસરનારા હોય છે. (૪૯)

હંમેશા સારા અધ્યવસાયો (ભાવો) માં તલ્લીન
અને આસક્તિ વિનાના યોગી એવા તેમણે
ક્યારેય પણ
વિજાતીયનો પરિચય કર્યો ન હતો. (૫૦)

ગુરુકુળવાસમાં જ વસતા તેમણે
હંમેશા છિદ્ર વિના
બ્રહ્મચર્યની નવ વાડોનું
પાલન કર્યું. (૫૧)

गुरोः पृथग्विहारेऽपि,
 तथैव पालिताः समाः^१ ।
 अप्रमादेन मर्यादाः,
 ब्रह्मचर्यव्रतस्य तैः ॥५२॥

पठनपाठने श्लोकान्,
 काव्यादीनां तु तेऽत्यजन् ।
 शृङ्गाररससंयुक्तान्,
 मनोऽतिचारवर्जिनः ॥५३॥

वैराग्यसागर-जिनेधरभक्तिदक्ष-
 हेमेन्दुसूरिशिशुना रचिते सुभक्त्या ।
 पंन्यासपद्मविजयस्य चरित्रकाव्ये,
 पद्मं जिनस्य कृपया ह्यभवत्तृतीयम् ॥५४॥

ગુરુથી જુદા વિચરે ત્યારે પણ તેઓ

બ્રહ્મચર્યની

બધી મર્યાદાઓ

પ્રમાદ વિના પાળતા હતા. (૫૨)

કાવ્ય વગેરે ભણવા-ભણાવવામાં તેઓ

શૃંગારરસથી યુક્ત શ્લોકોને છોડી દેતા,

(કેમકે) તેઓ માનસિક અતિચારને પણ

વર્જતા હતા. (૫૩)

વૈરાગ્યસાગર અને જિનેશ્વરની ભક્તિમાં
હોંશિયાર એવા આચાર્ય શ્રીહેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી
મહારાજના શિષ્યએ ખૂબ ભક્તિથી રચેલ
પંચાસપ્રવરશ્રી પદ્મવિજયજી મહારાજના જીવન-
ચરિત્રના કાવ્યમાં ભગવાનની કૃપાથી ત્રીજુ પદ્મ
થયું. (૫૪)

इति वैराग्यदेशनादक्ष-आचार्यश्रीमद्विजय-
हेमचन्द्रसूरिशिष्यविनिर्मित-‘समतामहोदधि’-महाकाव्ये
चरित्रनायक-पंन्यासप्रवरश्रीपद्मविजय-निःस्पृहता-
सरलता-सहनशीलता-ब्रह्मचर्य-साधनादि-वर्णनमयं
तृतीयं पद्मं समाप्तम् ।

पं. पद्मविजयानां हृदयवचनम्-

गुरुदेवस्य

कठोरवचनम-

प्यमृतमेव ।

- ‘पद्मपरिमलः ।’

આમ યેરાગ્યદેશનાદક્ષ આચાર્યદેવશ્રીમદ્વિજય
દેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્યએ રચેલ
'સમતામહોદધિ' મહાકાવ્યમાં ચરિત્રનાયક
પંન્યાસપ્રવરશ્રીપદ્મવિજયજી મહારાજની
નિઃસ્પૃહતા-સરળતા-સહનશીલતા-બ્રહ્મચર્ય
ગુણોની સાધના વગેરેના વર્ણનવાળુ આ શ્રીજી
પદ્મ પૂર્ણ થયું.

પં. પદ્મવિજયજી મ. નું હૃદયવચન-

ગુરુ મહારાજનું

કર્ણેર વચન

પણ અમૃત છે.

- પદ્મમયદિમલ

चतुर्थं पद्यम्

परार्थसाधना ।

परार्थकरणं जीव-

लोकसारं च लक्षणम् ।

पौरुषस्येति शास्त्रेषु,

महर्षिभिः प्रकीर्तितम् ॥१॥

परार्थः स्वातिरिक्तानां,

साहाय्यकरणं स्मृतः ।

धनमनःशरीरेण,

यथाशक्ति च सेवनम् ॥२॥

क्षेत्रेऽपि साधनाया न,

स्वार्थैकदत्तदृष्टिना ।

कदापि पार्यते कर्तु-

माराधनां तु तात्त्विकीम् ॥३॥

योथु पद्म

परार्थनी साधना

परार्थं करवो अ

ब्रुवलोडनो सार छे

अने पुरुषार्थनुं लदाए छे

अेम महर्षिओअे शास्त्रमां कहुं छे. (१)

जीजने सहाय करवी

अने शक्ति प्रमाणे

तन-मन-धनथी तेमनी सेवा करवी

अेने परार्थं कहेवाय छे. (२)

मात्र स्वार्थने ज जोनारो

साधनाना क्षेत्रमां पए

क्यारेय साथी आराधना

नथी करी शक्तो. (३)

स्वाध्यायं साधनां यस्तु,
करोति समतां तथा ।

धारयतीति साधुः स,
शास्त्रेषु कथितं यथा ॥४॥

योऽपि करोति साहाय्यं,
स साधुरिति कथ्यते ।

उक्तं तथैव तत्रैव,
परममुनिभिः खलु ॥५॥॥॥ युगम् ॥

व्यसनिनः परार्थस्य,
पद्मा अप्यभवन्खलु ।

केन्सरेऽपि यतोऽस्वास्थ्यं,
मुनेर्निशम्य कस्यचित् ॥६॥

साहाय्यार्थं तु ते स्वीयां,
घोरां विस्मृत्य वेदनाम् ।

अधावन्मनसः स्वास्थ्यं,
तस्य चाऽरचयँस्तथा ॥७॥॥॥ युगम् ॥

जेम शास्त्रमां कल्यु छे के,
‘जे स्वाध्याय अने साधना करे,
अने समताने धारण करे
ते साधु’
तेम ते ज शास्त्रोमां
परममुनिओअे कल्युं छे के,
‘जे सहाय करे
ते पण साधु.’ (४, ५)

पद्मविजयजु महाराज पण
अरेअर परार्थव्यसनी हता,
केमके केन्सरनी जिमारीमां पण
कोईक मुनिनी तजीयत सारी नथी’
अेपुं सांभणीने तेओ
पोतानी घोर वेदनाने भूलीने
सहाय करवा दौडी जता
अने तेना मनने स्वस्थ करता. (५, ७)

स्वपराऽनेकशिष्यास्तैः

सम्पादिताः सुसाधवः ।

पाठिताः सेविताः सत्त्व-

मात्रहितैकदृष्टिभिः ॥८॥

चातुर्मासानि कृत्वा तैः,

सङ्घेषु विविधेषु च ।

प्रदत्त्वा देशानां धर्मं

श्राद्धाः श्राद्धचश्च योजिताः ॥९॥

ते श्राद्धेभ्योऽपि शास्त्राणा-

मददुर्वाचनास्तथा ।

अर्थान्स्नात्रादिपूजानां,

प्राज्ञापयन्दिनात्यये ॥१०॥

सत्सु योगेषु साधूँस्ते,

स्वाध्यायसंयमादिषु ।

अनोदयँस्तथाऽकुर्वन्,

सारणावारणादिकम् ॥११॥

બધા જીવોના હિતને જોનારા તેમણે
પોતાના અને બીજાના
અનેક શિષ્યોને સારા સાધુ બનાવ્યા,
તેમને ભણાવ્યા અને તેમની સેવા કરી. (૮)

તેમણે વિવિધ સંઘોમાં ચાતુર્માસો કરીને
અને ઉપદેશ આપીને
શ્રાવક-શ્રાવિકાઓને
ધર્મમાં જોડ્યા. (૯)

તેઓ શ્રાવકોને પણ
શાસ્ત્રોની વાચનાઓ આપતા
અને સાંજે સ્નાત્ર વગેરે પૂજાઓના
અર્થો સમજાવતા. (૧૦)

તેઓ સાધુઓને
સ્વાધ્યાય-સંચય વગેરે
સારા યોગોમાં પ્રેરતા
અને સારણા, વારણા વગેરે કરતા. (૧૧)

संस्करणकृते साधून्,

श्रीप्रेममुनिपा अपि ।

पद्मेभ्यः प्राददुस्तत्र,

दक्षा आसन्भृशं हि ते ॥१२॥

साधूनां पाठनं रात्रि-

स्वाध्यायकारणं तथा ।

प्रेरणं संयमे धर्मे,

श्राद्धानाञ्च नियोजनम् ॥१३॥

दृढीकरणमित्याद्या,

अभवन्सकलाः कलाः ।

विजयान्तिमपद्मानां,

हस्तसिद्धास्तु सर्वदा ॥१४॥॥युग्मम्॥

त आसन्सर्वयोगेषु,

सर्वकलासु पारगाः ।

सुगुरुहृदये प्राप्त-

स्थाना गुणभृतस्तथा ॥१५॥

प्रेमसूरीश्वरजु महाराज पण
संस्करण माटे साधुओने पद्मविजयजुने सोंपता,
केमके तेओ ते जाअतमां
अहु ढोंशियार हता. (१२)

साधुओने लखाववा,
रात्री स्वाध्याय कराववो,
संयममां प्रेरणा करवी,
श्रावणेने धर्ममां जोडवा,
दृढ करवा वगेरे
अधी कणाओ
पद्मविजयजु महाराजने हंमेशा
हस्तसिद्ध (हाथमां रहेली) हती.
(१३, १४)

तेओ अघा योगोमां
अने अधी कणाओमां पार पामेला हता,
गुरुमहाराजना हृदयमां स्थान पाभ्या हता
अने गुणवान हता. (१५)

गच्छसेवासाधना ।

गच्छस्य प्रेमसूरीशै-

र्महतो निर्मितस्य ते ।

कृतवन्तः सदा योग-

क्षेमौ सेवापरायणाः ॥१६॥

ते मुनीन्सर्वयोगेषु,

निष्णातान्समपादयन् ।

विदुषः केवलं नैव,

शास्त्राध्ययनतत्परान् ॥१७॥

भक्तिविनययोर्दक्षाः,

सुवैयावृत्त्यकारिणः ।

ततश्च समजायन्त,

तैर्निर्मितास्तु साधवः ॥१८॥

केन्सरेण यदा तेषां,

संरुद्धा वाक्तदाऽपि ते ।

लिखित्वा श्राद्धसाधुभ्यः,

प्रेरणा अददुः शुभाः ॥१९॥

गच्छसेवानी साधना

सेवामां परायण अेवा तेओ
प्रेमसूरीश्वरशु महाराजे
निर्माण करेला मोटा गच्छना
हंमेशा योग-क्षेम करता. (१५)

तेओ मुनिओने
अधा योगोमां होंशियार अनावता,
मात्र शास्त्रो भणवामां तत्पर
अेवा विद्वान नहीं. (१७)

तेथी तेमणे तैयार करेला साधुओ
भक्ति अने विनय करवामां
होंशियार थता
अने पैयावस्य करनारा थता. (१८)

केन्सरने लीधे
ज्यारे तेमनुं ओलवानुं अंध थई गयु
त्यारे पण तेओ लजीने श्रावकोने
अने साधुओने सारी प्रेरणाओ आपता. (१९)

प्रेमसूरीश्वराणां त,

आसन्कुशलमन्त्रिणः ।

पत्राणां व्यवहारं यत्,

पूज्यानां ते न्यभालयन् ॥२०॥

सेवया सह गच्छस्य,

सङ्घसेवाऽपि तैः कृता ।

सङ्घप्रश्नसमाध्यर्थं,

ते सहाय्यभवन्यतः ॥२१॥

शास्त्रपाठाँश्च सङ्गृह्य,

देवस्वविषये कृतः ।

पत्राणां व्यवहारस्तैः,

पूज्यान्वयेन सूरिभिः ॥२२॥

आसन्दक्षिणहस्तास्ते,

प्रसङ्गेषु सदा गुरोः ।

तत्ते^१ प्रभावनापूर्वं,

निर्विघ्नेन समाप्नुवन् ॥२३॥

१. पूज्यान्वयेन = पूज्यसत्कः । २. ते = प्रसङ्गाः ।

तेओ पूज्य प्रेमसूरीश्वरजु महाराजना
कुशाणमंत्री हता,
केमके पूज्यश्रीनो पत्रव्यवहार
तेओ संभाणता हता. (२०)

तेमणे गच्छनी सेवानी साथे
संधनी सेवा पण करी,
केमके संघोना प्रश्नोना समाधान माटे
तेओ मद्द करता. (२१)

तेमणे देवद्रव्यना विषयमां
शास्त्रपाठोने अेकठा करीने पूज्यश्री तरङ्गथी
आचार्य महाराजेनी साथे
पत्रव्यवहार कर्यो. (२२)

तेओ प्रसंगोमां हंमेशा
गुरुमहाराजना जमणा हाथ हता.
तेथी ते प्रसंगो प्रभावनापूर्वक
विघ्नो विना पूर्ण थता. (२३)

सूरिप्रेमैः सहाऽपास्तुं,
बालदीक्षाविरोधिनम् ।
निर्णयं यतवन्तस्ते,
सफलास्तत्र चाऽभवन् ॥२४॥

परिवेषितवन्तस्ते,
भोजनं साधुमण्डले ।
चिन्ताकृतस्तु साधूनां,
सर्वत्र पितराविव ॥२५॥

सर्वेषां हृदये स्थानं,
सम्प्राप्तमत एव तैः ।
अतिधन्यैश्च धन्येभ्यो,
गुर्वनुकूलजीविभिः ॥२६॥

गुरवो हृदये तेषां,
न्यवसन्सततं यथा ।
गुरूणां हृदये तेऽपि,
न्यवसन्सततं तथा ॥२७॥

બાલદીક્ષાવિરોધી બિલને દૂર કરવા તેમણે
પૂજ્ય પ્રેમસૂરિ મહારાજની સાથે
પ્રયત્ન કર્યા
અને તેમાં સફળ થયા. (૨૪)

બધી બાબતમાં સાધુઓની
માતા-પિતાની જેમ કાળજી કરનારા તેઓ
સાધુઓની માંડલીમાં
ગોચરી (ભોજન) વહેંચતા. (૨૫)

ઘન્યાતિઘન્ય
અને ગુરુને અનુકૂળ જીવન જીવનારા તેઓ
એથી જ બધાના હૃદયમાં
સ્થાન પામ્યા હતા. (૨૬)

જેમ તેમના હૃદયમાં
ગુરુમહારાજ સતત વસતા હતા
તેમ ગુરુમહારાજના હૃદયમાં
તેઓ પણ સતત વસતા હતા. (૨૭)

क्रियातत्परतासाधना ।

पञ्चसमितयस्तिस्त्रो,

गुप्तयश्च प्रकीर्तिताः ।

अष्टौमहर्षिभिर्जेन-

प्रवचनस्य मातरः ॥२८॥

पौद्गलिकं यथा देहं,

माता सूतेऽर्भकस्य तु ।

व्रतदेहं तथा सूते,

साधोः शासनमातरः ॥२९॥

श्रीप्रेमा अभवन्नासां,

पालने ह्यप्रमादिनः ।

तथा कदाचिदात्मानं,

क्षतौ सत्यामदण्डयन् ॥३०॥

आचामाम्लमकुर्वस्ते,

विस्मृते प्रतिलेखने ।

यतिचिह्नस्य चारित्र-

निष्ठाः क्रियापरायणाः ॥३१॥

क्रियातत्परतानी साधना

पांच समितिओ

अने त्रण गुप्तियोने

महर्षिओअे

जैन प्रवचननी माता कही छे. (२८)

माता जेम जाणकना

पौद्गलिक शरीरने जन्म आपे छे,

तेम प्रवचनमाताओ साधुना

संयमदेहने जन्म आपे छे. (२९)

पूज्य प्रेमसूरीश्वरजु महाराज

अेमना पालनमां अप्रमादी हता,

क्यारेक भूल थर्ष जय तो

पोताने हंड करता. (३०)

चारित्रनिष्ठ

अने क्रियापरायण अेवा तेओ

ओधानुं पडिलेहण भूलाधर्ष जय तो

आयंजिल करता. (३१)

जात उच्छिष्टवक्त्रेण

ह्यनाभोगेन भाषणे ।

ते क्षमाश्रमणाँस्तूर्ण-

मददुः पञ्चविंशतिम् ॥३२॥

श्रीपद्मविजयैर्लब्धाः,

संस्काराः संयमस्य तु ।

प्रभृति शैशवात्तत्त,

ईर्यामपालयन्नातौ ॥३३॥

सूर्यास्ते खलु जाते ते,

दण्डासनं करे सदा ।

गृहीत्वा तेन भूमिं प्र-

मृज्याऽचलैश्छनैः शनैः ॥३४॥

पथ्यां तथ्यां मितां वाच-

मभाषन्त सदा हि ते ।

भाषासमितिसंयुक्ता,

वचनगुप्तिसंयुजः ॥३५॥

भूलथी

अेढा भोढे ओलाढ जय तो

तेओ तरत ज

पथीश ञमासमणा आपता. (३२)

पद्मविजयञ्जु महाराजे

संयमना संस्कारो ङाणपणथी मेणव्या हता.

तेथी तेओ यालती वणते

ढयसिमिति पाणता. (३३)

सूर्यास्त यथा पछी तेओ

हंमेशा हाथमां ँडासन लढने

तेनाथी भूमिने पूंञ्जने

धीमे धीमे यालता. (३४)

भाषासमितिमां अने

वयनगुप्तिमां ँपयोगवाणा तेओ

हंमेशा हितकारी, साथी

अने परिमित वाणी ओलता. (३५)

आनयँस्ते सदा भिक्षां,
दोषविमुक्तचर्यया ।
तयाऽकुर्वँश्च निर्वाहं,
सुसमितास्तृतीयया^१ ॥३६॥

व्रतिनः स्वेन भिक्षार्थं,
सहैव नयनेन ते ।
इत्यशिक्षन्त निर्दोषा,
भिक्षा ग्राह्या कथं किल ? ॥३७॥

अप्रमत्तेन पिण्डादि-
ग्रहणे खलु साधुना ।
बोध्यन्ते बहवो जीवाः,
शासनं वक्त्रपेक्षया ॥३८॥

प्रमोचने च वस्तूनां,
ग्रहणे प्रतिलिख्य ते ।
द्वारादीनां तथोद्घाटे,
पिधाने सुष्ठ्वमार्जयन् ॥३९॥

१. समित्येत्यध्याहार्यम् । २. वक्त्रपेक्षया = वक्तुः सकाशात् ।

अेषथासमितिमां उपयोगवाला तेओ

हंमेशा निर्दोषयर्थाथी

गोचरी लावता

अने तेनाथी निर्वाह करता. (३५)

तेओ साधुओने पोतानी साथे

गोचरी वहोरवा माटे लई जईने

‘गोचरी कैम वहोरवी ?’

अे शिअवाडता. (३७)

वक्तानी अपेक्षाअे

गोचरी वगेरे वहोरवामां

उपयोगवालो साधु

घषा जुवोने जिनशासन पमाडे छे. (३८)

वस्तुओ लेवा-मूकवामां

अने आरषा वगेरे

जोल-अंध करवामां

तेओ जेईने आरआर प्रमार्जता. (३९)

जन्तुरहितमेदिन्यां,

मलप्रश्रवणादिकम् ।

पञ्चम्यामुपयुक्तास्ते,

समितौ नित्यमत्यजन् ॥४०॥

अकुर्वन्सह मुद्राभिः,

क्रिया एकाग्रचेतसा ।

लोपं स्वाध्यायलोभात्ते,

तासां तथा कदापि न ॥४१॥

यथाविध्येव तेऽकुर्व-

न्सकलावश्यकक्रियाः ।

सूक्ष्मानप्यपराधाँश्च,

स्वीयान्दिने दिनेऽलिखन् ॥४२॥

दोषेषु रुच्यभावश्च,

प्रायश्चित्तेन शोधनम् ।

दोषाणां सूचकावास्तां,

तेषामध्यात्मजागृतेः ॥४३॥

पारिष्ठापनिकासमितिमां

उपयोगवाणा तेओ

हंमेशा जुवरहित जमीन उपर

मण-मूत्र वगरे परठवता. (४०)

तेओ मुद्राओ सहित

अने अेकाग्र यित्ती क्रियाओ करता,

क्यारेय स्वाध्यायना लोभती

क्रियाओनो लोप न करता. (४१)

तेओ लधी आवश्यक क्रियाओ

विधिपूर्वक ज करता

अने पोताना नाना पण अतियारो

दररोज लभता. (४२)

दोषोमां अरुचि

अने दोषोने प्रायश्चित्ती शुद्ध करवा

अे तेमनी अध्यात्मजगृतिने

सूयवता हता. (४३)

व्याधौ शस्त्रक्रियायाञ्च,

प्रसेविताननीहया ।

दोषान्गुरुपुरस्तात्ते,

निन्दित्वा समशोधयन् ॥४४॥

शिष्यपरिवारः ।

शिष्यकरण आसँस्ते,

निःस्पृहा गुरुसेवकाः ।

तथापि गुरुभिस्तेषां,

कृताः शिष्यास्तु केचन ॥४५॥

मित्रानन्दश्च हेमादि-

चन्द्रस्तथा सुबुद्धिमान् ।

जगच्चन्द्रश्च नन्द्यादि-

वर्धनः सरलाशयः ॥४६॥

गुणभद्रो गुणैर्भद्र-

स्तथा जयादिवर्धनः ।

शिष्या इत्यादयस्तेषां,

समतासुखभोगिनाम् ॥४७॥ ॥ युग्मम् ॥

रोगमां अने ओपरेशन वजते
ईच्छा विना सेवेला ढोषोने
तेओ गुरुमहाराजनी आगण निन्टीने
शुद्ध करता. (४४)

शिष्यपरिवार

गुरुमहाराजना सेवक तेओ
शिष्य करवामां निःस्पृही हता.
छता पछा गुरुमहाराजे
तेमना केटलाक शिष्यो कर्या. (४५)

मुनिश्री मित्रानन्दविजयजु,
बुद्धिशाली मुनिश्री हेमचन्द्रविजयजु,
मुनिश्री जगत्तन्द्रविजयजु,
सरण आशयवाणा मुनिश्री नन्दिवर्धनविजयजु,
गुणोथी कल्याणकारी मुनिश्री गुणभद्रविजयजु,
मुनिश्री जयवर्धनविजयजु वगरे
समता सुजने भोगवनारा अेवा तेमना
शिष्यो हता. (४६, ४७)

सन्ति शिष्यप्रशिष्यास्तु,

सूरिपदविराजिताः ।

विशालपरिवाराश्च

तदीया बहवोऽधुना ॥४८॥

साधनाजीवनं शब्द-

स्थीकृतं तु समासतः ।

तेषामेवं मया पञ्च-

दशाब्दं मन्दमेधसा ॥४९॥

वैराग्यसागर-जिनेश्वरभक्तिदक्ष-

हेमेन्दुसूरिशिशुना रचिते सुभक्त्या ॥

पंन्यासपद्मविजयस्य चरित्रकाव्ये ।

पद्मं जिनस्य कृपया ह्यभवच्चतुर्थम् ॥५०॥

इति वैराग्यदेशनादक्ष-आचार्यश्रीमद्विजय-
हेमचन्द्रसूरिशिष्यविनिर्मित-‘समतामहोदधि’-महाकाव्ये

हाल तेमना

घणा शिष्यो-प्रशिष्यो

आचार्यपटे निराजमान छे

अने मोटा परिवारवाणा छे. (४८)

आम मन्दबुद्धिवाणा में

तेमना पंढर वरसना

साधना जुपननुं

वर्णन कर्युं. (४९)

पैराग्यना सागर अने जिनेश्वरनी भक्तिमां
होशियार अेवा आचार्यश्री हेमचन्द्रसूरीश्वरजु
महाराजना शिष्यअे भूज भक्तिथी रयेल
पंन्यासप्रवर श्रीपद्मविजयजु महाराजना जुपन
चरित्रना काव्यमां भगवाननी कृपाथी योथु पद्म
थयुं. (५०)

आम पैराग्यदेशनादक्ष आचार्यदेव श्रीमद्विजय
हेमचन्द्रसूरीश्वरजु महाराजना शिष्यअे रयेला

चरित्रनायक-पंन्यासप्रवरश्रीपद्मविजय-परार्थ-
गच्छसेवा-क्रियातत्परता-शिष्यपरिवारादि- वर्णनमयं
चतुर्थं पद्मं समाप्तम् ।

पं. पद्मविजयानाममृतवचनम्-

किङ्करो भारं वहति, स कष्टं सहते,
स श्राम्यति । अवसरे स भारं विमुच्य
विश्राम्यति । साधुत्वे तु सर्वं विपरीतं
द्रष्टव्यम् । तत्र संयमभारो वोढव्यः । स
कदाचिदपि न मोक्तव्यः, नापि पार्श्वे स्थापनीयः,
किन्तु यावज्जीवं निरन्तरं वोढव्यः । तत्र नेषदपि
श्रमितव्यम् । महाव्रतभारः सोत्साहं वोढव्यः ।
यदि व्रतभारवहने साधुः श्राम्यति सोत्साहं
च न प्रवर्तते तर्हि स भारो मेरुरिव गुरुतमो
भासिष्यते । फलत आत्मा पराजेष्यत्यान्तर-
शत्रवश्च दृढा भविष्यन्ति ।

- 'पद्मपरिमलः ।'

‘समतामहोदधि’ महाकाव्यमां यस्मिन्नायक
पंन्यासप्रवर श्रीपद्मविजयञ्च महाराजना परार्थ-
गरुषसेवा-क्रियातत्परता वगैरे गुणो अने
शिष्यपरिवार वगैरेना वर्णनवाणुं आ योथुं पद्म
पूर्णा थयुं.

✠ · ✠ · ✠ · ✠

पं. पद्मविजयञ्च म. नुं अमृतवचन-

ભાર ઉચકનાર મજૂર ભારને વહન કરે છે.
કષ્ટ સહે છે. થાક અનુભવે છે. અવસરે તે ભાર
ઉતારી વિશ્રાન્તિ લે છે. સાધુપણામાં તો આનાથી
જુદી વાત છે. સંચમનો ભાર વહન કરવાનો છે
અને તે કદી પણ ઉતારવાનો નથી. બાજુએ
ખસેડવાનો નથી, પણ જીવનપર્યંત નિરંતર તે ભાર
વહન કરવાનો છે. જરા પણ થાકવાનું નથી. ચઢતે
રંગે તે મહાવ્રતોના ભારને ઉપાડવો જોઈએ. જો
થાક લાગ્યો, ઉલ્લાસ મરી ગયો, તો એ ભાર
મેઠુ જેવો બોજલ લાગશે, પરિણામે આત્માની
હાર થશે અને આંતર શત્રુઓની ફાવટ થશે.

- પદ્મમપરિમલ

पञ्चमं पद्यम्

अतो रोगदशाभावि,
तदीयं साधनामयम् ।
विशिष्टं कीर्त्तयिष्यामि,
सत्त्वविराजि जीवितम् ॥१॥

षट्शून्यखद्विवर्षे तु,
पालिताणापुरे वरे ।
चातुर्मासं कृतं पूज्यैः,
सुमण्डिते जिनालयैः ॥२॥

श्रीपद्मविजयास्तत्र,
सहैव तैस्तदाऽवसन् ।
आर्त्ता ज्वरेण सञ्जाता,
दिपालिकादिनेषु ते ॥३॥

पूज्या जितक्रुधः प्राप्ता-
श्चातुर्मासादनन्तरम् ।
भावपुरे विशालेन,
परिवारेण सङ्गताः ॥४॥

पांचमु पद्म

हवे तेमनुं रोगी अवस्थानुं,

सत्पथी शोभतु,

विशिष्ट साधनामय

श्रुपन कहीश. (१)

विक्रम संवत २००५ नी सालमां

पूज्य भ्रमसूरीश्वरशु महाराजे

जिनालयोथी शोभित अने सुंदर अेवा,

पालिताणा नगरमां योमासु कथ्यु. (२)

पद्मविजयशु महाराज

त्यारे त्यां तेमनी साथे ज हता.

दिवानीना दिवसोमां

तेमने ताव आव्यो. (३)

कोधने जितनारा

पूज्यश्री योमासा पछी

विशाण परिवार सहित

भावनगर पधार्या. (४)

संवेगरसवर्धिन्यो,

देशनास्तत्र चाऽभवन् ।

प्राप्ताः श्रीप्रेमसूरीशा,

लिम्बडीनगरे ततः ॥५॥

श्रीपद्मविजयास्तत्र,

पीडिताः शीर्षपीडया ।

तदा केन्सररोगस्य,

प्रारम्भः समजायत ॥६॥

सङ्कल्पितं गिरौ सिद्धे,

प्रेमसूरीश्वरैरितः ।

दीक्षितव्या विशुद्धानां,

सुयूनां पञ्चविंशतिः ॥७॥

उद्धारार्थमतो जैन-

शासनस्य गताः पुरीम् ।

मुम्बां पूज्यास्तु तैः सार्धं,

श्रीपद्मविजया अपि ॥८॥

त्यां संवेगरस वधारनारा

प्रवचनो यथा.

त्यांथी पूज्यश्री

लिंढडी नगरे पढोंच्या. (५)

त्यां पद्मविजयशुने

माथानो दुःभावो यथो.

त्यारे केन्सररोगनी

शरुआत थर्ध. (६)

आ जाशु प्रेमसूरीश्वरशु महाराजे

सिद्धगिरि उपर संकल्प कर्यो हतो के

'विशुद्ध अने सारा

पचीश युवानोने दीक्षा आपवी.' (७)

अेथी जैनशासनना उद्धार माटे

पूज्यश्री मुंढर्ध गया.

पद्मविजयशु महाराज पण

तेमनी साथे गया. (८)

पद्मा दीर्घविहारेषु,
श्रीप्रेमैर्मन्दगामिभिः ।
सार्धं चलितवन्तस्तु,
गुरुभक्तिपरायणाः ॥९॥

एकाशनान्यकुर्वस्ते,
दत्तवन्तश्च देशनाः ।
असाध्येन च घोरेण,
रोगेण पीडिता अपि ॥१०॥

मूलचन्दो युवा पूज्यैः,
राणपुरे तु दीक्षितः ।
जातः स भद्रगुप्तादि-
विजयश्च मुनिस्ततः ॥११॥

प्रवेशो लालबागे तु,
मङ्गलोत्सवपूर्वकम् ।
तैरक्षयतृतीयाह्नि,
मुम्बापुर्या कृतः शुभे ॥१२॥

गुरुभक्तिमां परायण पद्मविजयञ्च महाराज
लांजा विहारोमां
धीमे चालता प्रेमसूरि महाराजनी
साथे चालता. (९)

असाध्य अने घोर रोगथी
पीडायेला होवा छतां पण तेओ
अेकासणा करता
अने व्याख्यानो आपता. (१०)

पूज्यश्रीअे राणपुरमां
मूणयन्ट नामना युवानने दीक्षा आपी.
तेथी ते
मुनिश्री भद्रगुप्तविजयञ्च जन्त्या. (११)

मुंजर्धमां
लालजागमां तेमणे
अप्पात्रीजना शुभ दिवसे
उत्सवपूर्वक प्रवेश कर्यो. (१२)

उपदेशैस्तु भानूनां

तत्र रागविनाशकैः ।

पुण्यात्मनामनेकेषां,

जीवनं परिवर्तितम् ॥१३॥

मुमुक्षू रमणीकाख्यो,

राजेन्द्रविजयो मुनिः ।

वैशाखशुक्लषष्ठ्यां तु,

दीक्षां लब्ध्वा तदाऽभवत् ॥१४॥

श्रीपद्मानां गता वृद्धिः,

तदा रोगस्य वेदनाः ।

ते तथापि क्रियाः सर्वाः,

कृतवन्तो यथाविधि ॥१५॥

कोऽपि वैद्यो निदानं न,

शक्तः कर्तुं रुजः खलु ।

प्रज्ञातः केन्सरो रोगो,

वैद्येन हरिणा परम् ॥१६॥

त्यां भानुविजयञ्च महाराजना
पैराग्यसत्वर व्याख्यातोअे
अनेक पुण्यात्माओनुं
जुवन जदली नाप्युं. (१३)

त्यारे वेशाभसुद ५ ना दिवसे
मुमुक्षु रमणीकभाध
दीक्षा लध
मुनिश्री राजेन्द्रविजयञ्च जन्था. (१४)

पद्मविजयञ्च महाराजनी
रोगनी पीडाओ त्यारे वधी गध.
छता पण तेओ जधी क्रियाओ
विधिपूर्वक करता. (१५)

कोध पण डोक्टर
रोगनुं निदान न करी शक्यो.
पण हरिभाध डोक्टरे
केन्सरनुं निदान कर्युं. (१६)

केन्सरो गण्यतेऽसाध्य,

आमयस्तीव्रवेदनाः ।

उत्पादयति देहे स,

नाम्नैव प्राणनाशकः ॥१७॥

केन्सरस्य निदाने तु,

जातेऽपि स्वस्थमानसाः ।

श्रीपद्मा अधिकं जाताः,

सावधानास्ततः परम् ॥१८॥

उपचाराः सुवैद्यस्य,

तैः प्रारब्धाः परन्तु ते ।

विपरीता अजायन्त,

सर्वे वृद्धाश्च वेदनाः ॥१९॥

स्वपता कारितो लोच-

स्तैः पर्युषणपर्वणि ।

पीडा अन्येन वैद्येन,

प्रान्ते तेषां निवारिताः ॥२०॥

કેન્સર અસાધ્ય રોગ ગણાય છે.

તે શરીરમાં તીવ્ર વેદનાઓ પેદા કરે છે.

તે નામથી જ

પ્રાણ હરી લે છે. (૧૭)

કેન્સરના રોગનું નિદાન થવા છતા પણ

સ્વસ્થ મનવાળા

પદ્મવિજયજી મહારાજ

ત્યારથી વધુ સાવધાન થયા. (૧૮)

તેમણે

વેદના ઉપચાર શરુ કર્યા.

પણ તે બધા ઉંધા પડ્યા

અને પીડા વધી ગઈ. (૧૯)

પર્યુષણ પર્વમાં તેમણે

સુતા સુતા લોચ કરાવ્યો.

અન્તે બીજા વેદે

તેમની પીડાઓ દૂર કરી. (૨૦)

ते भयङ्कररोगेऽपि,
स्वयं नैव व्यचिन्तयन् ।
औषधकरणं किन्तु,
सूचामन्वसरन्गुरोः ॥२१॥

अन्तःकरणमस्वस्थं,
विपरिणत औषधे ।
नाऽभवत्क्रोधयुक्तञ्च,
तेषामप्यसमाहितम् ॥२२॥

सूचनया सुवैद्यस्य,
तेषां मरिचिभिस्ततः ।
गलिता केन्सरग्रन्थिः,
सुस्वस्था इति तेऽभवन् ॥२३॥

नवखखद्वि-वर्षे तै-
र्दादरोपपुरे कृतम् ।
चातुर्मासं चिकित्सार्थं,
व्याधेर्भीमस्य धीधनैः ॥२४॥

ભયંકર રોગમાં પણ તેઓ પોતે
દવા કરવાનો વિચાર ન કરતા,
પણ ગુરુમહારાજની
સૂચનાઓને અનુસરતા. (૨૧)

દવા ઉંઘી પડે તો પણ
તેમનું મન અસ્વસ્થ,
ગુસ્સાવાળું
અને અસમાધિવાળું ન થતું. (૨૨)

પછી ડોક્ટરની સૂચનાથી
કિરણોથી તેમની કેન્સરની ગાંઠ
ઓગળી ગઈ.
આમ તેઓ સ્વસ્થ થયા. (૨૩)

બુદ્ધિશાળી એવા તેમણે
વિક્રમ સંવત ૨૦૦૯ ની સાલમાં
ભયંકર રોગના ઉપચાર માટે
દાદરમાં ચોમાસુ કર્યું. (૨૪)

तदानीं प्रेषिताः पूज्यैः,
शिक्षार्थं संयमस्य तु ।
बहवो दीक्षिता नूत्नाः,
श्रीपद्मविजयैः सह ॥२५॥

तेऽपि योजितवन्तस्तान्,
सर्वयोगेषु मातृवत् ।
सुवात्सल्येन निष्णाता-
स्तत्राऽददुश्च वाचनाः ॥२६॥

सुदृष्टस्तत्र सङ्घेन,
वासो गुरुकुले तदा ।
चातुर्मासेऽभवत्तत्र,
तदस्वास्थ्यं सुचार्वपि ॥२७॥

स्तोकदिनानि ते स्थित्वा,
चातुर्मासादनन्तरम् ।
तत्रैव फाल्गुने मासे,
विहता नासिकं प्रति ॥२८॥

त्यारे पूज्यश्रीभे

पद्मविजयशु महाराजनी साथे

संयमनी तालीम माटे

घषा नूतनदीक्षितोने भोडल्या. (२५)

ते विषयमां होंशियार भेवा तेभो पषा

मातानी जेम वात्सल्यथी

तेमने भघा योगोमां जेडता

अने वाचनाभो आपता. (२६)

त्यारे त्यां संघे

गुरुकुणवासना दर्शन कर्या.

ते थोमासामां तेमनी तजियत

सारी पषा थर्घ. (२७)

थोमासा पछी तेमणे

थोडा दिवस त्यां ज रहीने

झागषा महिने

नासिक तरङ्ग विहार कर्यो. (२८)

बहुपुराणि संस्पृश्य,
ते प्राप्ता नासिकं पुरम् ।
श्रीपूज्यैः सह सर्वेषां,
स्वागतं तत्र चाऽभवत् ॥२९॥

ज्ञानस्य सत्रमारब्धं,
'शिविरं' नाम भानुभिः ।
युवानो येन संस्कारा-
ननेके प्राप्नुवँस्तदा ॥३०॥

तत्र नसश्च पद्मानां,
रक्तपातोऽभवद्भृशम् ।
तैर्दादरे चिकित्सार्थं,
चातुर्मासं कृतं ततः ॥३१॥

अहमदपुरे पूज्य-
चातुर्मासस्तदाऽभवत् ।
प्रसङ्गः खलु तत्रैकः,
शोभनां घटितोऽन्यदा ॥३२॥

पूज्यश्रीनी साथे

घणा नगरोनी स्पर्शना करीने
तेओ नासिक पढोंच्या.

त्यां जधानुं सामैयु थयुं. (२९)

त्यारे भानुपिजयजु महाराजे

‘शिजिर’ नामे ज्ञाननुं सत्र शरुं कर्यु,
जेनाथी अनेक युवानो

संस्कार पाम्या. (३०)

नासिकमां पन्नपिजयजु महाराजना

नाकमांथी जहु लोढी पडवा लाग्युं.
तेथी तेमणे

उपचार माटे दादरमां योमासु कर्यु. (३१)

त्यारे पूज्यश्रीनुं योमासु

अहमदनगरमां थयुं.

त्यां अेक वार

अेक सारो प्रसंग जन्थो. (३२)

कार्तिककृष्णषष्ठ्यां तु,

पूज्यदीक्षादिने तदा ।

सर्वैः संयमिभिः शुद्ध-

माचामाम्लं तपः कृतम् ॥३३॥

भानुभिर्देशनायां तु,

पूज्यानां वर्णिता गुणाः ।

अपराहणे च पूज्याना-

ममीलन्मुनयोऽन्तिके ॥३४॥

हितशिक्षाप्रदानार्थं,

पूज्याः संयमिभिस्तदा ।

विज्ञप्तास्तैश्च बाष्पाद्र-

नयनैः कथितं ततः ॥३५॥

अहं गुणविहीनो मे,

करणीयं न वर्णनम् ।

पूर्वमहर्षिणां कार्यो,

गुणवादस्त्वतः परम् ॥३६॥

त्यारे कारतक वद ५ ना
पूज्यश्रीना दीक्षा दिवसे
जधा साधुभगवंतोअे
शुद्ध आयंजिल कर्यु. (३३)

व्याख्यानमां भानुविजयजु महाराजे
पूज्यश्रीना गुणानुवाद कर्या.
जपोर पछी साधुभगवंतो
पूज्यश्रीनी पासे भेगा थया. (३४)

त्यारे साधुभगवंतोअे पूज्यश्रीने
हितशिक्षा आपवा माटे विनंति करी.
तेथी भिनी आंभे
तेमणे कहुं. (३५)

'हुं निगुण छुं,
मारा गुणानुवाद न करवा जेधअे,
हवेथी पूर्वना महात्माओना
गुणानुवाद करवा.' (३६)

पूज्यैः शासनरागस्य,

प्रदत्ता वाचना ततः ।

तथा संयमसंशुद्धे-

रान्तरशत्रुभेदिनी ॥३७॥

पूज्यानां नम्रतां दृष्ट्वा,

नयनान्यभवंस्तदा ।

बाष्पैरार्द्राणि सर्वेषां,

मुनीनां गुणधारिणाम् ॥३८॥

तच्चातुर्मासके बाबु-

श्रेष्ठी पत्न्या सहाऽभवत् ।

वैराग्यवासितो दीक्षा-

प्रतिपत्यभिलाषुकः ॥३९॥

इतो दादर आरब्ध-

मुपधानतपस्तदा ।

पद्मविजयनिश्राया-

मानन्दोल्लासपूर्वकम् ॥४०॥

પછી પૂજ્યશ્રીએ

શાસનના રાગની અને સંયમશુદ્ધિની
અંદરના શત્રુઓનો નાશ કરનારી
વાચના આપી. (૩૭)

ત્યારે પૂજ્યશ્રીની નમ્રતા જોઈને

ગુણવાન

બધા મુનિઓની

આંખો ભીની થઈ ગઈ. (૩૮)

તે ચોમાસામાં ઘેરાગી થયેલા

બાબુશેઠ

પત્ની સાથે

દીક્ષા લેવા તૈયાર થયા. (૩૯)

આ બાબુ દાદરમાં

પદ્મવિજયજી મહારાજની નિશ્રામાં

આનંદ-ઉલ્લાસપૂર્વક

ઉપધાનતપ શરુ થયા. (૪૦)

श्रीपूज्याः सत्वरं प्राप्ता-
स्तन्मालारोपणोत्सवे ।

पुनर्दीक्षार्थमिभ्यस्य,
गता अहमदे पुरे ॥४१॥

पूज्यानां पुण्यनिश्रायां,
प्रव्रज्या समजायत ।
श्रीबाबुश्रेष्ठिनः पत्न्या,
सार्धमुल्लासपूर्वकम् ॥४२॥

अभवद्वरदीक्षा सा,
जैनधर्मप्रभाविका ।
भव्यहृदयभूमौ च,
सम्यक्त्वबीजवापिका ॥४३॥

महाराष्ट्रपुरेषूग्रं,
विभिन्नेषु विहृत्य तु ।
चातुर्मासकृते प्राप्ताः,
सूरिप्रेमाः पुनापुरे ॥४४॥

पूज्यश्री तेना माणारोपणना उत्सवमां
ऋडपथी पधार्या.

शेठनी दीक्षा माटे इरी
अहमदनगर गया. (४१)

पूज्यश्रीनी पवित्रनिश्रामां
बाबुशेठनी
पत्नी साथे
उल्लासपूर्वक दीक्षा थर्ध. (४२)

ते सुंदर दीक्षा
जैनधर्मनी प्रभावना करनारी
अने भव्यशुषोनी हृदयभूमिमां
सम्यक्त्वना जीजने रोपनारी थर्ध. (४३)

महाराष्ट्रना
जुदा जुदा नगरोमां विचरीने
पूज्यश्री योमासा माटे
पुना नगरे पधार्या. (४४)

सर्वस्थलेषु तैः सार्धं,
श्रीपद्मा व्यहरन्सदा ।
विस्मृत्य रोगपीडां तु,
गुरुविरहकातराः ॥४५॥

रुक्शमाय गृहीतानां,
कराणां चण्डघर्मणा ।
प्रभात एव ते जाताः,
चातुर्मासे तृषाकुलाः ॥४६॥

तथाप्येकाशनान्येव,
कृतवन्तो दिने दिने ।
मन्दरसमधीरास्ते,
सर्वसहनतत्पराः ॥४७॥

ओलिरपि तदैकोन-
चत्वारिंशत्तमी कृता ।
तपसो वर्धमानस्य,
तैः कर्मरिपुयोधिभिः ॥४८॥

गुरुमहाराजना विरहथी डरता

पद्मविजयजु महाराज

रोगनी पीडा भूली जर्धने

हंमेशा भधे ठेकाणे तेमनी साथे विचरता.

(४५)

रोगनी शान्ति माटे

लीधेला किरणोनी तीव्र गरमीथी

योभासामां तेओ सवारें ज

तरस्था थर्ध जता. (४६)

छता पण मेरु पर्वत जेवा धीर

अने भधु सहन करवामां तत्पर

अेवा तेओ दररोज

अेकासणा ज करता. (४७)

कर्मरूपी दुश्मन सामे

युद्ध करनारा तेमणे

त्यारे वर्धमानतपनी

ओगणयालीशमी ओणी पण करी. (४८)

पञ्चमाङ्गस्य योगाना-

मुद्बहनं कृतं तथा ।

षण्मासभावि तैः पश्चा-

दीपालिकाख्यपर्वणः ॥४९॥

तत्समाप्तौ तु सङ्घस्य,

समक्षं महपूर्वकम् ।

तेभ्यो गणिपदं दत्तं,

गुरुभिः शोभने दिने ॥५०॥

आमयस्यापि पीडायां,

पठनपाठनादिकाः ।

सदाऽप्रमादिनां तेषां,

प्रावर्त्तन्त प्रवृत्तयः ॥५१॥

शील्दरग्रामवास्तव्यः,

कारितवान्पुनापुरे ।

मोटाजीश्रावकप्रष्ठ,

उपधानतपो धनी ॥५२॥

तथा दिवाणी पछी
तेमणे भगवतीसूत्रना
छ महिनाना
जोग कर्या. (४९)

ते पूरा थया अटले
गुरुमहाराजे महोत्सवपूर्वक
संघ समक्ष सारा दिवसे
तेमने गणपट आष्युं. (५०)

रोगनी पीडामां पण सदा
अप्रमादी अेवा तेमनी
भणवा-भणववा वगेरेनी
प्रवृत्तिओ चालु रहेती. (५१)

शिळेर गामना
धनवान श्रावक
शा. मोटाजुअे
पुनामां उपधानतप कराव्या. (५२)

समाप्य पददानस्य,

मालारोपस्य चोत्सवौ ।

पूज्याः मुम्बापुरीं रम्यां,

सम्प्राप्ताः सपरिच्छदाः ॥५३॥

नवनवतितम्योलिः

पंन्यासवरकान्तिना ।

समाप्ता गुजरि राज्ये,

श्रीराजविजयेन च ॥५४॥

आसीद्धृदि तयोर्भावः,

प्रबल इति पारणम् ।

कार्यं शततमौलेस्तु,

पूज्यानां समुपस्थितौ ॥५५॥

चातुर्मासञ्च पूज्यानां,

जातं हेतुवशात्परम् ।

सुक्षेत्रे लालबागाख्ये,

पद्मानां दादरे तथा ॥५६॥

पदवीदाननो

अने मालारोपणनो उत्सव पूरो करी
पूजयश्री परिवारसहित सुंदर अेवी
मुंजर्ष नगरीमां पधार्था. (५३)

गुजरातमां पंन्यासश्री कान्तिविजयजुअे
अने मुनिश्री राजविजयजुअे
वर्धमान तपनी
नव्वाणुमी ओणी पूरी करी. (५४)

ते जन्नेना हृदयमां
प्रजण भाव हतो के
'पूजयश्रीनी उपस्थितिमां
सोमी ओणीनुं पारणु करवुं.' (५५)

पण कारणसर पूजयश्रीनुं योमासु
लालजागक्षेत्रमां थयुं
अने पद्मविजयजु महाराजनुं योमासु
दादरमां थयुं. (५६)

श्रीपद्मविजयैः श्राद्धा,

अनेके प्रतिबोधिताः ।

शिक्षा व्रतस्य साधुभ्य-

स्तत्र दत्ताऽपि शोभनाः ॥५७॥

श्रीपूज्या दादरे प्राप्ता-

श्चातुर्मासादनन्तरम् ।

तत्र तदीयनिश्राया-

मुपधानतपोऽभवत् ॥५८॥

वैराग्यसागर - जिनेश्वरभक्तिदक्ष-

हेमेन्दुसूरिशिशुना रचिते सुभक्त्या ।

पंन्यासपद्मविजयस्य चरित्रकाव्ये

पूर्णं सुपद्ममिति बोधिदपञ्चमं तु ॥५९॥

ત્યાં પદ્મવિજયજી મહારાજે

અનેક શ્રાવકોને પ્રતિબોધિત કર્યા

અને સાધુઓને સંયમની

સુંદર વાચનાઓ આપી. (૫૭)

ચોમાસા પછી

પૂજ્યશ્રી દાદર પધાર્યા.

ત્યાં તેમની નિશ્રામાં

ઉપધાન તપ થયા. (૫૮)

વૈરાગ્યના સાગર અને જિનેશ્વરની ભક્તિમાં
હોંશિયાર એવા આચાર્યશ્રીહેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી
મહારાજના શિષ્યએ ખૂબ ભક્તિથી રચેલ
પંન્યાસપ્રવરશ્રી પદ્મવિજયજી મહારાજના
જીવનચરિત્રના કાવ્યમાં આ રીતે બોધિ આપનાર
સુંદર એવું પાંચમું પદ્મ પૂર્ણ થયું. (૫૯)

इति वैराग्यदेशनादक्ष-आचार्यश्रीमद्विजय-
हेमचन्द्रसूरिशिष्य-विनिर्मित-‘समतामहोदधि’
महाकाव्ये चरित्रनायक-पंच्यासप्रवर-
श्रीपद्मविजय-केन्सररोगप्रारम्भ-मुम्बापुरीगमन-
भद्रगुप्तविजयराजेन्द्रविजयदीक्षा- दादरचातुर्मास-
शिविरप्रारम्भ-अहमदनगरचातुर्मास-
बाबुश्रेष्ठिप्रव्रज्यादि-वर्णनमयं पञ्चमम् पद्मं
समाप्तम् ।

पं. पद्मविजयानां प्रेरकवचनम्-

तात्त्विकं श्रामण्यं कषायनिग्रह एवाऽस्ति।
अन्यथा साधुत्वेऽप्यान्तरसंसारो बलवान्स्यात्,
न तु निर्बलः । यदि वयं कषायेभ्यः सावधाना
न भवामस्तर्ह्यस्माकं भाविनी दशा किदृशी
भयङ्करी भविष्यति ?

- ‘पद्मपरिमलः ।’

આમ પૈરાગ્યદેશનાદક્ષ આચાર્યદેવશ્રીમદ્વિજય
હેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્યએ રચેલ
'સમતામહોદધિ' મહાકાવ્યમાં ચરિત્રનાયક
પંચાસપ્રવરશ્રી પદ્મવિજયજી મહારાજના
કેન્સરરોગની શરુઆત, મુંઝઈ જવુ,
શ્રીભદ્રગુપ્તવિજયજી અને શ્રીરાજેન્દ્રવિજયજીની
દીક્ષા, દાદર ચોમાસુ, શિબિરની શરુઆત,
અહમદનગર ચોમાસુ, બાબુશેઠની દીક્ષા
વગેરેના વર્ણનવાળુ આ પાંચમુ
પદ્મ પૂર્ણ થયું.

✠ ✠ ✠ ✠

પં. પદ્મવિજયજી મ. નું પ્રેરકવચન-

કષાયના નિગ્રહમાં જ સાધુપણાનો સાથો
સ્વાદ આવી શકે. નહિ તો આ સાધુવેશમાં
પણ આંતરસંસાર ખોખરો બનવાને બદલે
ખડતલ બને. આની સતત કાળજી ન રાખીએ
તો આપણું ભાવિ કેવુ ભયંકર ?

- પદ્મપરિમલ

षष्ठं पद्यम् ।

इतः शततमौलेस्तु,

पारणस्य महे पुरे ।

अपैक्षेतां सुरेन्द्राख्ये,

पूज्यनिश्रां तपस्विनौ ॥१॥

व्यहरंस्तु ततः पूज्याः,

सुरेन्द्रनगरं प्रति ।

अचलैश्च तदा सार्धं

तैः पद्मविजया अपि ॥२॥

व्यहरन्मन्दया गत्या,

पूज्या मार्गे जरावशात् ।

श्रीपद्मा अपि तैः सार्ध-

मेवाऽचलन्शनैस्ततः ॥३॥

प्राप्तवन्तो विहारे ते,

प्रभाते दशवादने ।

ग्रामं स्वागतयात्रायां,

ततः पूज्यैः सहाऽभ्रमन् ॥४॥

छट्कु पद्यम्

आ जाबु सुरेन्द्रनगरमां
जन्ने तपस्वीओ
सोमी ओणीना पारथाना महोत्सवमां
पूजयश्रीनी निश्राने ङ्गता हता. (१)

तेथी पूजयश्रीओ
सुरेन्द्रनगर तरङ्ग विहार कर्यो
अने त्यारे पद्मविजयजु पण
तेमनी साथे याल्या. (२)

घडपथना कारणे पूजयश्री
धीमी याले विहार करता,
तेथी पद्मविजयजु पण
तेमनी साथे ज धीमे यालता. (३)

विहारमां तेओ सवारे दश वाग्ये
गाममां पढोंयता.
पछी पूजयश्रीनी साथे
सामैयामां करता. (४)

निरगच्छंस्तु भिक्षार्थं,
ततो द्वादशवादने ।
संयमिनो विशुद्धां ता-
मेकवादन आनयन् ॥५॥

विजयान्तिमपद्मास्तां,
साधुभ्यः पर्यवेषयन् ।
भक्तिपरास्तु तत्पश्चा-
देव स्वयमभुञ्जत ॥६॥

औषधमपि तेऽगृह्ण-
न्पश्चादेवैकवादानात् ।
एकाशनानि नाऽमुञ्चं-
स्तथापि सुदृढाशयाः ॥७॥

ते तु प्रसङ्ग एकस्मि-
न्सह स्वागतयात्रया ।
वसतिं सूरिभिः सार्धं
सम्प्राप्ता एकवादने ॥८॥

पछी ङार वाग्ने साधुओ
गोचरी वहोरवा नीकणता
अने अेक वाग्ने
निर्दोष गोचरी लावता. (५)

भक्तिमां तत्पर अेवा
पद्मविजयजु महाराज
साधुओने गोचरी वहेंचता.
ते पछी ज पोते वापरता. (६)

तेओ दवा पण
अेक वाग्ना पछी ज लेता.
छता पण भूज दृढ मनोअणवाणा तेमणे
अेकासणा छोड्या नही. (७)

अेक प्रसंगे तेओ
पूजयश्रीनी साथे
सामैयापूर्वक
अेक वाग्ने उपाश्रये पहोंच्या. (८)

उपदेशं ततो दत्त्वा,
सार्धद्विवादने कृतम् ।
एकाशनं स्वकीये तैः,
शरीरेऽप्यतिनिःस्पृहैः ॥९॥

उपदेशं ततो दत्त्वा,
सार्धत्रिवादने पुनः ।
तैरर्हदालयाः सर्वे,
भक्तिभावेन वन्दिताः ॥१०॥

श्रीपूज्यैः सह सन्ध्यायां,
तस्मिन्नेव दिने ततः ।
ग्रामादिवहृतवन्तस्ते
गुरुसेवारताः सदा ॥११॥

अयमेकस्तु दृष्टान्त-
स्तेषां जीवन ईदृशाः ।
प्रसङ्गा नैक आगच्छन्,
सदा विनयशालिनाम् ॥१२॥

पोताना शरीर उपर पला

अत्यंत निःस्पृह अेवा तेमणे

पछी व्याख्यान आपीने

अटी वाग्ने अेकासणु कर्तुं. (९)

पछी साडा त्रला वाग्ने

इरीथी व्याख्यान आपीने

तेमणे भक्तिभावथी

अधा जिनालयोने वांधा. (१०)

हंमेशा गुरुसेवामां रत अेवा तेमणे

ते ४ दिवसे सांजे

पूज्यश्रीनी साथे

ते गाममांथी विहार कर्तुं. (११)

आ तो अेक दृष्टांत छे.

विनयथी शोभता

अेवा तेमना ज़ुवनमां

आवा अनेक प्रसंगो आपता. (१२)

सहनशीलता गच्छ-

चिन्तनं विनयस्तथा ।

जनतोपकृतिस्तेषां,

सुगुणा एवमादयः ॥१३॥

इतस्तपस्विसाधू तौ,

पूज्यान्सुरेन्द्रपत्तने ।

प्रत्यैक्षेतां ततस्तेऽपि,

झटिति व्यहरंस्तदा ॥१४॥

पारणदिवसे नैव,

प्राप्ताः पूज्यास्तथापि तत् ।

तपसः कृतवन्तौ तौ,

वृद्धिं गुरुसमर्पितौ ॥१५॥

तपसो वर्धमानस्य,

मूलं बद्धं पुनः खलु ।

विजयचरमै राजैः,

श्रीपूज्याः पुरमागताः ॥१६॥

सहनशीलता,

गच्छनी चिंता,

विनय अने लोकपकार वगैरे

तेमना सद्गुणो होता. (१३)

आ जाजु ते जन्मे तपस्वी महात्माओ

सुरेन्द्रनगरमां पूज्यश्रीनी राह जेता होता.

तेथी तेमणे पण

त्यारे ऋषथी विहार कर्यो. (१४)

छता पण पूज्यश्री

पारलाना दिवसे न पढोंची शक्या.

तेथी गुरुसमर्पित अेवा ते जन्मे महात्माओअे

तप आगण वधार्यो. (१५)

मुनिश्री राजविजयजुअे

वर्धमान तपनो

जीजु वार पायो नांज्यो.

पूज्यश्री सुरेन्द्रनगर पधार्या. (१६)

स्वागतं प्रकृतं भव्यं,
सङ्घेनाऽऽनन्दपूर्वकम् ।
तेषां सपरिवाराणां,
प्रारब्धस्तत उत्सवः ॥१७॥

पारणं पूज्यनिश्रायां,
भव्यतया तपस्विनोः ।
जातञ्च कृतवान्सङ्घ-
स्तयोर्भूर्यनुमोदनाम् ॥१८॥

उपधानतपः श्राद्धो,
रुग्नाथपुत्रहिम्मतः ।
परे कारितवाँस्तीर्थे,
शङ्खेश्वरे सुभावितः ॥१९॥

तेन तत्र धनं सर्वं,
स्वकीयं व्ययितं तथा ।
हृदयेनात्युदारेण,
समधिको व्ययः कृतः ॥२०॥

परिवार सहित तेमनु

संघे आनंदपूर्वक

भव्य सामैयु कर्तुं.

पछी महोत्सव शरु थयो. (१७)

पूज्यश्रीनी निश्रामां

जन्ने तपस्वी महात्माओनुं भव्य रीते पारणु थयु

अने संघे ते जन्नेनी

भूज अनुमोदना करी. (१८)

शा.रुगनाथजु ना पुत्र, भूज भावित अेवा

श्रावक शा. हिम्मतलालजुअे

श्रेष्ठ अेवा शंभेश्वर तीर्थमां

उपधान तप कराव्या. (१९)

तेमणे तेमां पोतानुं

जधु धन भर्या नाप्यु

अने उदार हृदयथी

वधु भर्य कर्यो. (२०)

सम्पन्नः पूज्यनिश्रायां,

मालारोपमहोत्सवः ।

ततः शङ्खेश्वरे तीर्थे,

दादरसङ्घ आगतः ॥२१॥

तीर्थात्शङ्खेश्वरात्तेन,

गिरिराजस्य योजितः ।

सङ्घश्चरणयात्रायाः,

पूज्यानां समुपस्थितौ ॥२२॥

सङ्घः सिद्धगिरिं प्राप्तः,

शासनस्य प्रभावनाम् ।

कुर्वन्सङ्घस्य माला च,

सम्पन्नोत्साहपूर्वकम् ॥२३॥

श्राद्धा राजपुराज्ज्ञान-

मन्दिरस्यागतास्तदा ।

चातुर्मासस्य विज्ञप्त्यै,

तत्पूज्यैरपि निश्चितम् ॥२४॥

पूज्यश्रीनी निश्रामां

मालारोपण महोत्सव थयो.

पछी शंभेश्वर तीर्थमां

दादरनो संघ आव्यो. (२१)

तेणे (दादर संघे) पूज्यश्रीनी निश्रामां

शंभेश्वर तीर्थथी

सिद्धगिरिना

पगपाणा संघनुं आयोजन कर्यु. (२२)

शासनप्रभावना करतो संघ

सिद्धगिरि पढोंच्यो

अने संघमाण

उत्साहपूर्वक थर्घ. (२३)

त्यारे अमदावाद्यथी

ज्ञानमंदिरना श्रावको

योमासानी विनंति माटे आव्या.

पूज्यश्रीअे पण ते (योमासु) नक्की कर्यु.

(२४)

प्राप्ताः पूज्यास्ततो राज-

नगरं तत्र वाचनाः ।

ललितविस्तरायाश्च,

भव्याः श्रीभानवोऽददुः ॥२५॥

साधुभिर्लिखिताः सर्वा,

मुद्रापिताश्च तास्ततः ।

ग्रन्थः 'परमतेजे'ति,

तदोत्तमः प्रकाशितः ॥२६॥

पद्माः समतयाऽकुर्व-

न्विस्मृत्य व्याधिवेदनाः ।

धर्मस्याराधनाः शीघ्रं,

परमपदसाधिकाः ॥२७॥

निर्ग्रन्थाख्यो भुवि ख्यातः,

गच्छो वीरप्रभोः पुरा ।

चान्द्रगच्छतया पश्चा-

द्वनवासीत्यनन्तरम् ॥२८॥

पछी पूज्यश्री अमदावाद पढोंच्या.

त्यां भानुविजयशु महाराज

ललितविस्तरानी

सुंदर वाचनाओ आपता. (२५)

साधुओअे ते जधी लभी

अने छपावी.

तेथी 'परमतेज' नामना उत्तम ग्रन्थनुं

त्यारे प्रकाशन थयुं. (२६)

पद्मविजयशु महाराज

रोगनी पीडाओ भूलीने

जळीथी मोक्ष आपनारी

धर्मनी आराधनाओ समताथी करता. (२७)

श्रीवीरप्रभुनो गच्छ

पहेला निर्ग्रन्थगच्छ नामे प्रसिद्ध थयो.

पछी यान्द्रगच्छ तरीके,

पछी वनवासीगच्छ तरीके प्रसिद्ध थयो.

वडगच्छतया पश्चा-

त्तपागच्छतया ततः ।

विविधैर्नामभिः काल-

क्रमेण त्वेवमादिभिः ॥२९॥ ॥१॥ युग्मम् ॥

शुद्धान्वयः प्रभोः ख्यातो,

यशोविजयवाचकैः ।

सुबुद्धिभिस्तपागच्छे,

न्यायशास्त्रविशारदैः ॥३०॥

जातः परन्तु गच्छेऽस्मि-

न्भेद आराधनातिथेः ।

कतिचिद्भिर्गतैर्वर्षैः,

सुरत्ने मलसन्निभः ॥३१॥

वार्षिकपर्वभेदोऽब्दे,

तस्मिँस्तु समजायत ।

जातौ सङ्घेऽपि भेदौ द्वौ,

पूज्यास्तद्व्यथिता भृशम् ॥३२॥

पछी वऽगच्छ तरीके,

पछी तपागच्छ तरीके प्रसिद्ध थयो.

काण कुमे आवा प्रकारना

विविध नामोथी प्रसिद्ध थयो. (२८, २९)

अत्यंत बुद्धिशाणी अने

न्यायशास्त्रोमां विशारद अेवा

महोपाध्याय श्रीयशोविजयगुणे वीरप्रभुनी शुद्ध

परंपरा तपागच्छमां कही छे. (३०)

परंतु जेम सारा रत्नमां मेल लागे

तेम आ गच्छमां

छेव्वा केटलाक वर्षोथी

आराधनातिथिनो भेद थयो. (३१)

ते वर्षे संवत्सरी पर्वनो भेद थयो.

संघमां पण ढे भेद थया.

तेथी पूज्यश्री

जुल व्यथित थया. (३२)

वार्षिकपर्वभेदोऽपि,

द्वितीयाब्दे भविष्यति ।

इति ज्ञात्वा तदा पूज्याः,

सङ्घस्यैक्यकृतेऽयतन् ॥३३॥

ततस्तैः सर्वसाधूनां,

सम्मेलनं सुनिश्चितम् ।

दिनेऽक्षयतृतीयायाः,

श्रीराजनगरे शुभे ॥३४॥

चातुर्मासे विना विघ्नं,

श्रीपद्मविजयैः कृताः ।

उपवासाः समाध्यर्थं,

चतुर्भिरधिका दश ॥३५॥

रोगस्य विक्रियास्तेषां,

चातुर्मासादनन्तरम् ।

प्रादुर्भूताः पुनर्देहे,

दुःखदा वमनादिकाः ॥३६॥

ढीज वरुषे पल

संवत्सरि पर्वनो ढेड थशे

अेढ ङलीने त्त्यारे पूज्यश्रीअे

संघनी अेकता ढाटे प्रथत्नो कर्या. (३३)

पछी तेढणे सुंदर अेवा अढदावाडढां

अढात्रीङना दिवसे

ढघा साधुओनुं

सढ्ढेलन गोडव्युं. (३ॡ)

पद्मविङयजु ढहाराङे

ओढासाढां सढाधि ढाटे

विघ्न विना

ओेड ँपवास कर्या. (३५)

ओढासा पछी तेढना शरीरढां

दुःढदायी अेवा

वढन वगरे

रोगना विकारो शरु थया. (३५)

मुम्बापुर्या हरिवैद्य,

आहूत उपचारविद् ।

वामपार्श्वे नवा ग्रन्थिः,

दृश्यत इति सोऽवदत् ॥३७॥

अस्ति तस्याश्चिकित्सार्थं,

मुम्बाख्यां गमनं पुरीम् ।

अतीवावश्यकं तेषा-

मार्त्तानां व्याधिना भृशम् ॥३८॥

तत्सम्मेलनकार्ये तु,

व्यग्रैः पूज्यैरनिच्छया ।

श्रीपद्माः प्रहितास्तत्र,

द्वादशमुनिभिः सह ॥३९॥

कार्यः पादविहारो न,

शिबिकाविहृतिस्त्वया ।

कर्त्तव्याऽतः परं पूज्यै-

रादिष्टा इति ते तदा ॥४०॥

ઉપચારને જાણતા એવા

હરિભાઈ ડોક્ટરને મુંબઈથી બોલાવ્યા.

તેમણે કહ્યું કે

‘ડાબી બાજુ નવી ગાંઠ દેખાય છે.’ (૩૭)

‘તેની ચિકિત્સા માટે

રોગથી બહુ પીડિત એવા તેમણે

મુંબઈ જવું

બહુ જરૂરી છે.’ (૩૮)

તેથી સમ્મેલનના કાર્યમાં વ્યસ્ત એવા

પૂજ્યશ્રીએ

અનિચ્છાએ બાર મુનિઓની સાથે

પદ્મવિજયજીને ત્યાં મોકલ્યા. (૩૯)

ત્યારે પૂજ્યશ્રીએ

તેમને આદેશ કર્યો કે

‘હવેથી તારે પગપાળા વિહાર ન કરવો,

પણ ડોળીમાં વિહાર કરવો.’ (૪૦)

ज्ञेयमिदं तु तत्कालं,
यावत्केन्सररुज्यपि ।
अकुर्वन्चेदनाः सोढ्वा,
पादविहारमेव ते ॥४१॥

अन्योपायमपश्यद्भि-
स्तत एव कृता किल ।
शिबिकाविहृतिः पद्मै-
र्गुरुदेवशुभाज्ञया ॥४२॥

दिनानां विंशतेः पश्चा-
त्प्राप्ता मुम्बापुरीं तु ते ।
कृतं दादरसङ्घेन,
तेषां सुस्वागतं हृदा ॥४३॥

चिकित्सा कारिता तेषां,
टाटारुग्णालये वरे ।
करैर्नाश्या नवा ग्रन्थि-
रिति वैद्यैस्तु निश्चितम् ॥४४॥

आ ज्ञापुं के

त्यां सुधी केन्सर रोगमां पण
पीडाओ सहीने तेओ
पगपाणा ज विहार करता. (४१)

जीजे उपाय न देजाता

पद्मविजयजुअे त्यार पछी ज
गुरुदेवनी शुभ आज्ञाथी
डोणीमां विहार कर्यो. (४२)

तेओ वीश दिवस पछी मुंजर्ष पढोंच्या.

दादरना संघे
हृदयथी तेमनुं
सामैयु कर्यु. (४३)

सारी अेवी टाटा हॉस्पिटलमां

तेमनी चिकित्सा करावी.
किरणोथी नवी गांढनो नाश करवो
अेम डोक्टरोअे नक्की कर्यु. (४४)

विलीना किरणैर्ग्रन्थि-

रारभन्त ततः परम् ।

मस्तकवेदनादेह-

दहनवमनादयः ॥४५॥

अर्त्या ते मस्तकस्याऽऽर्त्ता,

न स्वपितुमशक्नुवन् ।

प्रकृतेष्वप्युपायेषु,

तेषां शान्ता न वेदनाः ॥४६॥

तेषां संयमिभिः सेवा,

प्रयत्नेन कृता सता ।

गौणीकृत्याऽपि वाणिज्यं,

श्रावकैरपि सुन्दरा ॥४७॥

प्रयत्नाः सकला जाता,

दैवात्परन्तु निष्फलाः ।

वृद्धिः प्रत्युत रोगस्य,

सन्तापकृदजायत ॥४८॥

किरलोथी गांठ ओगणी गध.
त्यार पछी माथानी पीडा,
देहदाह, वमन वगेरे
शरु थया. (४५)

माथाना दुःखावाथी पीडित अेवा तेओ
सुध शकता न हता.
उपायो करवा छता तेमनी
वेदनाओ शान्त न थध. (४६)

साधुओअे सारा प्रयत्नथी
तेमनी सेवा करी.
श्रावकोअे पण वेपार गौण करीने पण
सुंदर सेवा करी. (४७)

कमनसीजे अघा प्रयत्नो
निष्कण थया.
उल्लु संताप करनारो अेवो
रोगनो वधारो थयो. (४८)

सम्मेलनमितो जातं,
निष्फलं राजपत्तने ।
अतीव तेन सञ्जातः,
सङ्घो दुःखी शुचाकुलः ॥४९॥

स्वीयमतस्य पक्षौ द्वौ,
प्रचारं कर्तुमुद्यतौ ।
तदा यत्नमकुर्वातां,
नानाप्रकारहेतुभिः ॥५०॥

भाद्रपदस्य चण्डांशु-
चण्ड्वाख्यतिथिदर्पणे ।
प्रक्षयः सितपञ्चम्या,
मूलभूतो भिदोऽभवत् ॥५१॥

स क्षयो जन्मभूमौ न,
दर्शितस्तिथिदर्पणे ।
तत्स्वीकारे समाधानं,
स्यात्केनापीति सूचितम् ॥५२॥

आ जाबु अमदावाडमां
सम्मेलन निष्कण थयुं.
तेथी संघ भूअ दुःभी
अने शोकथी आकुण थयो. (४९)

पोताना मतनो प्रचार करवा तेथार
अत्रे पक्षोअ
विविध प्रकारना हेतुओ वडे
त्यारे यत्न कर्यो. (५०)

यंडाशुयंडुपंयांगमां
भाडरवा सुड प नी
क्षय अ
भेदनं भूण हतुं. (५१)

कोर्णके सूयन कर्युं के
'जन्मभूमि पंयांगमां
ते क्षय नथी देभाडयो,
तेना स्वीकारथी समाधान थशे.' (५२)

प्रयत्नैः सकला जाताः,

सम्मताः सूरिपुङ्गवाः ।

स्वीकारो जन्मभूमेस्तत्-

श्रीकस्तुरेण घोषितः ॥५३॥

इत्थं जातं समाधानं,

तात्कालिकं तदा खलु ।

पर्वतिथिविभेदस्य,

हृष्टाः सङ्घजनास्ततः ॥५४॥

भाद्रपदस्य पञ्चम्याः,

सितायाः प्रक्षये परम् ।

भाविकाले तु किं भावि ?

ह्यशङ्कन्त जना इति ॥५५॥

वैराग्यसागर-जिनेश्वरभक्तिदक्ष-

हेमेन्दुसूरिशिशुना रचिते सुभक्त्या ।

पंन्यासपद्मविजयस्य चरित्रकाव्ये,

षष्ठं जिनस्य कृपया ह्यभवत्सुपद्मम् ॥५६॥

प्रयत्नो करवाथी

अथा आचार्य भगवंतो संमत यथा.

तेथी (संघना अग्रणी श्रावक) श्रीकस्तुरभाईये

जन्मभूमिनो स्वीकार जहरे कर्यो. (५३)

आम त्यारे पर्वतिथिना भेदनुं

तात्कालिक समाधान थयुं.

तेथी संघना लोको

भुश यथा. (५४)

पण 'भविष्यमां

भादरवा सुद प ना क्षये

शुं थशे ?'

अेम लोको शंकित हता. (५५)

वेराग्यसागर अने जिनेश्वरनी भक्तिमां होंशियार

अेवा आचार्यश्री हेमचन्द्रसूरीश्वरजु महाराजना

शिष्यअे भूज भक्तथी रयेल पंन्यासप्रवरश्री

पद्मविजयजु महाराजना ज़ुपनयस्त्रिना काव्यमां

भगवाननी कृपाथी सुंदर अेपुं छडु पद्म थयुं.

(५६)

इति वैराग्यदेशनादक्ष-आचार्यश्रीमद्विजय-हेमचन्द्र-
सूरिशिष्य-विनिर्मित-‘समतामहोदधि’-महाकाव्ये
चरित्रनायक-पंन्यासप्रवरश्रीपद्मविजय - सगुरुसुरेन्द्र-
नगरविहार-राजविजयकान्तिविजयशततमौलिपारण-
उपधानतपः- सङ्घयात्रा-‘परमतेज’ प्रकाशन-पर्व-
तिथिभेद-टाटारुणालयचिकित्सादि-वर्णनमयं षष्ठं
पद्मं समाप्तम् ।

पं. पद्मविजयानां वीरवचनम्-

भो वीरश्रमणसुभट ! श्रामण्यं त्वान्तर-
शत्रुभिः सह युद्धम् । तत्स्वीकृत्याधुना
गौरवादिप्रमादैर्वशीभूय त्वं किं हतोत्सा-
होऽसि ? भीष्मप्रतिज्ञानां भारं किं त्वं
व्यस्मरः ? महानुभाव ! क्षात्रकर्मण
आविर्भावनार्थं बद्धकक्षो भव । आत्मनो-
ऽनन्तज्योतिः प्रकटयितुं तदेव क्षात्रकर्मा-
ऽनन्योपायो भविष्यति । कातराः प्रमादि-
नश्च विपरीतं पुरुषार्थं कृत्वैतत्क्षात्रकर्म
रुन्धन्ति । - ‘पद्मपरिमलः ।’

आम पैराग्यदेशनादक्ष आचार्यदेवश्रीमद्विजय
हेमचन्द्रसूरीश्वरजु महाराजना शिष्यअे रयेल
'समतामहोदधि' महाकाव्यमां चरित्रनायक
पंन्यासप्रवर श्रीपद्मविजयजु महाराजना
गुरुमहाराज साथे सुरेन्द्रनगर तरङ्ग विहार,
उपधानतप, संघयात्रा, 'परमतेज' नुं प्रकाशन,
पर्वतिथिभेद, टाटा हॉस्पिटलमां चिकित्सा वगैरेना
वर्णनवाणु आ छड्डु पद्म पूर्ण थयुं.

पं. पद्मविजयजु म. नुं वीरवचन-

ओ वीर श्रमप्राप्तुभट ! केसरीआ करवाना
प्रतने अंगीकार करी हवे गारव आदि प्रमादनो
शिकार जनी तुं रांकडो केम जनी गयो ? लीधम
प्रतिसाओनो लार केम लूली गयो ? महानुभाव !
क्षात्रवट भीलववा कमर कसी ले. आत्मानी अनंत
ज्योतिने प्रगटाववा अे ज क्षात्रवट अनन्य
उपायरूप नीवडशे. कायर अने प्रमादी आत्माओ
अवजो पुरुषार्थ करी आ क्षात्रवटने हंघी नांजे छे.

- पद्मपरिमल

सप्तमं पद्यम् ।

अत्यशुभेन पद्माना-

मस्वास्थ्येनातिचिन्तिताः ।

प्रति मुम्बापुरीं पूज्याः,

प्रगमनं व्यचिन्तयन् ॥१॥

जाताः पद्मकृतोपाया,

निखिला निष्फला इतः ।

राजाख्यनगरे पूज्या-

स्ततस्तैर्ज्ञापिता इति ॥२॥

युष्माभिरत्र नाऽऽगम्य-

माज्ञादानं परन्तु मे ।

तत्राऽऽगमाय कर्तव्यं,

पूज्यैः सम्मतिरर्पिता ॥३॥॥॥ युग्मम्॥

मरुभूवासिचेलाजि-

नामश्राद्धेन योजिता ।

सुग्रामाच्चलवाडाख्यात्,

यात्रा सिद्धगिरेरितः ॥४॥

સાતમુ પદ્મ

પદ્મવિજયગુની

ખૂબ જ ખરાબ તબીયતથી
બહુ ચિંતિત એવા પૂજ્યશ્રીએ
મુંબઈ તરફ જવાનું વિચાર્યું. (૧)

આ બાજુ પદ્મવિજયગુએ કરેલા
બધા ઉપાયો નિષ્ફળ થયા.
તેથી તેમણે અમદાવાદમાં
પૂજ્યશ્રીને જણાવ્યું કે -
'આપે અહીં આવવું નહીં,
પણ મને ત્યાં આવવા માટે
રજા આપવી.'

પૂજ્યશ્રીએ રજા આપી. (૨, ૩)

આ બાજુ રાજસ્થાનનિવાસી
શ્રાવક શા. ચેલાગુએ
ચલવાડથી સિદ્ધગિરિના સંઘનું
આયોજન કર્યું. (૪)

आयोजनस्य यात्राया-

स्तस्य पित्रा ह्यभिग्रहः ।

पूर्वमासीद्गृहीतस्तं,

शक्तः पूरयितुं न सः ॥५॥

तत्तेन तस्य पुत्रेण,

पितृभक्तेन पूरितः ।

अभिग्रहस्तदीयः स,

पितृकृपाभिलाषिणा ॥६॥

निश्वादानाय विज्ञप्ताः,

श्रीपूज्यास्तत्र तेन तु ।

ततो विहृत्य सम्प्राप्ताः,

तेऽपि मरुवसुन्धराम् ॥७॥

प्रस्थितः सुदिने सङ्घः,

शङ्खेश्वरे च मीलिताः ।

श्रीपद्मा अग्रतः सार्धं,

पूज्यैर्गतास्तथा ततः ॥८॥

तेमना पिताशुभे पहेला

संघ काटवानो

अभिग्रह लीधो हतो.

तेओ ते पुरो करी शक्या न हता. (५)

तेथी पिताशुभना भक्त

अने पिताशुभनी कृपा मंभता अेवा

तेमना ते पुत्रे

तेमनो ते अभिग्रह पूरो कर्यो. (६)

तेमणे पूज्यश्रीने

निश्रा आपवा माटे विनंति करी.

तेथी तेओ पण विहार करीने

राजस्थान पधार्या. (७)

संघे सारा दिवसे प्रयाण कर्युं.

शंभेश्वरमां पद्मविजयशु भेगा थया

अने त्यांथी पूज्यश्रीनी साथे

आगण गया. (८)

कतिचिद्भिः प्रयाणैस्ते,

सुरेन्द्रनगरं वरम् ।

प्राप्ताः सङ्घेन सङ्घस्य,

भक्तिः परा हृदा कृता ॥९॥

वैद्येन तत्र पद्मानां,

चिकित्साऽपि कृता ततः ।

पूज्यैस्ते सङ्घविज्ञप्त्या,

तत्रैव स्थापिताः पुरे ॥१०॥

श्रीपूज्याः सह सङ्घेन,

तं विमलगिरिं गताः ।

सिद्धा यस्य प्रभावेन,

सङ्ख्यातीतास्तु जन्तवः ॥११॥

प्रारब्धः साधनायज्ञः,

श्रीपद्मविजयैरितः ।

बृहत्कल्पस्य साधुभ्यो,

दत्तास्तथा सुवाचनाः ॥१२॥

કેટલાક પ્રયાણો પછી તેઓ

સુંદર એવા સુરેન્દ્રનગરમાં પહોંચ્યા.

સંઘે હૃદયથી

સંઘની ઉત્તમ ભક્તિ કરી. (૯)

ત્યાં સારા ડોક્ટરે

પદ્મવિજયજીની ચિકિત્સા પણ કરી.

પૂજ્યશ્રીએ સંઘની વિનંતિથી

તેમને ત્યાં જ સુરેન્દ્રનગરમાં રાખ્યા. (૧૦)

પૂજ્યશ્રી સંઘ સાથે

તે વિમલગિરિએ ગયા કે

જેના પ્રભાવથી

અનંતા જીવો મોક્ષે ગયા. (૧૧)

આ બાજુ પદ્મવિજયજીએ

સાધનાનો યજ્ઞ માંડ્યો

અને સાધુઓને બૃહત્કલ્પસૂત્રની

સુંદર વાચનાઓ આપી. (૧૨)

प्रतिदिनमवज्ञाय,

शारीरिकीं स्ववेदनाम् ।

अददुरुपदेशं ते,

श्राद्धेभ्यः सुस्वरेण तु ॥१३॥

योगक्षेममकुर्वस्ते,

मुनीनां सारणादिभिः ।

स्वपरोपकृतिर्व्याधि-

ग्रस्तैरपीति तैः कृता ॥१४॥

मस्तकवेदना दाहः

किरणानां च काशनम् ।

पीडाः शमेन तैः सोढा,

वमनमेवमादिकाः ॥१५॥

कृच्छ्रेण भोक्तुमाहारं,

सम्भाषितुमशक्नुवन् ।

रोगार्तास्ते च भुञ्जाना,

जलाद्रिकृतभोजनम् ॥१६॥

પોતાની શારીરિક પીડાને અવગણીને
તેઓ સુંદર સ્વરે
દરરોજ શ્રાવકોને
વ્યાખ્યાન આપતા. (૧૩)

તેઓ સારણા વગેરેથી
મુનિઓના યોગ-ક્ષેમ કરતા.
આમ રોગથી પીડાયેલા એવા પણ તેમણે
સ્વ-પર ઉપર ઉપકાર કર્યો. (૧૪)

માથાનો દુઃખાવો,
કિરણોની ગરમી,
ખાંસી, વમન વગેરે
પીડાઓ તેમણે સમતાથી સહન કરી. (૧૫)

રોગથી પીડાયેલા
અને પાણીમાં પલાળેલો ખોરાક વાપનારા
તેઓ મુશ્કેલીથી વાપરી
અને ઊભી શકતા. (૧૬)

शुभाज्ञया तु भानूनां,
सिद्धगिरिं प्रगच्छताम् ।
पद्मैः प्राच्यस्य वैद्यस्य,
गृहीतमेकमौषधम् ॥१७॥

दिनैः स्तोकैः परं तस्य,
विपरिणतमौषधम् ।
न तत्तथाप्यमुञ्चंस्ते,
गुर्वाज्ञाभङ्गभीरवः ॥१८॥

प्राच्यवैद्यौषधं त्यक्त्वा,
नव्यवैद्यस्य भैषजम् ।
युष्माभिस्तु ग्रहीतव्य-
मस्वास्थ्यचारुताकृते ॥१९॥

तेभ्य इति कृता श्राद्धै-
र्विज्ञप्तिस्तु तथापि तैः ।
नैव तदौषधं त्यक्तं,
गुर्वाज्ञापालने रतैः ॥२०॥॥ युग्मम् ॥

१. प्राच्यो वैद्यः = आयुर्वेदानुसारेण चिकित्साकारी वैद्यः ।

२. नव्यो वैद्यः = 'एलोपेथी' नामाऽऽधुनिकशास्त्रानुसारेण चिकित्साकारी
वैद्यः, 'डोक्टर' इति भाषायाम् ।

सिद्धगिरि जता भानुविजयजु महाराजनी

शुभ आज्ञाथी

पद्मविजयजुअे

पेधनी अेक दवा लीधी. (१७)

पण थोडा दिवस पछी

ते दवा उंघी पडी.

छता पण गुरु महाराजनी आज्ञाना भंगथी

डरता तेमणे ते दवा छोडी नहीं. (१८)

‘तनीयत सारी थाय अे माटे आपे

पेधनी दवा छोडीने

डोक्टरनी दवा लेवी.’

अेम श्रावकोअे

तेमने पिंति करी.

छता पण गुर्वाज्ञाना पालनमां रत अेवा

तेमणे ते दवा

न छोडी.’ (१९, २०)

पीडावृद्धिं ततस्तेषां,
दृष्ट्वा श्राद्धैर्व्यथाभृतैः ।
गुर्वाज्ञा याचिता प्रेष्य,
सन्देशं भावपत्तने ॥२१॥

गुरुभिरपि दत्ताऽऽज्ञा,
प्राच्यवैद्यौषधं ततः ।
त्यक्त्वा तूर्णं गृहीतं तैः,
नव्यवैद्यस्य भैषजम् ॥२२॥

शस्त्रहतास्तु योधारो,
युद्धे विक्रमशालिनः ।
कदाऽपि नाऽवमन्यन्त,
आदेशं पृतनापतेः ॥२३॥

पद्मैरपि तथा स्वीये,
कदाचिदपि जीवने ।
अवमता न गुर्वाज्ञा,
गुर्वर्पितस्वजीवनैः ॥२४॥

तेथी तेमनी वधेली पीडा जेधने
व्यथित थयेला श्रावकोअे
भावनगर संदेशो मोडलीने
गुरुमहाराजनी आज्ञा मंगावी. (२१)

गुरुमहाराजे पण आज्ञा आपी.
तेथी तेमणे तरत
वेधनी दवा छोडीने
डोक्टरनी दवा लीधी. (२२)

युद्धमां शस्त्रोथी हलायेला
अने पराक्रमी अेवा योद्धाओ पण
सेनापतिनी आज्ञाने
क्यारे पण अवगणता नथी. (२३)

जेमणे गुरुमहाराजने पोतानु ज़ुपन
आपी दीधु छे अेवा पद्मविजयजु महाराजे
पोताना ज़ुपनमां क्यारेथ पण
गुरुमहाराजनी आज्ञा अवगणी न हती. (२४)

बहुमानो गुरूणाञ्च,
भक्तिर्वचनपालनम् ।
आसन्मन्त्रसमा एते,
गुणास्तदीयजीवने ॥२५॥

पदार्थाः प्रमुखा एत,
आसँस्तद्वाचनास्वपि ।
अगुञ्जद्गुरुतत्त्वस्य,
नादस्तेषां सदाऽऽत्मनि ॥२६॥

रम्याद्भावपुरात्तूर्ण,
सुरेन्द्रपुरमागताः ।
आश्रितवत्सलाः पूज्याः,
पद्मानां चिन्तिता रुजा ॥२७॥

तत्र वैशाखमासस्य-
सितषष्ठ्यां समर्पिता ।
पंन्यासपदवी पूज्यैः,
श्रीपद्मेभ्योऽपरैः सह ॥२८॥

ગુરુમહારાજ ઉપર બહુમાન,
તેમની ભક્તિ અને તેમના વચનનું પાલન-
આ ગુણો તેમના જીવનમાં
મન્ત્ર જેવા હતા. (૨૫)

તેમની વાચનાઓમાં પણ
આ પદાર્થો મુખ્ય હતા.
તેમના આત્મામાં હંમેશા
ગુરુતત્વનો નાદ ગુંજતો હતો. (૨૬)

આશ્રિતો ઉપર વાત્સલ્યવાળા
અને પદ્મવિજયજીના રોગથી ચિન્તિત એવા
પૂજ્યશ્રી તરત જ સુંદર એવા ભાવનગરથી
સુરેન્દ્રનગર આવ્યા. (૨૭)

ત્યાં પૂજ્યશ્રીએ
વૈશાખ સુદ ૬ ના દિવસે
બીજાઓની સાથે
પદ્મવિજયજીને પંચાસપદવી આપી. (૨૮)

भावनिर्भरविज्ञप्त्या

सङ्घस्य तत्र निश्चितम् ।

चातुर्मासं तदा तस्य,

वर्षस्य प्रेमसूरिभिः ॥२९॥

पददानमहात्पश्चाद्-

ग्रामं हलवदं प्रति ।

पृथुना प्रस्थिताः पूज्याः,

परिवारेण सङ्गताः ॥३०॥

वढवाणपुरे रम्ये,

श्रीपद्मविजयाः स्थिताः ।

कृतोऽष्टमतपस्तत्र,

सह मन्त्रजपेन तैः ॥३१॥

शीर्षे पीडाऽन्यदा तेषां,

द्रष्टुरपि भयङ्करी ।

प्रादुर्भूता तथाप्यार्त्त-

ध्यानं नैव कृतं तु तैः ॥३२॥

સંઘની ભાવભરી વિનંતિથી

ત્યારે પૂજ્યશ્રીએ

તે વરસનું ચોમાસુ

ત્યાં નક્કી કર્યું. (૨૯)

પદવી આપવાના મહોત્સવ પછી

પૂજ્યશ્રીએ

મોટા પરિવાર સાથે

હળવદ ગામ તરફ પ્રયાણ કર્યું. (૩૦)

પં. પદ્મવિજયજી મહારાજ

સુંદર એવા વટવાણ નગરમાં રોકાયા.

ત્યાં તેમણે મન્ત્રજાપની સાથે

અક્રમનો તપ કર્યો. (૩૧)

એકવાર જોનારાને પણ ભય પમાડનારો

માથાનો દુઃખાવો તેમને થયો.

છતા પણ તેમણે

આર્તધ્યાન ન કર્યું. (૩૨)

अस्मरँस्ते जिनानेव,

निमग्नाः समतारसे ।

ततः शनैः शनैः शान्ता,

प्रगे स्तोका तु वेदना ॥३३॥

तैरन्यदा शिरःपीडा-

शान्त्यै गृहीतमौषधम् ।

नासिकया परं वृद्धा,

तेन प्रत्युत वेदना ॥३४॥

तदा सर्वेऽपि भीतास्ते,

परन्तु मेरुनिश्चलाः ।

अवदन्दुष्टकर्मारि-

मिति दुःखस्य दायकम् ॥३५॥

वर्मितोऽहं सुदेवस्य,

गुरोश्च कृपया त्वया ।

प्रहर्त्तव्यं यथेष्टं न,

मे समता चलिष्यति ॥३६॥

સમતારસમાં ડુબેલા તેમણે

પ્રભુનું જ સ્મરણ કર્યું.

તેથી ધીમે ધીમે સવારે

થોડી પીડા શાન્ત થઈ. (૩૩)

એક વાર તેમણે

માથાના દુઃખાવામાં રાહત થાય

એ માટે નાકથી દવા લીધી.

પણ તેનાથી ઉલ્ટી પીડા વધી ગઈ. (૩૪)

ત્યારે બધા ડરી ગયા.

પણ મેરુપર્વતની જેમ નિશ્ચલ એવા તેમણે

દુઃખ આપનારા

દુષ્ટ કર્મરૂપી દુશ્મનને કહ્યું- (૩૫)

મિં દેવ-ગુરુની કૃપાનું

કવચ પહેર્યું છે.

તારે મરજી મુજબ પ્રહાર કરવા.

મારી સમતા ચલિત નહીં થાય. (૩૬)

वर्धिष्यन्ते यथा पीडा-

स्तीव्रतरास्तथा तथा ।

वर्धिष्यते भृशं धैर्यं,

मे शमश्चेति निश्चितम् ॥३७॥

इत्थमनेकशोऽसातं,

सनिमित्तमहेतुकम् ।

सोढ्वा समर्जिता तैस्तु,

विपुला कर्मनिर्जरा ॥३८॥

तत्रोपस्थितपंन्यास-

श्रीहंससागरा अपि ।

अद्भुतां समतां दृष्ट्वा,

तदीयामतिविस्मिताः ॥३९॥

सुरेन्द्रनगरे पूज्याः,

प्रविष्टाः शोभने दिने ।

चातुर्मासकृते सङ्घ,

उत्साहितोऽभवत्तदा ॥४०॥

जेम जेम अति तीव्र पीडाओ वधशे
तेम तेम मारा धीरज
अने समता ખૂબ
वधशे એ નક્કી છે.' (३७)

આમ કારણથી
કે કારણ વિના આવેલી અસાતાને
તેમણે અનેકવાર સહીને
ઘણી કર્મનિર્જરા કરી. (૩૮)

ત્યાં હાજર રહેલા
પંચાસ શ્રીહંસસાગરજી મહારાજ પણ
તેમની અદ્ભુત સમતાને જોઈને
વિસ્મય પામ્યા. (૩૯)

પૂજ્યશ્રીએ સુરેન્દ્રનગરમાં
સારા દિવસે ચોમાસાનો પ્રવેશ કર્યો.
ત્યારે સંઘ
ઉત્સાહિત થયો. (૪૦)

प्रत्यहं सह पानीय-

वृष्ट्योपदेशवर्षणम् ।

चातुर्मासे समारब्धं,

कर्ममलविशोधकम् ॥४१॥

संयमिसेवने सङ्घ-

स्तत्परः समजायत ।

श्राद्धा आराधयन्धर्म-

मानन्दोत्साहपूर्वकम् ॥४२॥

चम्पकधारशीभ्यां सु-

श्राद्धाभ्यां पुण्यबन्धकृत् ।

लाभ औषधदानस्य,

लब्धोऽभ्युदयकारकः ॥४३॥

प्रारब्धः साधनायज्ञो,

योगेषु व्रतिनामपि ।

वैयावृत्त्यतपोज्ञान-

संयमाद्येष्वितः शुभः ॥४४॥

थोमासामां दररोज

पाणीना परसादनी साथे

कर्मलने शुद्ध करनार

उपदेशनो परसाद शरु थयो. (४१)

साधुभगवंतोनी येयावय्य करवामां

संघ तत्पर थयो.

श्रावकोअे आनंद-उत्साहपूर्वक

धर्मनी आराधना करी. (४२)

सुश्रावक श्रीचम्पकभाईअे अने

श्रीधारशीभाईअे पुण्यबंध करावनार

अने अभ्युदय करावनार अेवो

दवा वहोराववानो लाल लीधो. (४३)

आ जाजु साधु भगवंतोनी पण

येयावय्य, तप, ज्ञान, संयम वगैरे योगोमां

सुंदर अेवो

साधनायज्ञ शरु थयो. (४४)

श्रीगुरुकुलवासस्य,

चतुर्थारकभाविनः ।

सद्दर्शनं सुसाधूनां,

श्रीसङ्घेन कृतं तदा ॥४५॥

प्रेमास्तत्राऽददुः पूज्या-

श्लेदसूत्रस्य वाचनाः ।

श्रीभानुविजया न्याय-

मुक्तावलीमपाठयन् ॥४६॥

कर्मग्रन्थस्य कर्मादि-

प्रकृतेर्मुनयोऽपठन् ।

पदार्थान्सूक्ष्मधीगम्यान्,

केचिज्ज्ञानाब्जषट्पदाः ॥४७॥

पंन्यासकान्तिनिश्रायां,

प्रज्ञापनाञ्च तत्त्वार्थम् ।

अपठन्टीकया सार्धं,

केचन मुनयः पुनः ॥४८॥

ત્યારે શ્રીસંઘે

સાધુ ભગવંતોનો

ચોથા આરાનો

ગુરુકુળવાસ જોયો. (૪૫)

ત્યાં પૂજ્યશ્રી

છેદસૂત્રની વાચનાઓ આપતા,

ભાનુવિજયજી મહારાજ

ન્યાયસિદ્ધાન્તમુક્તાવલી ભણાવતા. (૪૬)

જ્ઞાનરૂપી કમળમાં ભમરા સમાન

કેટલાક મુનિવરો સૂક્ષ્મબુદ્ધિથી

જાણવા યોગ્ય એવા કર્મગ્રંથ

અને કર્મપ્રકૃતિના પદાર્થો ભણતા. (૪૭)

પંચાસપ્રવર શ્રીકાન્તિવિજયજીની નિશ્રામાં

કેટલાક મહાત્માઓ વળી

ટીકા સહિત પ્રજ્ઞાપનાસૂત્ર

અને તત્ત્વાર્થસૂત્ર ભણતા હતા. (૪૮)

आचाराङ्गादिकान्केचित्,
पठितवन्त आगमान् ।
नूतनं कर्मसाहित्यं,
केचन यतयोऽसृजन् ॥४९॥

प्राकृतां समशिक्षन्त,
परे भाषाञ्च संस्कृताम् ।
अपठन्दीक्षिता नूनाः,
प्रकरणानि केचन ॥५०॥

इत्थं ज्ञानमहायागः,
प्रारब्धो मुनियज्वभिः ।
तपोयज्ञोऽपि सञ्जात,
एवमेवाऽतिसुन्दरः ॥५१॥

अकुर्वन्वर्धमानस्य,
केचित्तपस ओलयः ।
परैस्तपः समारब्धं,
विंशतिस्थानकाभिधम् ॥५२॥

કેટલાક મુનિભગવંતો

આચારાંગ વગેરે આગમો ભણતા હતા.

કેટલાક મહાત્માઓ

નવા કર્મસાહિત્યની રચના કરતા હતા. (૪૯)

કેટલાક સાધુભગવંતો

સંસ્કૃત અને પ્રાકૃત ભાષા ભણતા હતા.

કેટલાક નૂતન દીક્ષિત સાધુભગવંતો

પ્રકરણો ભણતા હતા. (૫૦)

આમ મુનિઓરૂપી યજમાનોએ

જ્ઞાનનો મોટો યજ્ઞ શરુ કર્યો.

એ જ રીતે ખૂબ સુંદર એવો

તપનો યજ્ઞ પણ થયો. (૫૧)

કેટલાક સાધુ ભગવંતોએ

વર્ધમાન તપની ઓળીઓ કરી.

બીજા મુનિ ભગવંતોએ

વીશસ્થાનક તપ શરુ કર્યો. (૫૨)

नाना ऊढाः परैर्योगा,
अन्यैर्नानातपः कृतम् ।
वैयावृत्त्ये नियुक्ताश्च,
समुदायस्य केचन ॥५३॥

श्रीपद्मविजया आसन्,
वेदनातुदिता अपि ।
स्वकीयसाधनामग्नाः,
कर्मभित्कृतनिश्चयाः ॥५४॥

पूर्ववदेव तेऽकुर्वन्,
प्रवृत्तीः सकला अपि ।
सद्ध्यानजपपाठाद्या,
विस्मृत्य रोगवेदनाः ॥५५॥

सम्भाषणाऽसमर्थास्ते,
लिखित्वाऽपि लघून्मुनीन् ।
सुवात्सल्येन चारित्र-
साधनायामनोदयन् ॥५६॥

અન્ય સાધુ ભગવંતોએ જુદા જુદા
યોગોદ્ધન કર્યા. બીજા સાધુ મહાત્માઓએ
જુદા જુદા તપ કર્યા. કેટલાક મુનિવરો
સમુદાયની યેચાવચ્ચમાં જોડાયા. (૫૩)

પદ્મવિજયજી મહારાજ વેદનાથી
પીડાયા હોવા છતા પોતાની સાધનામાં મગ્ન
હતા, કેમકે તેમણે કર્મનો
નાશ કરવાનો નિશ્ચય કર્યો હતો. (૫૪)

તેઓ રોગની પીડાઓ ભૂલી જઈને
ધ્યાન-જાપ-પાઠ વગેરે
બધી ય પ્રવૃત્તિઓ
પહેલાની જેમ જ કરતા. (૫૫)

તેઓ બોલી નહોતા શકતા એટલે
લખીને પણ બાળમુનિઓને
વાત્સલ્યથી ચારિત્રની સાધનામાં
પ્રેરણા કરતા. (૫૬)

तेऽदुर्बालसाधुभ्यो,
वात्सल्येनेत्यभिग्रहम् ।
भोक्तव्यं दशगाथासु,
सुकण्ठस्थीकृतासु तु ॥५७॥

व्याधिर्गच्छत्स्वितस्तेषां,
दिनेषु समवर्धत ।
तेषां सङ्कुचिताऽऽहार-
नलिकाऽत्यधिकं ततः ॥५८॥

दक्षिणं चेतनाहीनं,
तच्छरीरमजायत ।
शक्ता द्रवं विनाऽऽहर्तुं,
किञ्चिद्द्रव्यं घनं न ते ॥५९॥

आध्यात्मिकोपचारास्तु,
प्रकर्त्तव्या अतः परम् ।
इति तैर्निश्चितं चित्ते,
ह्यध्यात्मसाधकैस्तदा ॥६०॥

તથા તેઓ બાલમુનિઓને વાત્સલ્યથી
અભિગ્રહ આપતા કે
'દશ ગાથા ગોપ્યા પછી જ
નવકારશી કરવી.' (૫૭)

આ બાજુ દિવસો પસાર થતા
તેમનો રોગ વધ્યો.
તેથી તેમની અન્નનળી
એકદમ સંકોચાઈ ગઈ. (૫૮)

તેમનું જમણી બાજુનું શરીર
ચેતનારહિત થયું.
તેઓ પ્રવાહી સિવાય કંઈ પણ
ઘનપદાર્થ વાપરી નહોતા શકતા. (૫૯)

અધ્યાત્મસાધક એવા તેમણે
ત્યારે મનમાં નક્કી કર્યું કે
'હવેથી
આધ્યાત્મિક ઉપચારો કરવા.' (૬૦)

सामान्योऽन्यो नरस्तादृ-
ग्दशायां बहुमाचरेत् ।
अपवादं परं तैस्तु,
बहूत्सर्गः प्रसेवितः ॥६१॥

प्रत्याख्यानं नमस्कार-
सहितमेव पर्वणि ।
वार्षिके तैः कृतं सप्त-
दिनावध्यामयार्दितैः ॥६२॥

परन्तु हार्दिको भावो,
दिनेऽन्तिमे प्रदर्शितः ।
पूज्यानामग्रतः कर्तुं,
तैरुपवासमुत्कटः ॥६३॥

अनुज्ञामददुः पूज्या-
स्तात्त्विकोपायवेदिनः ।
तद्दिने 'बारसासूत्रं',
तैः श्रुतं स्वस्थचेतसा ॥६४॥

બીજો સામાન્ય માણસ,

તેવી અવસ્થામાં

ઘણા અપવાદો આચરે

પણ તેમણે તો ઘણા ઉત્સર્ગો સેવ્યા. (૬૧)

રોગથી પીડાયેલા તેમણે

પર્યુષણ પર્વમાં

સાત દિવસ સુધી

નવકારશી પર્યક્રમાણ જ કર્યું. (૬૨)

પણ છેલ્લા દિવસે તેમણે

પૂજ્યશ્રીની આગળ

ઉપવાસ કરવાનો

ઉત્કટ હાર્દિક ભાવ બતાવ્યો. (૬૩)

સાચા ઉપાયને જાણનારા પૂજ્યશ્રીએ

તેમને રજા આપી.

તે દિવસે તેમણે સ્વસ્થ ચિત્તથી

બારસાસૂત્ર સાંભળ્યું. (૬૪)

तैः कृतं शुभभावेन,

प्रतिक्रमणमाब्धिकम् ।

पूज्येभ्य उपवासस्तु,

द्वितीये याचितो दिने ॥६५॥

श्रीपूज्यैः सम्मतिस्तेषां,

भावनायां प्रदर्शिता ।

अकुर्वन्नुपवासं ते,

ततः परं दिने दिने ॥६६॥

सविध्याऽऽराधनाऽऽरब्धा,

स्थानानां विंशतेश्च तैः ।

अकुर्वस्ते जपध्याने,

पञ्चानां परमेष्ठिनाम् ॥६७॥

युक्तस्य प्रातिहार्यैस्ते,

समवसृतिराजिनः ।

भावार्हतः शुभं ध्यानं,

कृतवन्तश्च कर्मभित् ॥६८॥

तेमणे शुभभाषणी

संवत्सरि प्रतिक्रमण कर्तुं.

जीज दिवसे तेमणे

पूज्यश्री पासो उपवास मांग्यो. (५५)

पूज्यश्रीअे तेमनी भाषनामां

सम्भति दशावी.

त्यार पछी तेओ दररोज

उपवास करता. (५६)

तेमणे वीशस्थानकनी

विधि सहित आराधना शरु करी.

तेओ पंचपरमेष्ठिना

जप अने ध्यान करता. (५७)

तथा तेओ आठ प्रतिहार्योथी युक्त

अने समवसरणमां जीराजमान

अेवा तीर्थकर भगवाननुं

कर्मोने भेदनारु शुभ ध्यान करता. (५८)

जनेषु प्रसृता वार्ता,
 यत्तैरनशनं कृतम् ।
 तैः^१ प्रेषितानि पत्राणि,
 पारणकारणाय तत् ॥६९॥

विमुक्तस्वाग्रहैस्तैः श्री-
 पूज्यानामाज्ञया कृतम् ।
 पारणमुपवासानां,
 चतुरधिकविंशतेः ॥७०॥

तृतीये दिवसे जात-
 मपूर्वं दहनं तनौ ।
 अतीववेदनाकारि,
 शान्तं केनाऽपि नैव तत् ॥७१॥

अशक्नुवन्न निद्रातुं,
 क्षणमपि तु ते निशि ।
 नमस्कारजपे जाता,
 ध्याने च किन्तु तन्मयाः ॥७२॥

લોકોમાં વાત ફેલાઈ ગઈ કે
તેમણે અનશન કર્યું છે.
તેથી તેમણે (લોકોએ) પારણુ કરાવવા
પત્રો મોકલ્યા. (૬૯)

પોતાનો આગ્રહ છોડીને
પૂજ્યશ્રીની આજ્ઞાથી
તેમણે ચોવીશ ઉપવાસોનું
પારણુ કર્યું. (૭૦)

ત્રીજા દિવસે શરીરમાં
પહેલા ક્યારેય નહીં થયેલો,
અતિશય પીડા કરનારો દાહ થયો.
તે કોઈથી પણ શાન્ત ન જ થયો. (૭૧)

તેઓ રાત્રે
એક ક્ષણ પણ ઉંઘી ન શક્યા.
પણ નમસ્કારના જાપમાં
અને ધ્યાનમાં તન્મય થયા. (૭૨)

प्रभाते दहनं शान्त-

मल्पसमयमस्वपन् ।

ततस्ते परमारब्धा,

देहेऽन्या अपि वेदनाः ॥७३॥

तेषां सङ्कुचिताऽऽहार-

नलिका सर्वथा ततः ।

पातुं घर्मणि शक्ता न,

बिन्दुमपि जलस्य ते ॥७४॥

इत्थमन्नजले रुद्धे,

द्वितीयेऽह्नि प्रगेऽभवत् ।

वान्तिर्विकृतरक्तस्य,

तदस्वास्थ्यमवर्धत ॥७५॥

सुवैद्यो बूच आहूत-

स्तान्चिलोक्येति सोऽवदत् ।

अन्तिमसमयस्तेषां,

समीपे वर्त्तते किल ॥७६॥

સવારે દાહ શાન્ત થયો.

તેથી થોડી વાર તેઓ ઉઠ્યા.

પણ શરીરમાં

બીજી પણ પીડાઓ શરૂ થઈ. (૭૩)

તેમની અગ્નનળી

સંપૂર્ણપણે સંકોચાઈ ગઈ.

તેથી તેઓ ગરમીમાં પાણીનું

એક ટીપુ ચ પી શકતા નહીં. (૭૪)

આમ આહાર-પાણી અટકી ગયા.

બીજા દિવસે સવારે

વિકૃત લોહીની ઉલ્ટી થઈ.

તેથી અસ્વસ્થતા વધી ગઈ. (૭૫)

ડોક્ટર બુચને બોલાવ્યા.

તેમને તપાસીને તેમણે કહ્યું કે-

‘તેમનો અંતિમ સમય

નજીકમાં છે.’ (૭૬)

घर्मयुक्तान्तरात्खण्डा-

द्बाह्यखण्डे किलासनम् ।

तेषां साधुभिरानीतं,

शीतलताकृते ततः ॥७७॥

ताप आश्विनमासस्य,

सौराष्ट्रेषु भयङ्करः ।

एकतो गलकं रुद्धं,

कथं सोढव्यमन्यतः ॥७८॥

पापकर्माणि बद्धानि,

जन्तुना हसता सता ।

मुच्यन्ते रुदता सत्या,

लोकोक्तिरिति भासते ॥७९॥

निखिलं जीवनं येषा-

मभवत्साधनामयम् ।

सह्या कर्मविपाकेन,

तेनाऽपि वेदना यदि ॥८०॥

પછી ઠંડક માટે

ગરમીવાળા અંદરના ઓરડામાંથી

તેમનું આસન સાધુઓ

બહારના ઓરડામાં લાવ્યા. (૭૭)

એક બાજુ સૌરાષ્ટ્રમાં

આસો મહિનાનો ભયંકર તાપ

અને બીજી બાજુ ગણુ રુંધાઈ ગયું,

શી રીતે સહન કરવું ? (૭૮)

‘જીવે હસતા થકા

બાંધેલા પાપકર્મો

રડતા છૂટે છે.’

આ લોકોક્તિ સાચી લાગે છે. (૭૯)

જેમનું આખું જીવન

સાધનામય હતું

તેમણે પણ જો કર્મના ઉદયથી

પીડા સહન કરવાની હોય

तर्हि सहनभीरूणां,

सदा शुभेतरेषु च ।

भावकार्येषु रक्तानां,

काऽस्माकं भाविनी दशा ? ॥८१॥

॥ युग्मम् ॥

पूज्या जलार्द्रतूलानि,

रसनायां स्वयं तदा ।

तेषां समाधयेऽमुञ्चन्,

तथा शैत्याय दुःखिताः ॥८२॥

स्तोकानां जलबिन्दूना-

मवतारादनन्तरम् ।

कोमले गलके तेषा-

मभवत्तीव्रकाशनम् ॥८३॥

गृहीतमुदकं सर्वं,

निर्गतमभवच्च^१तुः ।

एवमेष उपायोऽपि,

निष्फलः समजायत ॥८४॥

तो सहन करवाथी डरता

अने हंमेशा अशुभ भावो

अने कार्योमां रक्त

ऐवा आपणी शुं दशा थशे ? (८०, ८१)

पूज्यश्रीऐ पोते त्थारे ढंडक माटे

अने समाधि माटे

तेमनी जुभ उपर पाणीथी लीना

रुना पूमडा मूक्या. (८२)

पाणीना

थोडा टीपा उतर्या

पछी तेमना कोमण गणामां

जुल जांसी थर्ध. (८३)

लीधेलु अधु पाणी

नीकणी गथु.

आम थार वार थयुं.

आ उपाय पण निष्कण थयो. (८४)

श्रीपद्मविजया जाता-

श्चरमाराधनाकृते ।

उत्कण्ठितास्ततो ज्ञात-

स्वान्तिमसमया मुदा ॥८५॥

श्रीपद्मविजयैः कार्या,

चरमाऽऽराधनाऽधुना ।

पूज्याः परमगीतार्था,

इत्थमचिन्तयँस्तदा ॥८६॥

सम्मीलितास्त्रिपञ्चाशत्,

संयमिनस्तदन्तिके ।

श्राद्धाः श्राद्ध्यस्तथाऽऽरब्धा,

तैरन्त्याऽऽराधना ततः ॥८७॥

मोहाख्यं कर्म भग्नं तै-

रसातं केवलं ततः ।

पीडयेत्तान्कियत्कालं ?

भवस्वरूपबोधिनः ॥८८॥

તેથી પોતાનો અંતિમ સમય જાણીને
પદ્મવિજયજી મહારાજ
આનંદપૂર્વક અંતિમ આરાધના માટે
ઉત્કંઠિત થયા. (૮૫)

ત્યારે પરમગીતાર્થ એવા
પૂજ્યશ્રીએ વિચાર્યું કે-
'હવે પદ્મવિજયજીને
અંતિમ આરાધના કરાવવી જોઈએ.' (૮૬)

તેમની પાસે ત્રેપન સાધુઓ
અને શ્રાવક-શ્રાવિકાઓ ભેગા થઈ ગયા.
પછી તેમણે
અંતિમ આરાધના શરુ કરી. (૮૭)

તેમણે મોહનીયકર્મ ભાંગી નાખ્યું હતું,
તેથી એકલી અસાતા
સંસારના સ્વરૂપને જાણનારા તેમને
કેટલો સમય પીડે ? (૮૮)

तैः पालनेन दीक्षाया,

अप्रमादेन कर्म तु ।

मोहनीयाभिधं भग्नं,

मुक्तभयास्ततोऽभवन् ॥८९॥

अतिप्राज्ञा अमन्यन्त,

तेऽसातमुपकारकम् ।

सहायं निर्वृतेः प्राप्तौ,

प्राक्कर्मक्षयकारकम् ॥९०॥

स्फोटाद्विकृतरक्तस्य,

निर्गमनेन जायते ।

स्वल्पकालं यथा दुःखं,

सुशान्तिस्तु चिरं परम् ॥९१॥

समतया ह्यसातस्य,

सहनेन गुणास्तथा ।

लभ्यन्ते च क्षयं यान्ति,

दोषा ज्ञातं तु तैरिति ॥९२॥ ॥॥ युग्मम् ॥

તેમણે અપ્રમત્તાપૂર્વક

સંયમનું પાલન કરીને

મોહનીય કર્મ ભાંગી નાખ્યું હતું.

તેથી તેઓ ભયથી મુક્ત હતા. (૮૯)

અતિશય બુદ્ધિશાળી એવા તેઓ

મોક્ષની પ્રાપ્તિમાં મદદગાર

અને પૂર્વકર્મોનો ક્ષય કરનાર

એવી અસાતાને ઉપકારક માનતા. (૯૦)

જેમ ફોડલામાંથી

વિકૃત લોહી નીકળી જવાથી

થોડો સમય દુઃખ થાય છે

પણ લાંબો સમય શાન્તિ થાય છે.

તેમ સમતાથી અસાતાને

સહન કરવાથી ગુણો મળે છે

અને દોષો ક્ષય પામે છે -

એમ તેઓએ જાણ્યું. (૯૧, ૯૨)

आदौ क्षमापनायास्तै-

राराधना शुभा कृता ।

मस्तकं न्यस्य पूज्याङ्के,

दीनवाचेति तेऽवदन् ॥९३॥

कृष्ट्वा संसृतिगर्तायाः,

प्रवेशो मम कारितः ।

शुभसंयमहर्म्ये तु,

भवद्भिरुपकारिभिः ॥९४॥

सुश्रुतं गणिपंन्यास-

पदे दत्ते तथा कृता ।

चिन्ता बह्वी भवद्भिर्मै,

भविष्याम्यनृणः कथम् ? ॥९५॥

अविनयो मयाऽज्ञानाद्-

बहुशो भवतां कृतः ।

अपराधास्त्रिभिर्योगैः,

कृतास्तथाधमात्मना ॥९६॥

पृथुचित्तैस्त्विदं क्षम्यं,

भवद्भिः सकलं परम् ।

दीने मयि कृपां कृत्वा,

करुणारससागरैः ॥९७॥ । पञ्चभिः कुलकम् ॥

સૌ પ્રથમ તેમણે

દામાપનાની શુભ આરાધના કરી.

પૂજ્યશ્રીના ખોળામાં માથું મુકીને

દીનસ્વરે તેઓ બોલ્યા,

‘ઉપકારી એવા આપે

સંસારના ખાડામાંથી કાઢીને

સંચમની સુંદર હવેલીમાં

મને પ્રવેશ કરાવ્યો,

મને જ્ઞાન આપ્યું,

મને ગણિ-પંચાસ પદવીઓ આપી,

મારી ઘણી ચિંતા કરી,

હું શી રીતે બ્રહ્મમુક્ત થઈશ ?

અધમ આત્મા એવા મેં

અજ્ઞાનથી આપનો

ઘણીવાર અવિનય કર્યો

અને મન-વચન-કાયાથી અપરાધો કર્યા.

પણ કરુણારસના સાગર સમા આપે

દીન એવા મારી ઉપર કૃપા કરીને

મન મોટું કરીને

આ બધું માફ કરવું.’ (૯૩-૯૭)

कृत्वाऽभिषेकमश्रूणां,
नते तदीयमस्तके ।
पूज्यैरपि क्षमा दत्ता,
तेभ्यो वात्सल्यमूर्तिभिः ॥९८॥

तैः सन्मुखं च भानूनां,
रचयित्वा कराञ्जलिम् ।
गद्गद्स्वरेण कृच्छ्रेण,
तत इति प्रकाशितम् ॥९९॥

ऋणमुक्तः कदा भावी,
भवतामुपकारिणाम् ।
कर्तुं प्रत्युपकारं तु,
शक्तिहीनो ह्यहं सदा ॥१००॥

अविनयापराधानां,
क्षमां याचे कृपानिधे !
प्रसार्य स्वकरं तेऽपि,
तन्मस्तकेऽददुः क्षमाम् ॥१०१॥
॥ त्रिभिर्विशेषकम् ॥

વાત્સલ્યમૂર્તિ સમા પૂજ્યશ્રીએ પણ
તેમના નમેલા મસ્તક ઉપર
આંસુઓનો અભિષેક કરીને
તેમને ક્ષમા આપી. (૯૮)

પછી ભાનુવિજયજી મહારાજની સામે
બે હાથ જોડીને
ગદ્ગદ અવાજે મુશ્કેલીથી
તેઓ આ પ્રમાણે બોલ્યા-
'ઉપકારી એવા આપના
શ્રદ્ધામાંથી હું ક્યારે મુક્ત થઈશ ?
કેમકે હું ઉપકારનો બદલો વાળવા
સદા શક્તિ વિનાનો છું.
હે કૃપાનિધિ !
અવિનયો અને અપરાધોની હું માફી માંગુ છું.'
તેમણે પણ પોતાનો હાથ
તેમના માથે ફેરવી માફી આપી.

तत्रोपस्थितसर्वेषां,

नयनेभ्यः शुचा भृशम् ।

प्रस्नुतानि तदाऽश्रूणि,

सर्वे खिन्नहृदोऽभवन् ॥१०२॥

येनाऽचिरेण गन्तव्य-

माराधनां करोति सः ।

स्वस्थचित्तेन विस्मृत्य,

निखिलां व्याधिवेदनाम् ॥१०३॥

आत्मबलेन मृत्युञ्च,

जयति दर्शनादिति ।

उपस्थिता जनाः सर्वे,

सङ्घस्य तत्र विस्मिताः ॥१०४॥॥॥ युगम् ॥

सर्वमुनिवरैः सत्रा,

साध्वीभिश्च क्षमापना ।

श्रावकश्राविकाभिस्तै-

रुपस्थितैः कृता ततः ॥१०५॥

त्यारे त्यां उपस्थित भधानी

आंभमांथी शोकथी

भूअ आंसु ऋया

अने भधाना हृदय उदास थया. (१०२)

जेणे थोडा समयमां जवानुं छे

ते रोगनी भधी पीडाओ भूलीने

स्वस्थ थितथी

आराधना करे छे

अने आत्माना भणथी

मृत्युने जुते छे-

अे जेधने त्यां उपस्थित संघना भधा लोको

आश्चर्य पाभ्या. (१०३-१०४)

पछी तेमणे

उपस्थित थयेला भधा

साधु-साध्वी-श्रावक-श्राविकाओ साथे

क्षमापना करी. (१०५)

अन्यस्थाने वसद्भिश्च,

सह क्षमापना कृता ।

पत्रद्वारेण तैः शल्य-

रहितैर्भवभीरुभिः ॥१०६॥

सपादलक्षवृत्तानां,

स्वाध्यायः प्रेमसूरिभिः ।

तदा तत्संयमस्यानु-

मोदनार्थं प्रघोषितः ॥१०७॥

ज्ञानदर्शनचारित्र-

सत्तपोविषयास्तदा ।

विविधाऽऽराधना भव्याः,

परैरपि प्रघोषिताः ॥१०८॥

बापालालेन सङ्घस्य,

सचिवेन प्रघोषितः ।

अन्वयेन तु सङ्घस्य

जिनभक्तिमहोत्सवः ॥१०९॥

शलसु रललल

अने डडथी डरतल अेवल तेडछे
डलररगलड रडेनलरलओनी सलथे
डतुरथी दडडलडनल करी. (१०ॡ)

तुलररे डूडतुशुरीअे

तेडनल संतुडडतुरडननी अनुडुडेनल डलटे
अेक ललड शुलुओनल सुवलधुतलतनी
धुषलल करी. (१०ॢ)

तुलररे डीडओअे डल

डूडन, धरुशन, तुलरलतुर, तड डलषतक
वलवलध अलरलधनलओनी
धुषलल करी. (१०ॣ)

संधनल सतुलड,

गुरुडडकलतडलं रत
अेवल शुललवक डलडललललडलरुअे संध तरकुथी
डलनडडकलत-डहुरलसड करलवडलनी

तत्कृताभ्यश्च शेषाणा-

मोलीनां कारणं तथा ।

तपसो वर्धमानस्य,

गुरुभक्तिरतेन तु ॥११०॥॥॥ युगम् ॥

इत्थमाराधने जाते,

द्वे शुभभावपूर्वके ।

चतुर्विधस्य सङ्घस्य,

पवित्रसमुपस्थितौ ॥१११॥

पञ्चमहाव्रतानां तैः,

पुनरुच्चारणस्य तु ।

आराधना समारब्धा,

तृतीया प्रमुदा ततः ॥११२॥

कान्तिविजयपंन्यासः,

श्रीजिनबिम्बसाक्षिकम् ।

महाव्रतानि तैः पञ्च,

पुनः समुदचारयन् ॥११३॥

અને વર્ધમાન તપની

તેમણે કરેલી ઓળીઓ સિવાયની
બાકીની ઓળીઓ કરાવવાની
જાહેરાત કરી. (૧૦૯-૧૧૦)

આમ ચતુર્વિધ સંઘની

પવિત્ર ઉપસ્થિતિમાં

શુભભાવપૂર્વક

બે આરાધનાઓ થઈ. (૧૧૧)

પછી તેમણે

પાંચ મહાવ્રત ફરી ઉચ્ચરવાની

ત્રીજી આરાધના

આનંદપૂર્વક શરુ કરી. (૧૧૨)

પંચાસ શ્રીકાન્તિવિજયજી મહારાજે

જિનપ્રતિમાજીની હાજરીમાં

તેમને ફરી પાંચ મહાવ્રત

ઉચ્ચરાવ્યા. (૧૧૩)

विमृष्टं भानुभिरित्य-

मुपचारास्तु भावतः ।

क्रियन्ते नैव मोक्तव्याः,

परन्तु द्रव्यतोऽपि ते ॥११४॥

रोगोऽसाध्योऽभवत्तेषां,

चिकित्सां प्रत्यषेधयन् ।

ततस्तत्रस्थवैद्यास्तु,

सर्वेऽतिकुशला अपि ॥११५॥

तत्पीडावारणार्थं तु,

भानुभिरिति निश्चितम् ।

कार्या निष्णातवैद्येन,

चिकित्सा बुद्धिशालिभिः ॥११६॥

सन्दिष्टश्चीमनश्चाद्धो,

राजकोटपुरे वरे ।

आनेतव्यश्चिकित्सायै,

निष्णातवैद्यस्त्वया त्विति ॥११७॥

भानुविजयञ्च महाराजे विचार्युं के

‘भाव-उपचारं कराय छे,

पण द्रव्य-उपचारं पण

छोडवा जेधये नही.’ (११४)

तेमनो रोग असाध्य हतो.

तेथी त्यां रहेला जघा

भूज होंशियार डोक्टरोअे

पण चिकित्सा करवानी ना पाडी. (११५)

तेमनी पीडा दूर करवा

भुद्धिशाली भानुविजयञ्च महाराजे

नक्की कर्युं के

निष्ठात डोक्टर पासे चिकित्सा कराववी.

(११६)

राजकोट नगरें

श्रावक चीमनलालने संदेशो भोकल्यो के

‘चिकित्सा माटे तमारें

निष्ठात डोक्टरने लई आववा.’ (११७)

राजकोटपुरात्सार्धं,

सुवैद्यदस्तुरेण सः ।

चतुर्वादन आगच्छत्,

सन्ध्यायां गुरुभक्तिभाक् ॥११८॥

पद्मानामन्ननल्यां तु,

छिद्रं रोगप्रभावतः ।

सञ्जातमिति वैद्येन,

प्रोक्तं दृष्ट्वा तु तत्स्थितिम् ॥११९॥

अन्नोदके गृहीते तैः,

प्राणनल्यां प्रविश्य तत् ।

तीव्रकाशनपूर्वं तु,

निर्गच्छतो बहिस्ततः ॥१२०॥

पृष्टं पूज्यैरतः कार्यं,

किमिति स ततोऽवदत् ।

केन्सरवारणोपायः,

कश्चन नैव विद्यते ॥१२१॥

ગુરુભક્તિવાળા તે

રાજકોટથી

ડોક્ટર દસ્તૂરની સાથે

સાંજે ચાર વાગ્યે આવ્યા. (૧૧૮)

તેમની સ્થિતિ જોઈને ડોક્ટરે કહ્યું કે

‘રોગના પ્રભાવથી

પદ્મવિજયજીની અન્નનળીમાં

છિદ્ર થઈ ગયું છે.’ (૧૧૯)

‘તેથી તેમણે લીધેલા

આહાર-પાણી શ્વાસનળીમાં પેસીને

તીવ્ર ખાંસીપૂર્વક તેમાંથી

બહાર નીકળી જાય છે.’ (૧૨૦)

પૂજ્યશ્રીએ પૂછ્યું કે,

‘હવે શું કરવું ?’

તેથી તેમણે કહ્યું કે,

‘કેન્સર દૂર કરવાનો કોઈ ઉપાય નથી,

उदरे तु परं तेषां,
नलिकां शस्त्रकर्मणा ।
योजयित्वा तया दातुं
शक्यते पुष्टिकृद्द्रवम् ॥१२२॥ युग्मम् ॥

बुभुक्षायाः पिपासाया-
श्चेत्थं शमस्तु सर्वथा ।
शक्यः परन्तु पीडाया
रोगस्य नैव सर्वथा ॥१२३॥

गुरुदेवा उपायेऽस्मि-
न्नभवतां सुसम्मताः ।
सुवैद्येन समारब्धा,
शस्त्रक्रिया ह्युपाश्रये ॥१२४॥

कृत्वा तेनोदरे छिद्रं,
नलिका योजिता पुनः ।
स्यूत्वा तया पयो दत्त्वा,
सुप्रयत्नेन साऽऽवृता ॥१२५॥

પણ ઓપરેશનથી

તેમના પેટમાં નળી જોડીને

તેનાથી પોષણકારી પ્રવાહી

આપી શકાશે.' (૧૨૧-૧૨૨)

આમ તેમની ભૂખ અને તરસ

સંપૂર્ણ રીતે શાંત કરવી શક્ય છે

પણ રોગની પીડા

સંપૂર્ણ રીતે શાન્ત કરવી શક્ય નથી. (૧૨૩)

ગુરુદેવોએ આ ઉપાયમાં

સમ્મતિ દર્શાવી.

ડોક્ટરે ઉપાશ્રયમાં

ઓપરેશન શરુ કર્યું. (૧૨૪)

તેમણે પેટમાં છિદ્ર કરીને

નળી જોડી દીધી.

ફરી સીવિને નળીથી દૂધ આપીને

પ્રયત્નપૂર્વક તેને ટાંકી દીધી. (૧૨૫)

इत्थं प्रदर्श्य तेनोक्त-

मुपायेनामुना खलु ।

सञ्जीविष्यत्ययं रोगी,

मे यत्नः सफलोऽभवत् ॥१२६॥

राजकोटपुरं शीघ्रं,

वैद्यः प्रतिगतस्ततः ।

ते पुनर्लब्धचैतन्या,

अन्वभवँश्च वेदनाम् ॥१२७॥

संयमपूतदेहास्ते,

प्रतिक्रान्तिं तदाऽस्मरन् ।

ततस्ते कारितास्तां तु,

भक्तितत्परसाधुभिः ॥१२८॥

अवस्थायामपीदृश्यां,

ते प्रतिक्रमणे तदा ।

अतिजागरका आस-

न्कारकक्षतिमार्जकाः ॥१२९॥

આમ દેખાડી તેમણે કહ્યું -

‘આ ઉપાયથી

આ રોગી જીવી જશે.

મારો પ્રયત્ન સફળ થયો.’ (૧૨૬)

પછી ડોક્ટર તરત

રાજકોટ પાછા ગયા.

પદ્મવિજયજી મહારાજ ભાનમાં આવ્યા ત્યારે

તેમને પીડા થઈ. (૧૨૭)

સંયમથી પવિત્ર શરીરવાળા તેમને

ત્યારે પ્રતિક્રમણ યાદ આવ્યું.

તેથી ભક્તિ નિષ્ઠ સાધુ ભગવંતોએ

તેમને તે કરાવ્યું. (૧૨૮)

ત્યારે આવી દશામાં પણ તેઓ

પ્રતિક્રમણમાં ખૂબ જાગરુક હતા

અને કરાવનારની

ભૂલ કાઢતા. (૧૨૯)

आवश्यकक्रियाः कृत्वा,
द्वितीये दिवसे प्रगे ।
नलिकया गृहीतं तै-
रुचितसमये द्रवम् ॥१३०॥

क्षुधातृषे ततः शान्ते,
परमन्यास्तु वेदनाः ।
प्रावर्तन्त^१ समाः प्राग्व-
द्विसोढास्ताः शमेन तैः ॥१३१॥

पूज्या अनेकशस्तेषां,
गत्वाऽऽसने कृपापराः ।
समाधिकरसच्छास्त्र-
वचांस्यश्रावयन्मुदा ॥१३२॥

मुहूर्त्तं कान्तिपंन्यासः,
श्रावितवान्महर्षिणा ।
रचितं पञ्चसूत्रञ्च,
सुस्तोत्राणि दिने दिने ॥१३३॥

બીજા દિવસે સવારે

આવશ્યક ક્રિયાઓ કરીને

તેમણે ઉચિત સમયે

નળીથી પ્રવાહી લીધું. (૧૩૦)

તેથી ભૂખ-તરસ શાન્ત થઈ,

પણ બીજી બધી પીડાઓ

પહેલાની જેમ ચાલુ રહી.

તેમણે તે સમતાથી સહી. (૧૩૧)

કૃપાળુ પૂજ્યશ્રી

અનેકવાર તેમના આસને જઈ

સમાધી આપનારા શાસ્ત્રના વચનો

આનંદથી સંભળાવતા. (૧૩૨)

પંચાસ શ્રીકાન્તિવિજયજી મહારાજ

દરરોજ બે ઘડી

મહર્ષિ રચિત પંચમૂત્ર

અને સારા સ્તોત્રો સંભળાવતા. (૧૩૩)

बहुवैराग्यपूर्णानि,

श्रीभानुविजयैस्तथा ।

सुचरितानि गेयानि,

श्रावितानि महात्मनाम् ॥१३४॥

अन्ये मुनिवराः शान्ति-

मनन्यां तेभ्य आर्पयन् ।

श्रावयित्वा मुहुर्गेय-

चरितस्तवनादिकम् ॥१३५॥

स्वात्मन्यतिशयेनेत्थं,

तेऽन्वभवन्प्रसन्नताम् ।

भावतीर्थकृतां ध्याने,

तल्लीना अभवँस्तथा ॥१३६॥

नमस्कारमहामन्त्रं,

मन्त्रं श्रीषोडशाक्षरम् ।

श्रीशङ्खेश्वरपार्थस्य,

नाममन्त्रञ्च तेऽजपन् ॥१३७॥

તથા ભાનુવિજયજી મહારાજ
મહાત્માઓના ઘણા પૈરાગ્યથી ભરેલા
એવા ગેય ચરિત્રો (સજ્જાત્યો)
સંભળાવતા. (૧૩૪)

બીજા મહાત્માઓ
વારંવાર સજ્જાત્ય-સ્તવન વગેરે
સંભળાવીને તેમને
અજોડ શાન્તિ આપતા. (૧૩૫)

આમ તેઓ પોતાના આત્મામાં
પ્રસન્નતા અનુભવતા
અને ભાવતીર્થકરોના ધ્યાનમાં
તલ્લીન થતા. (૧૩૬)

તેઓ નવકારમહામન્ત્રનો,
સોળાક્ષરીમન્ત્રનો
અને શ્રીશંખેશ્વર પાર્શ્વનાથપ્રભુના નામના મન્ત્રનો
જાપ કરતા. (૧૩૭)

अवर्धत यथा रोग-

स्तेषां तथाऽऽत्मचिन्तनम् ।

स्वाध्यायमग्नताध्यान-

सुसंयमादयोऽपि च ॥१३८॥

सत्कृपया गुरुणाञ्च,

बलेन ह्यन्तरात्मनः ।

समचित्तैस्तु तैर्व्याधि-

र्विसोढो जीवितापहृत् ॥१३९॥

व्रतपरिणतिस्तेषां,

सहनशीलता तथा ।

अनन्यगुणरत्नानि,

व्यस्मापयञ्जनान्समान् ॥१४०॥

मोहमय्या नगर्या द्वि-

हरिवैद्यः समागतः ।

विस्मितहृदयः सोऽपि

दृष्ट्वा तान्समजायत ॥१४१॥

जेम तेमनो रोग वधतो

तेम तेमना आत्म-चिन्तन,

स्वाध्यायमग्नपणु, ध्यान, संयम वगैरे

पण वधता. (१३८)

गुरुमहाराजनी सारी कृपाथी

अने अंतरात्माना जणथी

समचित्ते तेमणे जुपित हरनारो

रोग सह्यो. (१३९)

तेमनी संयम परिणति,

सहनशीलता,

अने अजोड गुणरत्नो

जधा लोकोने विस्मय पमाडता. (१४०)

मुंजर्धथी जे वार

हरिभाई डोक्टर आव्या.

तेमने जेर्धने

तेमनुं हृदय पण विस्मय पाम्युं. (१४१)

सम्पूर्णोऽपि शरीरे तु,
प्रसृते केन्सरे नरः ।

जीवेद्वैद्यकविज्ञाने-
प्रसङ्ग इति नूतनः ॥१९४२॥

ते पुनरपि रोगेण,
प्रहता दीपपर्वणि ।
आयुषा कर्मणा किन्तु,
प्रबलेन प्रमोचिताः ॥१९४३॥

तेषां ग्लानिं विभाव्य तु,
चातुर्मासादनन्तरम् ।
तत्रैव ह्यधिकं पूज्याः,
श्रीप्रेमसूरयः स्थिताः ॥१९४४॥

सुरेन्द्रनगरे पूज्या,
दशमासान्स्थितास्तदा ।
आराधनाः कृताः पद्मै-
स्तत्राऽन्योत्साहवर्धिकाः ॥१९४५॥

‘આખાયે શરીરમાં કેન્સર ફેલાયે છતે
માણસ જીવે’

એ ડોક્ટરી વિજ્ઞાનમાં
નવો પ્રસંગ હતો. (૧૪૨)

ફરી દીવાળીના દિવસોમાં
રોગે તેમની ઉપર પ્રહાર કર્યો.
પણ પ્રબળ આયુષ્ય કર્મે
તેમને છોડાવ્યા. (૧૪૩)

તેમની ગ્લાનદશા જોઈને
પૂજ્ય પ્રેમસૂરિ મહારાજ
ચોમાસા પછી
ત્યાં જ વધુ રહ્યા. (૧૪૪)

સુરેન્દ્રનગરમાં પૂજ્યશ્રી દશ મહિના રહ્યા.
ત્યારે ત્યાં પદ્મવિજયજી મહારાજે
બીજાનો ઉત્સાહ વધારનારી
આરાધનાઓ કરી. (૧૪૫)

स्थानकवासिसङ्घोऽपि,

धैर्याप्रमादजागृतीः ।

तेषां विलोक्य सेवाञ्च,

प्रणतमस्तकोऽभवत् ॥१४६॥

सेवां कृत्वाऽपि सङ्घेन,

निशदिनमुपार्जितम् ।

पुण्यानुबन्धकृत्पुण्यं,

दत्त्वा पथ्यौषधादिकम् ॥१४७॥

श्रावकरतिलालेन,

दशमासान्निरन्तरम् ।

वैयावृत्त्यस्य सम्पूर्णां,

लाभस्तदा ह्यलभ्यत ॥१४८॥

जिनशासनसद्बीजं

जनहृदयभूमिषु ।

उप्त्वा पूज्याः सुरेन्द्राख्य-

नगराद्व्यहरंस्ततः ॥१४९॥

તેમના ઘેર્ય, અપ્રમત્તા,
જાગૃતિ અને સેવા જોઈને
સ્થાનકવાસિસંઘનું
માથુ પણ નમી ગયું. (૧૪૬)

સંઘે પણ
રાતદિવસ સેવા કરીને
અને પથ્ય ઓષધ વગેરે આપીને
પુણ્યાનુબન્ધી પુણ્ય બાંધ્યું. (૧૪૭)

ત્યારે શ્રાવક શ્રીરતિલાલભાઈએ
સળંગ દશ મહિના સુધી
વૈયાવચ્ચનો
બધો લાભ લીધો. (૧૪૮)

લોકોની હૃદયભૂમિમાં
જિનશાસનનું સારુ બીજ વાવીને
પછી પૂજ્યશ્રીએ
સુરેન્દ્રનગરથી વિહાર કર્યો. (૧૪૯)

स्वीयदृष्टिपथं याव-

त्रिनिमेषदृशा तदा ।

बाष्पार्द्रलोचनः सङ्घो,

गच्छतस्तान्विदृष्टवान् ॥१५०॥

वैराग्यसागर-जिनेश्वरभक्तिदक्ष-

हेमेन्दुसूरिशिशुना रचिते सुभक्त्या ।

पंन्यासपद्मविजयस्य चरित्रकाव्ये,

पद्मं समाप्तमिति बोधिदसप्तमं तु

॥१५१॥

इति वैराग्यदेशनादक्ष-आचार्यश्रीमद्विजय-
हेमचन्द्रसूरिशिष्य-विनिर्मित-‘समतामहोदधि’-महाकाव्ये
चरित्रनायकपंन्यासप्रवरश्रीपद्मविजय-गुरुमीलन-
सिद्धगिरिपदयात्रासङ्घ-विपरिणतौषधप्रसङ्ग-
पंन्यासपदार्पण- सुरेन्द्रनगरचातुर्मास-साधनायज्ञ-
चतुर्विंशत्युपवाससाधना-गलकरोध-अन्तिमाराधना-
क्षमापना-पुनर्महाव्रतोच्चारण-नलिकायोजनादि -
वर्णनमयं सप्तमं पद्मं समाप्तम् ।

ત્યારે સંઘે રડતી આંખે,
 અનિમેષ નયનોથી
 પોતાની નજર પહોંચે ત્યાં સુધી
 જતા એવા તેમને જોયા. (૧૫૦)

વેરાગ્યના સાગર અને જિનેશ્વરની ભક્તિમાં
 હોંશિયાર એવા આચાર્ય શ્રીહેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી
 મહારાજના શિષ્યએ ખૂબ ભક્તિથી રચેલ
 પંચાસપ્રવર શ્રીપદ્મવિજયજી મહારાજના
 જીવનચરિત્રના કાવ્યમાં આ રીતે બોધિ આપનારુ,
 સુંદર એવુ આ સાતમું પદ્મ પૂર્ણ થયું. (૧૫૧)

આમ વેરાગ્યદેશનાદક્ષ આચાર્યદેવશ્રીમદ્વિજય
 હેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્યએ રચેલ
 ‘સમતામહોદધિ’ મહાકાવ્યમાં પંચાસપ્રવર-
 શ્રીપદ્મવિજયજી મહારાજનું ગુરુમહારાજ સાથે
 મીલન, સિદ્ધગિરિનો સંઘ, વિપરીત પરિણામેલ
 ઔષધનો પ્રસંગ, પંચાસપદવી અર્પણ, સુરેન્દ્ર-
 નગરમાં ચોમાસુ, સાધનાનો યજ્ઞ, ૨૪ ઉપવાસની
 સાધના, ગણુ બંધ થવુ, અંતિમ આરાધના-
 દક્ષમાપના, ફરી મહાવ્રત ઉચ્ચરવા, નળી જોડવી
 વગેરેના વર્ણનવાળુ આ સાતમુ પદ્મ પૂર્ણ થયું.

अष्टमं पद्यम् ।

पिण्डवाडापुरे जातः,
 श्रीवीरस्य जिनेशितुः ।
 उद्धारो जीर्णचैत्यस्य,
 प्राचीनस्यातिसुन्दरः ॥१॥

कर्त्तव्या पूज्यनिश्रायां,
 प्रतिष्ठेति सुनिश्चितम् ।
 सङ्घेन तत्स विज्ञप्त्यै,
 सुरेन्द्रपुरमागतः ॥२॥

श्राद्धस्य भगवन्नाम्नः,
 कङ्कुश्राद्ध्यास्तथा किल ।
 तनयाः प्रेमचन्दाख्या,
 श्रीप्रेमसूरयोऽभवन् ॥३॥

पत्तनं पिण्डवाडाख्यं,
 तेषामासीत्तु जन्मभूः ।
 पूज्या बहुमता आसँ-
 स्तत्सङ्घस्य ततो बहु ॥४॥

आठमु पद्म

पिंडवाडा नगरमां

वीरप्रभुना

प्राचीन देरासरनो

सुंदर गुणोद्धार थयो. (१)

पूज्यश्रीनी निश्रामां प्रतिष्ठा करावपी-

अपु संघे नक्की कर्यु.

तेथी ते विनंति करवा

सुरेन्द्रनगर आव्यो. (२)

पूज्य प्रेमसूरि महाराज

सुश्रावक श्रीभगवान्नाथ

अने सुश्राविका श्रीमती कंकुणेनना

प्रेमचन्द नामे दीकरा हता. (३)

पिंडवाडा नगर

तेमनी जन्मभूमि हती.

तेथी तेना संघने

पूज्यश्री उपर गहु गहुमान हतुं. (४)

सनिर्बन्धं तु सङ्घेन,
विज्ञप्तिः प्रकृता ततः ।
पूज्येभ्यः स्वीकृता पूज्यै-
रपि सा विस्तृताशयैः ॥५॥

पद्मविजयहृद्येका,
भावेनेति सदाऽभवत् ।
निश्रायामेव वस्तव्यं,
गुरूणां मरणावधि ॥६॥

सुरेन्द्रनगरात्तेऽपि
पूज्यैः सह ततः पुरम् ।
राजाख्यं प्राप्नुवँस्तत्र,
चिकित्सार्थं स्थितास्तथा ॥७॥

बाबुश्राद्धस्य दीक्षार्थं,
लिम्बोदराभिधं गताः ।
ग्रामं पूज्यास्तु जातः स,
विनयेन्द्रभिधो मुनिः ॥८॥

तेथी संघे पूज्यश्रीने
आग्रहभरी विनंती करी,
विशाणहृदयवाणा पूज्यश्रीअे पण
ते स्वीकारी. (५)

पद्मविजयश्रुना हृदयमां
हंमेशा अेक भावना हती के
'भरण सुधी गुरुमहाराजनी
निश्रामां ज रहेवुं.' (५)

तेथी तेओ पण पूज्यश्रीनी साथे
सुरेन्द्रनगरथी
अमदावाद पढोंच्या
अने त्यां चिकित्सा माटे रखा. (७)

पूज्यश्री
सुश्रावकश्री जाजुभाईनी दीक्षा माटे
लिंजोदरा गामे गया.
ते मुनिश्री विनयचन्द्रविजयश्रु जन्त्या.(८)

कृत्वा देसाइवैद्यस्तु,
चिकित्सां दत्तवानितः ।
सूचाः काश्चन पद्मेभ्यः,
पुरे राजाभिधे वरे ॥९॥

तदीयसमताधैर्ये,
दृष्ट्वा सोऽपि प्रभावितः ।
मीलिता सह पूज्यैस्ते,
महेसाणापुरे पुनः ॥१०॥

स्पृष्ट्वा विविधतीर्थानि,
चैत्रघर्मदिनेष्वपि ।
पिण्डवाडापुरे प्राप्ताः,
सूरिभिः सह ते तदा ॥११॥

पूज्यपवित्रनिश्रायां,
सम्पन्नः परमोत्सवः ।
अञ्जनस्य प्रतिष्ठाया-
श्च तत्रोत्साहपूर्वकम् ॥१२॥

आ ङाजु अमदावाढमां
देसाध डोकटरे थिकित्सा करीने
पद्मविजयजुने
केटलीक सूयनाओ आपी. (९)

तेमनी समता
अने धीरज जोध तेओ पण प्रभापित थया.
पद्मविजयजु महेसाणामां
पूजयश्रीने इरी भेगा थया. (१०)

त्यारे थैत्र महिनाना
गरमीना दिवसोमां पण तेओ
विविध तीर्थोनी स्पर्शना करी
पिंडवाडा पहोच्या. (११)

पूजयश्रीनी पवित्रनिश्रामां त्यां
अंजनशलाका
अने प्रतिष्ठानो
परम उत्सव उत्साहपूर्वक थयो. (१२)

भावना हृदये जाता,
श्रीपद्मानां तपो महत् ।
कर्तुं नलिकया प्राप्त-
पोषणानाञ्च रोगिणाम् ॥१९३॥

चतुर्दशोपवासास्तैः,
कृता विघ्नं विना तदा ।
कर्मविदारणे बद्ध-
कक्षैस्तत्र तपस्विभिः ॥१९४॥

चातुर्मासस्य विज्ञप्त्यै,
शिवगञ्जात्समागतः ।
श्रीसङ्घः प्रेमसूरीशैः,
स्वसम्मतिः प्रदर्शिता ॥१९५॥

अकरोद्देवता दुष्टा,
पिण्डवाडापुरे तदा ।
श्रमणोपासिकासूप-
सर्गं महाभयङ्करम् ॥१९६॥

रोगी

अने नलीथी पोषण पामनारा अेवा
पद्मविजयञ्च महाराजना हृदयमां
भोटो तप करवानी भावना थर्ध. (१३)

कर्मो नो नाश करवा तैयार
अने तपस्वी अेवा तेमणे
त्यारे त्यां विघ्न विना
थोद उपवास कर्या. (१४)

थोमासानी विनंति करवा माटे
शिवगंजथी संघ आव्यो.
पूज्यश्रीअे
पोतानी सम्भति दशावी. (१५)

त्यारे पिंडवाडामां
दुष्ट देवता
श्राविकाओमां
महाभंयकर उपसर्ग करती हती. (१६)

अविशत्तत्र नारीणां,

शरीरे दुष्टडाकिनी ।

विमुच्य स्वीयवालाँस्ता-

स्तत इतस्ततोऽभ्रमन् ॥१७॥

उपायेषु त्वनेकेषु,

पुरजनैः कृतेष्वपि ।

कथमप्युपसर्गः स

निवृत्तो भयदो न तु ॥१८॥

नष्टः स तत्र पूज्यानां,

प्रवेशात्समनन्तरम् ।

सर्वत्र प्रसृता शान्ति-

रित्थं जाता चमत्कृतिः ॥१९॥

प्रतिष्ठानन्तरं पूज्या,

उत्सुका जिनदर्शने ।

प्रति राणकतीर्थस्य,

पञ्चतीर्थी गताः खलु ॥२०॥

त्यां स्त्रीओना शरीरमां
दुष्ट डाकिनी पेसी जती.
तेथी तेओ पोताना वाण छुटा करी
आम तेम भटकती. (१७)

नगरना लोकोअे
अनेक उपायो कर्या,
छता पण ते भयंकर उपसर्ग
कोध पण रीते दूर न थयो. (१८)

त्यां पूजयश्रीना प्रवेश पछी
ते उपसर्ग दूर थयो
अने जधे शान्ति झैलाध.
आम यमत्कार थयो. (१९)

भगवानना दर्शन करवा माटे
उत्सुक पूजयश्री
प्रतिष्ठा पछी
राणकपुर पंचतीर्थी तरङ्ग गया. (२०)

श्रीपद्मविजयाः प्राप्ताः,
सिरोहीनगरे वरे ।
ते हृष्टा जिनबिम्बानां,
दर्शनेन भृशं तदा ॥२१॥

चातुर्मासप्रवेशस्तैः,
कृतः सहैव सूरिभिः ।
शिवगञ्जपुरे वृद्धा,
तत्र त्वस्वस्थता परम् ॥२२॥

काशनं सह वान्त्या तु,
तत्राऽभवद् भयङ्करम् ।
मुक्तोन्मेषं शनैर्जातं,
तेषां दक्षिणलोचनम् ॥२३॥

उभयोर्वर्धमानाऽसीद्,
बधिरता च कर्णयोः ।
अत्यद्भुते तथाऽप्यास्तां,
तेषां समाधिधीरते ॥२४॥

पद्मविजयञ्च महाराज

श्रेष्ठ एवा सिरोहीनगरमां पधार्या.

त्यारे जिनप्रतिमाओना दर्शन करीने

तेओ आनंदित थया. (२१)

तेमणे पूज्यश्रीनी साथे ज

शिवगंज नगरमां प्रवेश कर्यो.

पण त्यां तेमनी तळियत

वधु भगडी. (२२)

त्यां वमननी साथे

भयंकर भांसी थर्ष.

धीमे धीमे तेमनी

जमणी आंभ अंध थर्ष गर्ष. (२३)

अन्ने कानोमां अहेराश वधती हती.

छता पण तेमनी

समाधी अने धीरता

अतिअद्भुत हती. (२४)

कथितः कर्मराजस्तै-

र्यत्सुवर्णं विशुध्यति ।

अग्निना ते प्रहारैर्मे,

शुद्धिस्तथा भविष्यति ॥२५॥

अत्र तवैव हानिर्न,

म ईषदपि भाविनी ।

त्वयैव ह्यात्मगेहान्मे,

निर्गन्तव्यं यतोऽधुना ॥२६॥॥॥ युगम् ॥

सुवैद्यः खीमचन्दाख्यः,

रुक्शान्त्युपायवित्सदा ।

रतः श्रीपद्मसेवायां,

शिवगञ्जपुरेऽभवत् ॥२७॥

जपे ध्याने च तल्लीनाः,

श्रीपद्मा अभवन्निशि ।

प्रज्ञापनां तथोपाङ्गं,

दिवससमयेऽपठन् ॥२८॥

तेमणे कर्मराजने कल्युं हतु के,
‘अग्निथी सोनु विशुद्ध थाय छे.
तेम तारा प्रहारोथी
मारी शुद्धि थशे.
आमां तने ज नुकसान थशे,
मने जरा य नुकसान नहीं थाय,
केमके हवे तारे ज मारा आत्मघरमांथी
नीकणवानुं छे.’ (२५, २६)

रोग शान्त करवाना उपायने जाएता
डोक्टर भीमचंद
शिवगंज नगरमां हंमेशा पद्मविजयजुनी
सेवामां रत हता. (२७)

पद्मविजयजु महाराज रात्रे जप
अने ध्यानमां तल्लीन थता
अने दिवसे
प्रज्ञापनासूत्र नामनुं उपांग वांचता. (२८)

साधून्पत्रे लिखित्वा ते,
मध्याह्नसमये तथा ।
सुष्ठु प्रेरितवन्तश्च,
प्रमादादतिभीरवः ॥२९॥

श्रीचतुर्विधसङ्घेन,
शोभनाऽऽराधना पुरे ।
प्रकृता शिवगञ्जेऽपि,
सुरेन्द्रनगरे यथा ॥३०॥

पद्मैराद्यदिनादेव,
पर्युषणाऽऽख्यपर्वणः ।
उपवासाः समारब्धा-
स्तत्र गुरुवराज्ञया ॥३१॥

उपवासास्तदाष्टौ तु,
जाता इति विचिन्तितम् ।
सर्वैरुज्ज्वलपञ्चम्यां,
ते करिष्यन्ति पारणम् ॥३२॥

प्रमादथी ङहु डरता अेवा तेओ
 ङपोरना समये कागण ँपर लणीने
साधु ढगवंतोने
 सारी रीते प्रेरणा करता. (२९)

सुरेन्द्रनगरनी जेम
 शिवगंजमां पण
यतुर्विध संघे
 सुंदर आराधना करी. (३०)

पद्मविजयजुअे
 पर्युषणपर्वना पहेला दिवसथी ज
त्यां गुरुमहाराजनी आज्ञाथी
 ँपवास शरु कर्या. (३१)

त्यारे आठ ँपवास थया.
 ङघाअे विचार्युं के
'सुद पांचमे
 तेओ पारणुं करशे.' (३२)

प्रबलचित्तयुक्तेन,

किन्त्वनेन महात्मना ।

स्थिता मनसि सर्वेषां,

धारणा वितथीकृता ॥३३॥

पञ्चम्यामपि शुक्लाया-

मुपवासस्तु तैः कृतः ।

अकुर्वन्नुपवासं ते,

प्रतिदिनं ततः परम् ॥३४॥

उपवासे तु ते पञ्च-

विंशे पत्रेऽलिखन्निति ।

तपसोऽन्वभवं साक्षा-

द्द्वौ लाभौ सुन्दरावहम् ॥३५॥

मस्तकवेदना हीना,

गलाज्जलमवातरत् ।

प्रभावात्तपसोऽचिन्त्यात्,

पटोः कर्मारिभेदने ॥३६॥॥॥ युग्मम् ॥

पथ मज्जुत मनवाणा
आ महात्माये
अधाना मनमां रहेली धारणा
जोटी पाडी. (३३)

सुद पांचमे पथ
तेमणे उपवास कर्यो.
त्यार पछी तेओअे
दररोज उपवास कर्या. (३४)

तेमणे पचीशमा उपवासे
कागणमां लप्युं के,
'तपना जे सुन्दर लाभ
साक्षात् में अनुभव्या-
कर्मरूपी दुश्मनने भेदवा समर्थ अेवा
तपना अचिन्त्य प्रभावथी
माथानो दुःभावो ओछो थयो
अने गलेथी पाणी उतरवा लाग्युं.'

(३५, ३६)

पूर्णीकृतं ततो मास-

क्षपणं लिखितञ्च तैः ।

पारणस्य दिने पत्रे,

ममतारहितैरिति ॥३७॥

जातं मासोपवासानां,

सातेन पारणं तथा ।

देहेऽस्ति शोभना स्फूर्ति-

र्विपुला निर्जराऽभवत् ॥३८॥॥ युग्मम् ॥

अस्वास्थ्येन स्वकीयेन,

श्राद्धस्य दुःखितस्य तु ।

उपरि तेऽलिखन्पत्रे,

प्रेरकभावना इति ॥३९॥

जीवा जगति विद्यन्ते,

निर्विवेकाः प्रमादिनः ।

दुर्ध्यानेन पराधीनाः,

मूढा अज्ञानिनस्तथा ॥४०॥

पछी तेमणे मासभमण पूरु कर्युं.

भमता रहित अेवा तेमणे

पारणाना दिवसे

कागणमां लभ्युं के,

‘मासभमणनुं पारणुं

सातापूर्वक थयु छे,

शरीरमां स्फुर्ति सारी छे

अने घणी कर्मनिर्जरा थर्ध.’ (३७, ३८)

पोतानी अस्यस्थताथी

दुःभी थयेला श्रावकनी उपरना कागणमां

तेमणे आ प्रमाणे

प्रेरक भावनाओ लभी. (३९)

‘जगतमां जुवो

अविवेकी, प्रमादी,

दुर्ध्यानथी पराधीन,

भूट अने अज्ञानी छे. (४०)

अनुभवन्ति तेऽसात-

मस्मत्तोऽत्यधिकं तथा ।

नूतनाशुभकर्माणि,

बध्नन्ति दुःखिता भृशम् ॥४१॥

तेभ्योऽस्माकमसातं तु,

स्वल्पं प्राप्ता गुरोः कृपा ।

अस्माभिः शुभसामग्री,

सुविवेकदशा तथा ॥४२॥

पूर्वकर्मविपाकेन,

महदुःखं समागतम् ।

उपायलक्षकोटिभिः,

न कर्तुं शक्यतेऽन्यथा ॥४३॥

तथापि शुभसंयोगे,

दुःखमस्माकमागतम् ।

त्यक्त्वाऽतः सर्वदुर्ध्यानं,

कार्या सकामनिर्जरा ॥४४॥

तेओ आपशा करता

वधु अशाताने अनुभवे छे

अने जहु दुःखी थयेला तेओ

नवा अशुभ कर्मो जांघे छे. (४१)

आपणी असाता तो तेमना करता ओछी छे.

आपणने गुरुमहाराजनी कृपा,

शुभसामग्री अने

सारी विवेकदशा मण्या छे. (४२)

पूर्वे जांघेला कर्मोना उदयथी आवेलु

मोटु दुःख

लाजो-करोडो उपायोथी

अन्यथा नथी करी शकतु. (४३)

छता पण आपणने

शुभसंयोगमां दुःख आव्यु छे.

अथी जधु दुर्घ्यान छोडी

सकामनिर्जरा करवी. (४४)

अस्माभिः समयेऽस्मिंस्तु,
दृढा कार्या सहिष्णुता ।
विमुच्याऽधिकदुर्ध्यानं,
परमलोकसाधकैः ॥४५॥ ।।।सप्तभिः कुलकम्॥

पारणानन्तरं स्तोक-
दिनानि सुखपूर्वकम् ।
गतानि परमारब्धा,
ततो नूतनवेदना ॥४६॥

नलिकर्षणमारब्धं,
भृशं वैद्यो हरिस्ततः ।
मोहमय्याश्चिकित्सायै,
पुर्याः शीघ्रं समागतः ॥४७॥

प्राचीनां नलिकां त्यक्त्वा,
योक्तव्या तत्र नूतना ।
कर्षणवेदनाशान्ति-
हेतोस्तेनेति सूचितम् ॥४८॥

परमलोक(मोक्ष)ने साधनारा अेवा आपणे
आ समये
वधु दुर्ध्यान छोडीने
सहनशीलता दृढ करवी. (४५)

पारणा पछी थोडा दिवस
सुभेथी पसार थया.
पण पछी
नवी पीडा शरु थई. (४६)

नणी जहु भेंचावा लागी.
तेथी चिकित्सा माटे
मुंजईथी हरिभाई डोक्टर
तरत आव्या. (४७)

तेमणे कह्लुं के,
'भेंचाएनी पीडा शान्त करवा
जुनी नणी काटी
त्यां नवी नणी जोडवी.' (४८)

सिरोहेरागतः शस्त्र-

कर्मनिष्णातडोक्टरः ।

नूतननलिकां योक्तुं,

श्रीपद्मविजयोदरे ॥४९॥

शलाकास्तेन लोहस्य,

तदुदरे प्रवेशिताः ।

सङ्कुचितस्य रन्ध्रस्य,

पृथुकरणकारणम् ॥५०॥

असह्या वेदना सोढा,

ह्यतीव त्रासदायिनी ।

तदा तैर्नलिका नूत्ना,

वैद्येन सुष्ठु योजिता ॥५१॥

नलिकया कृतं कार्यं,

स्तोकदिनानि शोभनम् ।

युक्तदेशेऽन्यदा रात्रौ,

तीव्राऽजायत वेदना ॥५२॥

पद्मविजयजुना

पेटमां नवी नणी जेडवा

सिरोहीथी

सर्जन डोक्टर आव्या. (४९)

संकोचाई गयेला छिद्रने

पहोणु करवा माटे

तेमणे तेमना पेटमां

लोढाना सणीया नाण्या. (५०)

त्यारे तेमणे अतिशय त्रास आपनारी

वेदना सही

अने डोक्टरे

नवी नणी सारी रीते जेडी. (५१)

थोडा दिवस नणीअे

भराभर काम कर्युं.

अेक वार रात्रे जेडाणनी जग्याअे

अहु पीडा थई. (५२)

तस्याः शान्त्यै तु तैर्बद्ध-
पट्टकः शिथिलीकृतः ।
निरगच्छद्बहिस्तूर्ण,
नूतननलिका ततः ॥५३॥

रुद्ध आहारपानीये,
तदीये सर्वथा ततः ।
कर्माधीनस्य जीवस्य,
जायते कीदृशी दशा !॥५४॥

सिरोहिनगरात्सन्ध्या-
काले वैद्यः समागतः ।
स्वीयस्थाने पुनर्नूत्न-
नलिका तेन योजिता ॥५५॥

सूर्यास्तसमये शक्ता,
ग्रहीतुं जलमेव ते ।
उपवासस्ततो जात-
स्तेषां तस्मिन्दिने खलु ॥५६॥

तेनी शान्ति माटे तेमणे
भांघेलो पाटो ढीलो कर्यो.
तेथी नवी नणी
तरत बहार नीकणी गर्ध. (५३)

तेथी तेमना आहार-पाणी
संपूर्ण रीते अंध थर्ध गया.
कर्माधीन ज़ुपनी
केवी दशा थाय छे ! (५४)

सिरोहीथी सांजे
डोक्टर आव्या.
तेमणे नवी नणीने करी
पोताना स्थानमां जेडी. (५५)

सूर्यास्त समये
तेओ पाणी ज लर्ध शक्या.
तेथी ते दिवसे
तेमने उपवास थयो. (५६)

वैराग्यसागर-जिनेश्वरभक्तिदक्ष-

हेमेन्दुसूरिशिशुना रचिते सुभक्त्या ।

पंन्यासपद्मविजयस्य चरित्रकाव्ये,

पद्मं जिनस्य कृपयाऽभवदष्टमं तु ॥५७॥

इति वैराग्यदेशनादक्ष-आचार्यश्रीमद्विजयहेमचन्द्र-
सूरिशिष्यविनिर्मित-‘समतामहोदधि’-महाकाव्ये
पिण्डवाडावीरचैत्यप्रतिष्ठा-व्यन्तरीकृतोपसर्गनाश-
पंन्यासपद्मविजयकृतमासक्षपणाराधना-नूतन-
नलिकायोजनादि-वर्णनमयमष्टमं पद्मं समाप्तम् ।

पं. पद्मविजयानां भक्त्यवचनम्-

हितशिक्षाश्रवणेन यो रुष्यति स
निष्पुण्यकः ।

- ‘पद्मपरिमलः ।’

वेराग्यना सागर अने जिनेश्वरनी ભકિતમાં
હોશિયાર એવા આચાર્ય શ્રીહેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી
મહારાજના શિષ્યએ ખૂબ ભકિતથી રચેલ
પંન્યાસપ્રવર શ્રીપદ્મવિજયજી મહારાજના
જીવનચરિત્રના કાવ્યમાં ભગવાનની કૃપાથી આઠમુ
પદ્મ થયું. (૫૭)

આમ વેરાગ્યદેશનાદક્ષ આચાર્યદેવશ્રીમદ્વિજય
હેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્યએ રચેલ
'સમતામહોદધિ' મહાકાવ્યમાં પિંડવાડામાં
મહાવીરસ્વામીના દેરાસરની પ્રતિષ્ઠા, વ્યન્તરીના
ઉપસર્ગનો નાશ, પંન્યાસશ્રીપદ્મવિજયજીએ કરેલ
માસક્ષમણી આરાધના, નવી નળી જોડવી
વગેરેના વર્ણનવાળુ આ આઠમુ પદ્મ પૂર્ણ થયું.

✠ ✠ ✠ ✠

પં. પદ્મવિજયજી મ. નું ભવ્યવચન-

દીસ ચઢે દેતા શિખામણ તસ ભાગ્યદશા
પરવારી.

- પદ્મમયદિમલ

नवमं पद्यम् ।

सुश्राद्धाभ्यां तु रत्नाजी-
मोटाजीभ्यां तपस्तदा ।
कारितमुपधानाख्यं,
ग्रामे शीलदराह्वये ॥१॥

ताभ्यां पूज्यास्तु विज्ञप्ता,
निश्रादानकृते तदा ।
पूज्या अप्यददुर्निश्रां,
वरदाक्षिण्यशालिनः ॥२॥

आराधकैर्विशिष्टानि,
तत्र सुगतिकाङ्क्षिभिः ।
कृतान्यष्टोपवासादि-
तपांसि सातपूर्वकम् ॥३॥

प्रहताः किन्तु रोगेण,
श्रीपद्माः शीलदरे पुनः ।
नाऽचलन्मेरुधीरास्त,
ईषदपि तथापि हि ॥४॥

नवमु पद्यम्

त्यारे शीलदर गाममां

सुश्रावक शा. रत्नाञ्जु अने
शा. मोटाञ्जुअे
उपधान तप कराव्या. (१)

त्यारे तेमणे पूज्यश्रीने

निश्चा आपवा विनंति करी.
श्रेष्ठ अेवा दाक्षिण्य गुणथी शोभता
पूज्यश्रीअे पण निश्चा आपी. (२)

त्यां सद्गति ांभनारा

आराधकोअे
आठ उपवास वगेरे विशिष्ट तपो
सातापूर्वक कर्या. (३)

पण शीलदरमां रोगे

पद्मविजयञ्जु उपर करी प्रहार कर्यो.
छता पण मेरुपर्वतनी जेम धीर
अेवा तेओ जरा य यलित न थया. (४)

जले निमज्जता लब्धं,
नरेण फलकं यदि ।
नैव मज्जति तीरञ्च,
शीघ्रं प्राप्नोति तर्हि सः ॥५॥

देवगुर्वोस्तथा व्याधौ,
शरणं यदि लभ्यते ।
जायते नैव दुर्ध्यानं,
तर्हि समाधिराप्यते ॥६॥

श्रीपूज्याः शीलदरग्रामे,
समाप्य तपसो महः ।
आराधनाय चैत्रौले-
र्गताः प्रह्लादने पुरे ॥७॥

श्रीभानुविजयैर्यूनां,
तत्त्वज्ञानस्य वाचनाः ।
आरब्धाः पाठशालाना-
मनभ्यासदिनेषु तु ॥८॥

પાણીમાં ડૂબતા માણસને

જો પાટીયુ મળી જાય

તો તે ડૂબતો નથી

અને જલ્લીથી કિનારે પહોંચે છે. (૫)

તેમ રોગમાં

જો દેવ-ગુરુનું શરણું મળી જાય

તો દુઘ્યાન નથી થતુ

અને સમાધિ મળે છે. (૬)

પૂજ્યશ્રી શીલ્લરમાં

તપનો મહોત્સવ પૂરો કરીને

ચૈત્રી ઓળીની આરાધના માટે

પાલનપુર ગયા. (૭)

ભાનુવિજયજી મહારાજે

વેકેશનમાં યુવાનોની

તત્પજ્ઞાનની વાચનાઓ

શરુ કરી. (૮)

श्रीभानुविजयैः सार्धं,
विवेचनेन भाणिता ।
तथाष्टापदपूजा सु-
स्वरेण भावपूर्वकम् ॥९॥

श्रीपद्मविजयास्तेषा-
मेकाग्रचेतसा मुदा ।
व्याख्यानं बहुमानेन,
सहाशृण्वन्पराशयाः ॥१०॥

पद्मा आत्मार्थिनोऽकुर्वन्,
नित्यमात्मनिरीक्षणम् ।
मयि न के गुणाः सन्ति ?
दोषाः सन्तीति के मुहुः ? ॥११॥

प्रह्लादने स्थिता मासा-
वुपवासाः कृताः सुखम् ।
पृथक्पृथगनेके तै-
स्तीव्रघर्मदिनेष्वपि ॥१२॥

તથા ભાનુવિજયજીએ

સારા સ્વરે

અને ભાવપૂર્વક

વિવેચન સહિત અષ્ટાપદપૂજા ભણાવી. (૯)

ઉત્તમ આશયવાળા પદ્મવિજયજી મહારાજ

એકાગ્રચિત્તથી આનંદપૂર્વક

અને બહુમાન સહિત

તેમનું વ્યાખ્યાન સાંભળતા. (૧૦)

આત્માર્થી એવા પદ્મવિજયજી મહારાજ

હંમેશા વારંવાર આત્મનિરીક્ષણ કરતા કે,

‘મારામાં કયા ગુણો નથી

અને કયા દોષો છે ?’ (૧૧)

પાલનપુરમાં તેઓ બે મહિના રહ્યા.

ત્યાં તેમણે પ્રચંડ ગરમીના દિવસોમાં પણ

સાતાપૂર્વક છુટા છુટા

અનેક ઉપવાસો કર્યા. (૧૨)

तत्र पद्मैः 'महावीर-
चरियं' पठितं तथा ।
संवेगजाः प्रसङ्गास्तु
पुस्तके लिखितास्ततः ॥१३॥

पठनं मननं तेन,
कृतवन्तश्च भावनम् ।
तेऽद्भुतां तीव्रपीडासु,
ततः समाधिमाप्नुवन् ॥१४॥

स्थिते तु वसतेरग्रे,
नगरश्रेष्ठिनो गृहे ।
उपरितनभूमौ ते,
स्थिताः सुस्वस्थताकृते ॥१५॥

सहनशीलतां चर्या-
मप्रमत्तां तपस्तथा ।
दशासु प्रतिकूलासु
तेषां दृष्ट्वा स^१ विस्मितः ॥१६॥

त्यां पद्मविजयजुअे

‘महावीरचरितं’ वांच्यु

अने तेमांथी संवेग पेदा करनारा प्रसंगो

पुस्तकमां लभ्या. (१३)

तेने तेओ वांचता, तेनाथी मनन करता

अने आत्माने लापित करता.

तेथी तीव्र पीडाओमां तेओ

अद्भुत समाधि पामता. (१४)

स्वास्थ्य माटे तेओ

उपाश्रयनी आगण रहेला

नगरशेठना घरमां

उपरना माणे रद्या. (१५)

प्रतिकूल अवस्थाओमां

तेमनी सहनशीलता,

अप्रमत्त यर्था अने तप जेर्धने

ते (नगरशेठ) विस्मय पाम्या. (१६)

ततश्च विहृताः पूज्याः,
प्रति डीसापुरं कृतम् ।
स्वागतं तत्र सङ्घेन,
तेषामुत्साहभृद्भृदा ॥१७॥

शङ्खेश्वरस्य पार्श्वस्य,
तत्र प्रभावशालिनः ।
समूहाऽऽयोजनं जात-
मष्टमतपसो विभोः ॥१८॥

श्रीपूज्या नूतने डीसा-
पुरे प्राप्तास्ततस्तथा ।
स्वास्थ्यार्थं तत्र साधोस्तु,
कस्यचिद्रोगिणः स्थिताः ॥१९॥

चातुर्मासकृते पूर्वं,
पिण्डवाडापुरस्य या ।
कृता सङ्घेन विज्ञप्तिः,
पूज्यैः सा स्वीकृता तदा ॥२०॥

त्यांथी पूज्यश्रीअे

डीसा तरङ्ग विहार कर्यो.

त्यां संघे उत्साहित हृदयथी

तेमनुं सामैयु कर्युं. (१७)

त्यां प्रभावशाणी अेवा

शंभेश्वर पार्श्वनाथ भगवानना

अडमतपनुं

सामूहिक आयोजन थयुं. (१८)

त्यांथी पूज्यश्री

नवा डीसा पधार्या

अने त्यां कोर्षक ग्लान साधुना

स्वास्थ्य माटे रोक्याया. (१९)

पिंडवाडाना संघे पहेला

योभासा माटे

जे विनंति करी हती

ते त्यारे पूज्यश्रीअे स्वीकारी. (२०)

सम्प्राप्ता मरुभूकन्या-

ललाटतिलकोपमम् ।

पिण्डवाडापुरं ज्येष्ठ-

मासे ततो विहृत्य ते ॥२१॥

कर्मनाशि तपो दीर्घं,

चिकीर्षुभिरनन्तरम् ।

प्रवेशादुपवासास्तु

श्रीपद्मविजयैः कृताः ॥२२॥

एकैव भावना तेषां,

कर्तुं कर्मारिणाऽभवत् ।

प्रचण्डं चरमं युद्धं,

सर्वशक्त्या यशस्विनाम् ॥२३॥

प्रथमस्य ह्यभावेन,

संहननस्य सम्प्रति ।

सर्वथा कर्मणो नाशं,

कर्तुं जीवैर्न शक्यते ॥२४॥

તેથી જેઠ મહિને વિહાર કરીને
 તેઓ મરુભૂમિરૂપી કન્યાના
 લલાટમાં તિલક સમાન
 પિંડવાડા નગરે પધાર્યા. (૨૧)

પદ્મવિજયજી મહારાજે પ્રવેશ પછી
 કર્મોનો નાશ કરનાર
 લાંબો તપ કરવાની ઈચ્છાથી
 ઉપવાસો કર્યા. (૨૨)

યશસ્વી એવા તેમની
 એક જ ભાવના હતી કે
 ‘કર્મરૂપી દુશ્મનની સાથે બધી શક્તિથી
 છેલ્લુ જોરદાર યુદ્ધ કરવું.’ (૨૩)

હાલ પહેલુ સંઘયણ
 ન હોવાથી જીવો
 કર્મનો સંપૂર્ણ રીતે નાશ
 નથી કરી શકતા. (૨૪)

कर्मराजस्ततो जीर्णी-

कर्त्तव्यो मुक्तिसाधकैः ।

तीव्रप्रहृतिभिः शीघ्रं,

साधनाया मुमुक्षुभिः ॥२५॥

पूर्वमुनींस्तदीयं तु,

स्मारितवत्सुदर्शनम् ।

परमसाधनामग्नान्,

सर्वसहनतत्परान् ॥२६॥

यथेक्षुपीलको यन्त्रे,

पीलयति पुनः पुनः ।

सुस्वादुरसयुक्तेक्षू-

नधिकरसवाञ्छया ॥२७॥

ज्ञातं पद्मैस्तु देहोऽयं,

त्यक्तव्योऽन्ते तथा ततः ।

साधनाया रसस्तस्मा-

त्कर्षणीयोऽधिकाधिकः ॥२८॥।।। युग्मम् ॥

તેથી મુક્તિસાધક

મુમુક્ષુઓએ

સાધનાના તીવ્ર પ્રહારોથી

કર્મરાજને જીર્ણ કરવો. (૨૫)

તેમનું સુંદર દર્શન

પરમ સાધનામાં મગ્ન

અને બધુ સહન કરવામાં તત્પર એવા

પહેલાના મહાત્માઓની યાદ અપાવતું. (૨૬)

જેમ શેરડીનો રસ કાઢનાર

વધુ રસની ઈચ્છાથી

સ્વાદિષ્ટ રસવાળી શેરડીઓને

વારંવાર સંચામાં પીલે છે

તેમ પદ્મવિજયજી મહારાજ જાણી ગયા હતા

કે આ શરીર અન્તે છોડવાનું જ છે.

તેથી તેમાંથી સાધનાનો

વધુને વધુ રસ કાઢી લેવો. (૨૭, ૨૮)

निर्गच्छति गृहस्वामी,
तीव्रज्वालाकरालितात् ।
सारभूतानि वस्तूनि,
गृहीत्वा स्वगृहाद्यथा ॥२९॥
कर्त्तव्यं मांसरक्ताभ्यां,
देहस्थाभ्यां तपस्तथा ।
कर्मभित्परलोकं तु
सुसाधकेन गच्छता ॥३०॥॥ युगम् ॥

अशक्ताः स्वयमासँस्त,
ऊर्ध्वस्थाने निषीदने ।
प्रहर्तुं तपसा काय-
मैच्छँस्ततोऽधिकं तदा ॥३१॥

तदीया साधना धन्य-
मस्मारयन्मुनिं वरम् ।
दग्धाङ्गारसमा यस्य,
जाता साधनया तनुः ॥३२॥

જેમ ઘરનો માલિક
ભડકે બળતા ઘરમાંથી
સારી વસ્તુઓ
લઈને નીકળે છે
તેમ પરલોકમાં જતા સાધકે
શરીરમાં રહેલા
માંસ અને લોહીથી
કર્મને ભેદનાર તપ કરવો. (૨૯, ૩૦)

ત્યારે તેઓ પોતે
ઉઠવા-બેસવા અસમર્થ હતા.
તેથી તપથી કાચા ઉપર
વધુ પ્રહારો કરવા ઈચ્છતા હતા. (૩૧)

તેમની સાધના શ્રેષ્ઠ એવા
ઘણા અણગારને યાદ કરાવતી,
કે સાધના દ્વારા જેમનું શરીર
બળેલા અંગારા જેવું થઈ ગયું હતું. (૩૨)

शुष्कालाबुसमं शीर्षं,
श्रीपद्मानां तदाऽभवत् ।
उभावप्यधरौ शुष्का-
वन्तर्गते च लोचने ॥३३॥

शुष्कपलाशपर्णेन,
तुल्या जिह्वाऽभवत्तथा ।
अङ्गुल्यः शुष्कशिम्बाभि-
रदृश्यन्त समाः पृथग् ॥३४॥

बहिर्दर्शितवन्तौ द्वौ,
चास्थि निर्गत्य कूर्परौ ।
तेषामभवतां जङ्घे,
सुशुष्के तालवृक्षवत् ॥३५॥

अनेका ग्रन्थयो देहे,
प्रादुर्भूताश्च सर्वतः ।
उत्थानेऽस्थीन्यकूजँश्च,
चलन उपवेशने ॥३६॥

ત્યારે પદ્મવિજયજી મહારાજનું માથુ
સુકા તુંબડા જેવુ થઈ ગયુ હતુ.
બન્ને હોઠ સુકાઈ ગયા હતા
અને બન્ને આંખો ઉંડી ઉતરી ગઈ હતી.
(૩૩)

તેમની જીભ સુકાયેલા
પલાશના પાંદડા જેવી થઈ ગઈ હતી
અને આંગળીઓ સુકાયેલી સીંગની જેમ
છુટી છુટી દેખાતી હતી. (૩૪)

બન્ને કોણીઓ બહાર નીકળીને
હાડકા દેખાડતી હતી,
એકદમ સુકાઈ ગયેલી તેમની બન્ને જંઘાઓ
તાળના ઝાડની જેવી થઈ ગઈ હતી. (૩૫)

તેમના શરીરમાં બધે
ઘણી ગાંઠો થઈ ગઈ હતી.
ઉઠતા-બેસતા, હાલતા-ચાલતા તેમના
હાડકાઓનો અવાજ આવતો. (૩૬)

पिण्डिकेऽभवतां शुष्के,

तथा तदीयपादयोः ।

आत्मबलेन तेऽकुर्वन्,

प्रवृत्तीः सकला दृढम् ॥३७॥

नाऽज्ञायत तनौ तेषां

रक्तबिन्दुस्तथाप्यहम् ।

इति जाने न तैः प्राप्तं,

कुतो दृढं मनोबलम् ? ॥३८॥

अहा ! ज्ञातं स्वकीयास्तै-

स्त्रयो योगाः समर्पिताः ।

गुरुचरणयोः प्राप्तं,

तद्गुरुकृपया बलम् ॥३९॥

प्रथममुपवासं ते,

कृतवन्तः समाधिना ।

द्वितीये किन्तु सञ्जातं,

शिरःशूलं भयङ्करम् ॥४०॥

તેમના પગની બન્ને પિંડીઓ

સુકાઈ ગઈ હતી.

તેઓ બધી પ્રવૃત્તિઓ

આત્માના બળથી દૃઢ રીતે કરતા. (૩૭)

તેમના શરીરમાં લોહીનું ટીપુ

જણાતુ ન હતું.

છતા પણ તેમણે દૃઢ મનોબળ ક્યાંથી મેળવ્યુ ?

એની મને ખબર પડતી નથી. (૩૮)

અરે ખબર પડી !

તેમણે પોતાના ત્રણે યોગો

ગુરુમહારાજના ચરણોમાં સોંપી દીધા હતા.

તેથી ગુરુકૃપાથી બળ મેળવ્યું હતું. (૩૯)

પહેલો ઉપવાસ તેમણે

સમાધિથી કર્યો.

પણ બીજા ઉપવાસે

માયાનો ભયંકર દુઃખાવો થયો. (૪૦)

जाता पीडा निशां सर्वा,

यावत्परन्तु चेतसि ।

प्रावर्त्तताऽर्हतां तेषां,

जपः सुस्मरणं तथा ॥४१॥

पारणं कारितास्ते तत्,

तृतीये गुरुभिर्दिने,

मत्वा तैरपि गुर्विच्छां,

कृतं हर्षेण पारणम् ॥४२॥

शङ्खेश्वरस्य पार्श्वस्य,

श्रावकैरष्टमं कृतम् ।

तपसो वर्धमानस्य,

मूलं बद्धं तथा परैः ॥४३॥

शोभनाः साधुभिः सर्वैः,

संयमसाधनारतैः ।

कृता आराधना ज्ञान-

तपोजपादिकास्तथा ॥४४॥

आप्ती रात पीडा थर्ष
पण तेमना मनमां
अरिहंतप्रभुनो जाप
अने स्मरण यालु हता. (४१)

तेथी त्रीज दिवसे
गुरुमहाराजे तेमने पारणु कराव्युं.
तेमणे पण गुरुमहाराजनी र्षच्छा मानीने
आनंरथी पारणु कर्युं. (४२)

श्रावकोअे शंभेश्वर पार्श्वनाथ भगवानना
अड्डम कर्या.
ढीज श्रावकोअे
वर्षमानतपनो पायो नांभ्यो. (४३)

संयमसाधनामां रत
अधा साधु भगवंतोअे
ज्ञान-तप-जाप वगोरेनी
सारी आराधनाओ करी. (४४)

वेगोऽपि पूज्यपद्मानां,
साधनायामवर्धत ।
तेषां सर्वेऽपि सेवाया-
मभवन्मुनयो रताः ॥४५॥

सुवैद्य हरिराहूतो,
दृष्ट्वा तेनेति भाषितम् ।
फुफ्फुसयोर्बहिर्देशे,
स्फोटा जाताश्च रोगजाः ॥४६॥

शान्ता तद्दर्शितोपायैः,
पीडा स्तोकदिनै रुजः ।
नलियोजनदेशात्तु,
निरगच्छद्द्रवं ततः ॥४७॥

देहेऽशक्तिः पुनर्वृद्धा,
सुवैद्यो हरिरागतः ।
तेनोक्तं पृथुलं जातं,
रन्ध्रं कार्यञ्च सीवनम् ॥४८॥

પદ્મવિજયજી મહારાજનો પણ
સાધનામાં વેગ વધ્યો.

બધા મુનિભગવંતો
તેમની સેવામાં રત બન્યા. (૪૫)

હરિભાઈ ડોક્ટરને બોલાવ્યા,
તેમણે જોઈને કહ્યું કે,
'ફેફસાના બહારના ભાગમાં
રોગને લીધે ફોડલા થઈ ગયા છે.' (૪૬)

તેમણે બતાવેલા ઉપાયોથી થોડા દિવસોમાં
રોગની પીડા શાન્ત થઈ ગઈ.
પછી નળી જોડવાની જગ્યાએથી
પ્રવાહી નીકળવા લાગ્યું. (૪૭)

ફરી શરીરમાં અશક્તિ વધી ગઈ.
હરિભાઈ ડોક્ટર આવ્યા, તેમણે કહ્યું કે,
'છિદ્ર પહોળું થઈ ગયું છે,
તેથી સીવવું પડશે.' (૪૮)

सिरोहिपूरं^३ आगत्य,
तत्सुवैद्येन सीवितम् ।
तथापि तेन जातो न,
लाभः सुगुणकारकः ॥४९॥

सञ्जाते क्षुत्तृषेऽसह्ये,
शक्तिविरहिता तनुः ।
सञ्जाता च विना पुष्टिं,
श्रीपद्मानां तदा ततः ॥५०॥

वक्षसि पार्श्वयोः शूलं,
तीव्रमुदभवत्तथा ।
अकुर्वन्नपि कृच्छ्रेण,
ते स्वपननिषीदने ॥५१॥

स्वीयकर्मविपाकस्य,
चिन्तनेन तथा हृदि ।
शरणस्यार्हदादीनां,
स्वीकरणेन भावतः ॥५२॥

१. पूरः = 'पूर'शब्दस्य पञ्चमी-विभक्ति-एकवचनम् ।

સિરોહીથી આવીને

સર્જન ડોક્ટરે તે સીવ્યું.

છતા પણ તેનાથી

ગુણકારી લાભ ન થયો. (૪૯)

તેથી ત્યારે પદ્મવિજયજી મહારાજની

ભૂખ-તરસ અસહ્ય થઈ

અને પોષણ વિના શરીર

અશક્ત બન્યું. (૫૦)

છાતીમાં અને પડખામાં

તીવ્ર શૂળ પેદા થયું

અને તેઓ ઉઠવાનું

અને બેસવાનું પણ મુશ્કેલીથી કરતા. (૫૧)

પોતાના કર્મોનો ઉદય વિચારીને,

હૃદયમાં ભાવથી

અરિહંત વગેરેનું

શરણું સ્વીકારીને

गुरूणां बहुमानेन,

प्रसन्नतामधारयन् ।

अद्वितीयां समाधिञ्च,

तेऽपरजीवदुर्लभम् ॥५३॥॥ युग्मम् ॥

आरवं नैव पीडायाः,

कृतवन्तः कदापि ते ।

अस्थापयन्सदा चित्तं,

प्रभुध्याने च पावने ॥५४॥

वैराग्यसागर-जिनेश्वरभक्तिदक्ष-

हेमेन्दुसूरिशिशुना रचिते सुभक्त्या ।

पंन्यासपद्मविजयस्य चरित्र काव्ये,

पद्मं जिनस्य कृपया नवमं समाप्तम् ॥५५॥

इति वैराग्यदेशनादक्ष-आचार्यश्रीमद्विजयहेमचन्द्र-
सूरिशिष्यविनिर्मित-‘समतामहोदधि’-महाकाव्ये
शील्दरोपधानतपः -पालनपुरचैत्रौलि-चरमचातुर्मास-
तीव्रवेदनासहनादिवर्णनमयं नवमं पद्म समाप्तम् ।

અને ગુરુમહારાજ ઉપરના બહુમાનથી
તેઓ અદ્વિતીય પ્રસન્નતા
અને બીજા જીવોને દુર્લભ એવી
સમાધિ ધારણ કરતા. (૫૨, ૫૩)

તેઓ પીડાને લીધે ક્યારેય
અવાજ કરતા નહીં
અને હંમેશા ચિત્તને
પ્રભુના પવિત્ર ધ્યાનમાં રાખતા. (૫૪)

વેરાગ્યના સાગર અને જિનેશ્વરની ભક્તિમાં
હોંશિયાર એવા આચાર્ય શ્રીહેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી
મહારાજના શિષ્યએ ખૂબ ભક્તિથી રચેલ
પંચાસપ્રવર શ્રીપદ્મવિજયજી મહારાજના જીવન-
ચરિત્રના કાવ્યમાં ભગવાનની કૃપાથી નવમું પદ્મ
પૂર્ણ થયું. (૫૫)

આમ વેરાગ્યદેશનાદક્ષ આચાર્યદેવશ્રીમદ્વિજય
હેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્યએ રચેલ
'સમતામહોદધિ' મહાકાવ્યમાં શીલ્દરમાં
ઉપધાનતપ, પાલનપુરમાં ચૈત્રી ઓળી, છેલ્લુ
ચોમાસુ, તીવ્ર વેદનાઓ સહન કરવી વગેરેના
વર્ણનવાળુ આ નવમું પદ્મ પૂર્ણ થયું.

दशमं पद्यम् ।

श्रावणप्रथमायां तु,
कृष्णायां हस्तपादयोः ।
तेषां कर्षणमारब्धं,
श्याम्यभवन्मुखं तथा ॥१॥

हिरण्यगर्भयोगस्तु,
सुवैद्येन कृतस्तदा ।
तेनाऽऽगता तनौ स्फूर्ति-
स्तेषां शान्तञ्च कर्षणम् ॥२॥

क्षमापना व्रतोच्चारः
पुनस्तैः प्रकृतौ तथा ।
गच्छाधिपतयः पूज्या,
अददुः प्रेरणा इति ॥३॥

कार्यं सदैव युष्माभिः,
साधनायां स्थिरं मनः ।
कदाचिदपि नोद्वेगो,
विकल्पा अशुभास्तथा ॥४॥

दशमु पद्यम्

श्रावण वद १ ना दिवसे

तेमना हाथ-पग

भेंचावा लाग्या

अने मोदु काणु थर्ष गयुं. (१)

त्यारे वेद्ये हिरण्यगर्भनो प्रयोग कर्यो.

तेनाथी तेमना शरीरमां

स्फूर्ति आवी

अने भेंचाण शान्त थयुं. (२)

तेमणे क्षमापना करी

अने करी महाप्रत उच्यर्था.

गच्छाधिपति पूज्यश्रीजे

आ प्रमाणे प्रेरणाओ आपी. (३)

‘तभारे मनने हंमेशा

साधनामां स्थिर करवुं,

क्यारेथ उद्वेग

अने जराज विचारो न करवा. (४)

नमस्कारमहामन्त्रः,

स्मर्त्तव्यश्च प्रतिक्षणम् ।

उपचारस्तदेवाऽस्ति,

तथ्यो बाह्यस्तथा तु न ॥५॥

श्रीभद्रङ्करपंन्यासै-

र्दत्ताः सुप्रेरणास्तु यत् ।

जायन्ते वेदनास्तीव्रा,

मरणसमये तनौ ॥६॥

तदा मनो यतः शास्त्र-

पाठे स्थिरं न जायते ।

स्थिरं तत्कार्यमेकस्मि-

न्संवेगजे पदे ततः ॥७॥

एवं कुर्वस्तु साधुर्यो,

मुञ्चत्याराधकस्तनुम् ।

उत्कर्षेण तृतीये स,

भवे मुक्तिं प्रगच्छति ॥८॥

क्षणे क्षणे नवकार महामन्त्रं

स्मरणं करुं.

ते न साधो उपचारो छे.

आद्य उपचारो तेवा नथी.' (५)

पंथ्यास भद्रंकर विजयजु महाराजे

सारी प्रेरणाओ आपी के,

'मरण समये शरीरमां

तीव्र वेदनाओ थाय छे. (६)

त्यारे जेथी मन

शास्त्राभ्यासमां स्थिर नथी यतु

तेथी तेने संवेग पेदा करनारा

अेक पद उपर स्थिर करुवु. (७)

जे आराधक साधु

आम करता शरीरने छोडे छे

ते उत्कृष्टथी

श्रीज भवे मोक्षे जाय छे. (८)

अहं तु श्रमणाश्चिन्त्य-

मिति चित्ते मुहुर्मुहुः ।

सनातनस्तथाऽऽत्मा मे,

भेतव्यं न मया ततः ॥९॥

स्वरूपमात्मनो ज्ञानं,

चारित्र्यं दर्शनं तथा ।

प्राप्यन्ते बाह्यवस्तूनि,

सम्बन्धेन तु कर्मणाम् ॥१०॥

सिद्धसाधर्मिकोऽनन्त-

वीर्यवानविनश्वरः ।

आत्मा मे परमानन्द-

मयो ज्योतिर्मयस्तथा ॥११॥

पद्मविजयपंन्यासाः,

सर्वेषां प्रेरणा हिताः ।

श्रुतवन्तः प्रमोदेन,

प्रायतँश्च समाधये ॥१२॥

वारंवार मनमां विचारवुं,
‘हुं साधु छुं.
अने मारो आत्मा शाश्वत छे,
तेथी मारे ऽरपु न जेर्धये. (९)

आत्मानुं स्वरूप
ज्ञान-दर्शन-चारित्र छे.
बाह्य वस्तुओ तो
कर्मोना संबंधथी मणे छे. (१०)

मारो आत्मा सिद्ध भगवंतोनो साधर्मिक छे,
अनंत शक्तिनो मालिक छे,
अविनाशी छे,
परम आनंदमय छे अने ज्योतिर्मय छे.”
(११)

जधानी हितकारी प्रेरणाओने
पद्मविजयजु महाराज
आनंदपूर्वक सांभलता
अने समाधि माटे प्रयत्न करता. (१२)

अश्रावयँस्तदा भानु-

विजयास्तान्क्षमापनाम् ।

नमस्कारमहामन्त्रं,

चत्वारि शरणानि च ॥१३॥

सूरयः साधवोऽन्येऽपि,

संवेगवर्धकानि च ।

भावसमाधिकारीणि,

वचोँस्यश्रावयन्मुदा ॥१४॥

संसारिस्वजनास्तेषा-

मागताः पुण्यशालिनाम् ।

वन्दनार्थं तु सर्वेऽपि,

सातापृच्छाकृते तथा ॥१५॥

स्वीयमुखे स्मितं तेऽपि,

प्रसार्य हस्तचेष्टया ।

लाभं धर्मस्य सर्वेभ्यो,

दत्तवन्तः स्पृहामुचः ॥१६॥

त्यारे भानुविजयञ्च महाराज
तेमने जामला (जामेभि सव्यञ्चवे...),
नवकारमहामन्त्र अने चार शरणो
(यत्तारि शरणं....) संभलावता. (१३)

गीज पण आचार्य भगवंतो
अने साधु भगवंतो आनंढथी
तेमने भावसमाधि आपनारा
वचनो संभलावता. (१४)

पुण्यशाली अेवा तेमना
जधा य संसारी स्वजनो
पण्डन करवा
अने साता पूछवा आव्या. (१५)

निःस्पृही अेवा तेओ पण
पोताना मोटा उपर
स्मित करीने
हाथनी चेष्टाथी, जधाने धर्मलाभ आपता.
(१६)

पुष्ट्यभावेन सञ्जाता,

निर्बला ज्ञानतन्तवः ।

हीना तेषां स्मृतिर्जाताः,

हस्तपादाश्च शीतलाः ॥१७॥

शारीरिक्या सहाशक्त्या,

बह्वीं मानसिकीमपि ।

अशक्तिं सोढवन्तस्त,

उत्तमेन समाधिना ॥१८॥

तथापि श्रोतुमैच्छंस्ते,

शुभमुपाश्रये ध्वनिः ।

श्रीनमस्कारमन्त्रादे-

स्तदगुञ्जन्निरन्तरम् ॥१९॥

आसीत्तच्चरमेच्छा य-

द्गुर्वङ्के न्यस्य मस्तकम् ।

शुभं श्रुत्वा मुखात्तेषा-

मतिनिर्मलभावतः ॥२०॥

पोषणना अभावे तेमना ज्ञानतंतुओ
नजणा पडी गया,
स्मरणशक्ति ओछी थर्ष गर्ष
अने हाथपग ठंडा थर्ष गया. (१७)

शारीरिक अशक्तिनी साथे
तेओ घणी मानसिक अशक्तिने
पण उत्तम समाधिथी
सहन करता. (१८)

छता पण तेओ
सारु सांभणवा र्ष्यता.
तेथी उपाश्रयमां नवकार मन्त्र वगेरेना
शुद्धो सतत गुंजता. (१९)

तेमनी अन्तिम र्ष्यता हती
के गुरु महाराजना
जोणामां माथु मूडीने तेमना मोटेथी
अति निर्मण भावथी

नमस्कारमहामन्त्र-

प्रभृति धार्मिकं वचः ।

प्रसन्नैकाग्रचित्तेन,

प्रयातव्यं परत्र तु ॥२१॥॥॥ युगम् ॥

अपीडयत्तु रोगस्ता-

न्वर्षेस्तु दशभिर्गतैः ।

स्वसमाधिमशङ्कन्त,

तेऽन्तिमसमये ततः ॥२२॥

गुरुभ्यः प्रोक्तवन्तस्ते,

स्वशङ्कां तेऽपि तानिति ।

आश्वासयन्समाधिर्न,

शङ्क्यस्तत्रेमभृद्धदा ॥२३॥

त्वाद्दशा यदि लप्स्यन्ते,

न समाधिं कथं परे ।

लप्स्यन्ते तर्हि तं भेयं,

नेषदपि ततस्त्वया ॥२४॥

अने प्रसन्न-ओकाग्रचित्तथी
नवकार महामन्त्र वगेरे
सारु धार्मिक वचन सांभलीने
परभवमां जपुं. (२०, २१)

छेव्वा दश वर्षोथी
रोग तेमने पीडतो हतो.
तेथी तेओ छेव्वा समये
पोतानी समाधिनी शंका करता. (२२)

तेमणे ते शंका गुरुमहाराजने कही.
तेथी तेमणे पण प्रेमभर्या हृदयथी
तेमने आश्वासन आप्यु के,
'समाधिनी शंका न करवी. (२३)

जे तमारा जेवाने समाधि नहीं मणे
तो जीजने ते शी रीते मणशे ?
माटे तमारे
जराय डरपु नही. (२४)

अत्यभ्यस्तसमत्वानां,

समर्पितहृदां तथा ।

त्वादृशामन्तिमे काले,

समाधिः सुलभः सदा ॥२५॥

चन्दनरसतुल्यैस्ते,

वचनैरभवन्गुरोः ।

स्वस्था आराधनायाञ्च,

युक्तवन्तः सुभावतः ॥२६॥

श्रावणमासशुक्लायां,

दशम्यां मानसं खलु ।

नैर्बल्यं प्रगतं वृद्धिं,

तदीयं विकृते रुजः ॥२७॥

नाऽचेतयँस्ततो रात्रिं,

दिनं वा ते मुखादिति ।

तेषां शब्दाः किलाभ्यासा-

न्निरसरन्शुभाः परम् ॥२८॥

જેણે સમતાનો બહુ અભ્યાસ કર્યો છે એવા
અને સમર્પિત હૃદયવાળા તમારા જેવા
(મહાત્માઓને) હંમેશા અંતિમ સમયે
સમાધિ સુલભ બને છે.' (૨૫)

गुरुमहाराजना चंदन-रस जेवा
(હંડા) વચનોથી તેઓ
સ્વસ્થ થયા અને શુભભાવથી
આરાધનામાં જોડાઈ ગયા. (૨૬)

श्रावण सुद दशमना द्विसे
રોગના વિકારને લીધે
તેમની માનસિક નબળાઈ
વધી ગઈ. (૨૭)

તેથી તેમને રાતની કે દિવસની
ખબર પડતી નહીં.
પણ અભ્યાસને લીધે તેમના મોઢામાંથી
આ પ્રમાણે સારા શબ્દો નિકળતા. (૨૮)

प्रतिक्रान्तिर्जपः केश-

लुञ्चनं प्रतिलेखनम् ।

वन्दनं गुरुदेवानां,

कार्याणीति मयाऽधुना ॥२९॥

तिथिः श्रावणमासस्य,

ह्येकादश्यसिताऽऽगता ।

एतद्दिनं विधात्रा तु,

कलङ्कसंयुतं कृतम् ॥३०॥

जागरणेन रात्रौ तु,

निद्राधीना प्रगेऽभवन् ।

सावधानीकृता उक्ता,

गुरुभिरिति ते ततः ॥३१॥

भो पद्मा ! उदितो भानु-

र्ययं स्वपिथ किं खलु ?

जपितुं किं नमस्कार-

मथवा श्रोतुमिच्छथ ? ॥३२॥

‘भारे हवे प्रतिक्रमण करवानुं छे,
जाप करवानो छे, लोच करववानो छे,
पडिलेहण करवानुं छे,
गुरुमहाराजने वंदन करवानुं छे.’ (२९)

श्रावण मासनी

वद अग्यारस तिथि आवी,
विधाताथे तो अे दिवसने
कलंकित कर्यो. (३०)

रात्रे जागवाने लीधे तेओ
सवारें उंधमां हता.
गुरुमहाराजे तेमने सावधान कर्या.
पछी कहुं - (३१)

‘अरे पद्मविजयजु ! सूर्य उगी गयो छे.
तमे केम सूता छो ?
शुं तभारे नवकारनो जाप करवो छे ?
के सांभणपुं छे ?’ (३२)

ते गुरुवचनैर्जाताः,

सावधानास्ततोऽधिकम् ।

अर्हज्जपः समारब्ध-

स्तैः श्रावणञ्च साधुभिः ॥३३॥

भृशमुद्विग्नता तेषां,

वृद्धैकादशवादने ।

तस्मिन्नवसरे सङ्घः,

सम्मीलितश्चतुर्विधः ॥३४॥

श्रीनमस्कारमन्त्रस्य,

तालबद्धो जपस्तदा ।

श्रीसङ्घेन समारब्धः,

समाधिदानवाञ्छया ॥३५॥

विजयान्तिमभानूनां,

श्रीपद्मा लघुबन्धवः ।

आसन्नप्रथमशिष्यास्तैः,

स्नेहबद्धास्ततश्च ते ॥३६॥

तेथी गुरुमहाराजना वचनोथी तेओ अधिक
सावधान थया. तेमणे 'अरिहंत' नो जाप
शरु कर्यो अने साधु भगवंतोअे
संभणाववानुं शरु कर्युं. (३३)

अग्यार वाग्ये तेमनी
उद्विग्नता बहु वधी गर्ध.
त्यारे यतुर्विध संघ
भेगो थर्ध गयो. (३४)

त्यारे श्रीसंघे
तेमने समाधि आपवानी र्धच्छाथी
नवकारमन्त्रनो
तालभद्ध जाप शरु कर्यो. (३५)

पद्मविजयजु महाराज भानुविजयजु महाराजना
नाना भाई अने पहेला शिष्य हता. तेथी तेओ
(भानुविजयजु म.) तेमनी साथे स्नेहथी
गंधायेला हता. (३६)

समाधिप्रेरणास्तेभ्यो,

दत्तवन्तः सुधोपमाः ।

अन्तिमाराधनां धीरा-

श्चाकारयँस्तथापि ते ॥३७॥

सार्धैकवादने जाता,

विषमा तत्परिस्थितिः ।

पृष्टं गुरुभिरित्थं तु,

पद्माः ! शृणुथ किं न वा ? ॥३८॥

अधूनयन्स्वशीर्षं ते,

कालज्ञौर्गुरुभिस्तदा ।

कारिताऽऽराधना धर्म्या,

सद्गतिदायिकाऽन्तिमा ॥३९॥

क्षाम्यामि सकलाञ्जीवान्,

सर्वे क्षाम्यन्तु तेऽपि माम् ।

मैत्री मे सर्वभूतेषु,

वैरं मम न केनचित् ॥४०॥

छता पल धीर अेवा तेओ

तेमने समाधिनी

अमृत जेवी प्रेरणाओ आपता

अने अंतिम आराधना करावता. (३७)

दोट वाग्ये तेमनी परिस्थिति गंभीर थर्ध गध.

गुरुमहाराजे आ प्रमाणे पूछ्युं-

‘हे पद्मविजयजु !

शुं तमे सांभणो छो ? के नही ?’ (३८)

तेमणे माथु हलाव्युं,

त्यारे अवसरने ज्ञाता गुरुमहाराजे

तेमने सद्गति आपनारी

अंतिम धार्मिक आराधना करावी. (३९)

‘हुं जधा जुवोने जभावुं छुं.

तेओ जधा पल मने जभावे.

जधा जुवो विषे मारे मैत्री छे.

मारे कोर्धनी साथे येर नथी.’ (४०)

गुरुभिः कथितं ध्येया,
जिनेशा एव नाऽपरे ।

अर्हन्नाम्नः समारब्धो,
नादः सङ्घेन रंहसा ॥४१॥

शृण्वद्भिः शुभनादं तं,
पवित्रसंयमैस्तदा ।
त्यक्तं समाधिमग्नैस्तैः,
शरीरं पार्थिवं मुदा ॥४२॥

जितवन्तस्तु ते मृत्यु-
मखण्डेन समाधिना ।
कृत्वा सर्वास्तथोद्विग्ना-
नूर्ध्वलोके गतास्तदा ॥४३॥

समाधिमरणं नूनं,
मरणविजयो यतः ।
उक्तं शास्त्रे म्रियन्ते ये,
पण्डितमरणेन ते ॥४४॥

गुरुमहाराजे कथं,

‘भगवाननुं ज ध्यान धरजे.’

संघे तरत

‘अरिहंत’ नी धून लगावी. (४१)

त्यारे ते सुंदर धुनने सांभणता

पवित्र संयमवाणा

अने समाधिमग्न अेवा तेमणे

आनंदपूर्वक पार्थिव शरीर छोड्युं. (४२)

त्यारे तेमणे अजंड समाधिथी

मृत्युने ज़ती लीधु

अने तेओ जधाने उडास करीने

उिर्ध्वलोकमां गया. (४३)

समाधिमरण अे ज

मृत्यु उपरनो विजय अे.

केमके शास्त्रमां कथुं अे के,

‘जेओ पंडितमरणथी मरे अे

उत्कर्षेण भवे यान्ति,
तृतीये परमं पदम् ।
उच्छिद्यानादिकालीनां,
जन्ममृत्युपरम्पराम् ॥४५॥॥॥ युग्मम् ॥

उग्रसाधनया पद्मै-
स्तथा पण्डितमृत्युना ।
अनादिः स्वीयसंसार,
एवं परिमितीकृतः ॥४६॥

तेषां जीवनयात्रेति,
प्रावर्त्तत महात्मनाम् ।
चत्वारिंशतमब्दास्तु,
समधिकास्तथाऽष्टभिः ॥४७॥

तेषां संयमयात्रा च,
निष्कलङ्का वचस्विनाम् ।
षडग्रविंशतिं वर्षा-
न्प्रवृत्ता स्वलनां विना ॥४८॥

तेओ अनादि काणनी
जन्ममरणानी परंपराने छेदीने
उत्कृष्टथी श्रीज लवे
मोक्षे जाय छे.' (४४, ४५)

आम पद्मविजयजु महाराजे
उग्र साधनाथी
अने पंडितमृत्युथी अनादि अेवो
पोतानो संसार परिमित कर्यो. (४६)

आम महान आत्मा अेवा
तेमनी जुपनयात्रा
अडतालीश वरस
याली. (४७)

वयस्वी अेवा तेमनी
निष्कलंक संयमयात्रा
छप्पीश वर्ष
स्मलना विना याली. (४८)

अधिकसाधनार्थं ते,

परभवे गताः परम् ।

आधारस्तम्भहीनास्तु,

जाता अनेकसाधकाः ॥४९॥

अतिसहायको लुप्तः,

शुभाश्रितो गुरोरपि ।

श्रीसङ्घस्यापि सञ्जाता,

हानिरशक्यपूरणा ॥५०॥

सार्धद्विशतचारित्रि-

नेतृपूज्यमुखात्तदा ।

शब्दास्तु निःसृता एवं,

नष्टो मे दक्षिणः करः ॥५१॥

तेषां स्वर्गमनोदन्तो,

झटिति प्रसृतः पुरे ।

आगच्छन्मृतदेहस्य,

दर्शनाय जनाः पुरात् ॥५२॥

तेओ वधु साधना माटे

परभवमां गया पण

अनेक साधको

आधारस्तंभ विनाना थया. (४९)

गुरुमहाराजनी पण भूळ सहायक अेवो

सारो आश्रित थाल्यो गथो.

श्रीसंधने पण पूरी न शकाय अेवी

जोट पडी. (५०)

अटीसो साधु भगवंतोना नेता अेवा

पूज्यश्रीना मुजमांथी

त्यारे आ प्रमाणे शब्दो नीकल्या-

‘मारो जमणो हाथ थाल्यो गथो.’ (५१)

तेमना देवलोक थयाना समाचार

जळीथी नगरमां झेलाय गया.

नगरना लोको मृतदेहना

दर्शन करवा आव्या. (५२)

सर्वजनैरुदासीनैः,

पिहितान्यापणानि च ।

ते तेषामन्वमोदन्त,

भव्यं चारित्रजीवनम् ॥५३॥

पूज्यैर्व्युत्सृज्य सङ्घाय,

तेषां देहः समर्पितः ।

स्नानानुलेपवस्त्राद्यैः

सङ्घेनाऽपि स भूषितः ॥५४॥

शिबिकायां तु वस्त्राद्यै-

भूषितायां शुभैस्तनुः ।

सङ्घेन स्थापिता तेषां,

मङ्गलनादपूर्वकम् ॥५५॥

सर्वत्र पुष्पधूपानां,

प्रासरत्सुरभिस्तदा ।

नादैर्विविधतुर्याणां,

यात्रा च निर्गताऽन्तिमा ॥५६॥

ઉદાસ થયેલા બધા લોકોએ
દુકાનો બંધ કરી
અને તેમના સુંદર સંયમજીવનની
અનુમોદના કરી. (૫૩)

પૂજ્યશ્રીએ તેમનો દેહ
વોસિરાવીને સંઘને સોંપ્યો.
સંઘે પણ તેને સ્નાન કરાવ્યું અને
વિલેપન, વસ્ત્રો વગેરેથી શણગાર્યો. (૫૪)

સુંદર વસ્ત્રો વગેરેથી
શણગારેલી પાલખીમાં સંઘે
'જય જય નંદા જય જય ભદ્રા' ના
નાદપૂર્વક તેમનો દેહ સ્થાપ્યો. (૫૫)

ત્યારે પુષ્પો અને ધૂપની સુગન્ધ
ચારે બાજુ ફેલાઈ ગઈ.
વિવિધ વાજિંત્રના નાદ સાથે
અંતિમ યાત્રા નીકળી. (૫૬)

श्रेष्ठिनाऽचलदासेन,
पुण्यप्राग्भारशालिना ।
भक्तीरितहृदा दत्ता,
वह्निःसंस्कारमेदिनी ॥५७॥

तत्र समागता यात्रा,
पूर्र्भ्रमणादनन्तरम् ।
दत्तवन्तोऽञ्जलिं भव्यां,
तेभ्यः सर्वे जना अपि ॥५८॥

चन्दनस्य शुभैः काष्ठै,
रचितायां चितौ शुचौ ।
शिबिका स्थापिता तेषां,
सह मङ्गलघोषणैः ॥५९॥

श्राद्धेन बाबुलालेन,
सुलब्धो वह्निःसंस्कृतेः ।
लाभ उत्सर्पणीपूर्व,
दुःखेन तेन सा कृता ॥६०॥

१. पूर्र्भ्रमणात् = पूरि भ्रमणमिति पूर्र्भ्रमणम्, तस्मादिति पूर्र्भ्रमणात् ।

२. उत्सर्पणी = 'उछामणी' इति भाषायाम् । ३. सा = वह्निःसंस्कृतिः ।

પુણ્યશાળી

અને ભક્તિથી પ્રેરાયેલા હૃદયવાળા
શેઠ શ્રીઅચલદાસજીએ
અગ્નિસંસ્કારની ભૂમિ આપી. (૫૭)

નગરમાં ફર્યા પછી

અંતિમયાત્રા ત્યાં આવી.
બધા લોકોએ પણ તેમને
સુંદર અંજલિ આપી. (૫૮)

ચન્દનના સારા લાકડાઓથી રચાયેલી

પવિત્ર ચિતા ઉપર
જયજયકારપૂર્વક
તેમની પાલખી સ્થાપિત કરાઈ. (૫૯)

સુશ્રાવક શ્રીબાબુલાલજીએ

ઉછામણી બોલી,
અગ્નિસંસ્કારનો લાભ લીધો.
તેમણે દુઃખેથી અગ્નિસંસ્કાર કર્યો. (૬૦)

तदा जातश्चमत्कारो,

मृतदेहस्य लोचने ।

क्षणमुद्घटितेऽकस्मात्,

स्मितं च तन्मुखेऽभवत् ॥६१॥

द्रष्टुं सर्वे जना एन-

महंपूर्विकयाऽऽगताः ।

श्रीपद्मानामचिन्त्येन

प्रभावेणातिविस्मिताः ॥६२॥

जनाः सप्तसहस्राणि,

तदीयं विधिमन्तिमम् ।

अपश्यन्नार्द्रनेत्राभ्यां,

ततः प्रतिगताश्च ते ॥६३॥

आध्यात्मिको गतोऽस्तं तु,

दीप्तिमत्तारको महान् ।

गृहीतं विधिना जैन-

शासनस्य च हीरकम् ॥६४॥

त्यारे यमत्कार थयो-

मृतटेहनी जन्ने आंणो

दाण माटे उघडी गध

अने तेना मुण उपर स्मित थयुं. (५१)

पद्मविजयञ्जु महाराजना अचिन्त्य प्रभावथी

भूज विस्मित थयेला जघा लोको

‘हुं पहेलो हुं पहेलो’ ना धोरणे

अे यमत्कार जेवा आव्या. (५२)

सात हजार लोकोअे

लीनी आंणे

तेमनी अंतिमविधि जेध.

पछी तेओ पाछा गया. (५३)

महान, टेदीप्यमान,

आध्यात्मिक तारलो अस्त थयो.

विधाताअे जेनशासननो हीरो

मुंटवी लीघो. (५४)

जनमुखारविन्देभ्य,

उद्गारा निःसृता इति ।

धन्याः श्रीगुरुदेवास्त,

उत्तमोत्तमसाधकाः ॥६५॥

तदीयगुणपुष्पाणि,

स्वजीवनवने समे ।

आरोप्याऽध्यात्मनो गन्ध-

मनुभवन्तु सर्वदा ॥६६॥

वैराग्यसागर-जिनेश्वरभक्तिदक्ष-

हेमेन्दुसूरिशिशुना रचिते सुभक्त्या ।

पंन्यासपद्मविजयस्य चरित्रकाव्ये,

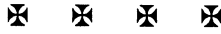
पद्मं जिनस्य कृपया दशमं समाप्तम् ॥६७॥

લોકોના મુખકમળમાંથી આવા
ઉદ્ગારો નીકળ્યા-
'ઉત્તમોત્તમ સાધક એવા
તે ગુરુદેવ ધન્ય છે.' (૬૫)

તેમના ગુણપુષ્પોને
પોતાના જીવનવનમાં આરોપીને
બધા (લોકો) હંમેશા
અધ્યાત્મની ગન્ધને અનુભવો. (૬૬)

પૈરાગ્યના સાગર અને જિનેશ્વરની ભક્તિમાં
હોંશિયાર એવા આચાર્ય શ્રીહેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી
મહારાજના શિષ્યએ ખૂબ ભક્તિથી રચેલ
પંન્યાસપ્રવર શ્રીપદ્મવિજયજી મહારાજના
જીવનચરિત્રના કાવ્યમાં ભગવાનની કૃપાથી દશમુ
પદ્મ પૂર્ણ થયું. (૬૭)

इति वैराग्यदेशनादक्ष-आचार्यश्रीमद्विजयहेमचन्द्र-
सूरिशिष्यविनिर्मित-‘समतामहोदधि’-महाकाव्ये
पंन्यासपद्मविजय-चरमाराधना-गुरुदत्तहितशिक्षा-
अन्तिमेच्छा-चरमावस्था-स्वर्गमन-अन्तिमयात्रा-
अग्निसंस्कार-चमत्कृति-महाकाव्यसमाप्त्यादि-वर्णनमयं
दशमं पद्मं समाप्तम् ।

पं. पद्मविजयानामनुभववचनम्-

उपकारिणां सेवाकरणेन जायमाना
महान्तो लाभाः-

- (१) कृतज्ञतापालनं स्यात् ।
- (२) सातवेदनीयं बध्यते ।
- (३) विनयधर्मस्य पालनं स्यात् ।
- (४) ज्ञानावरणकर्मणः क्षयोपशमः स्यात् ।
- (५) वीर्यान्तरायकर्मणः क्षयोपशमः स्यात् ।
- (६) प्राप्तं ज्ञानं परिणमति ।
- (७) आत्माऽद्वितीयमाह्लादमनुभवति ।
- (८) उपकारिणः कृपाऽऽन्तरशीश्च प्राप्यते ।

- ‘पद्मपरिमलः ।’

આમ પેરાગ્યદેશનાદક્ષ આચાર્યદેવશ્રીમદ્વિજય
દેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્યએ રચેલ
'સમતામહોદધિ' મહાકાવ્યમાં પંન્યાસપ્રવરશ્રી
પદ્મવિજયજી મહારાજની અંતિમ આરાધના, ગુરુ
મહારાજે આપેલી હિતશિક્ષા, અંતિમ ઈચ્છા,
અંતિમ અવસ્થા, સ્વર્ગગમન, અંતિમયાત્રા,
અગ્નિસંસ્કાર, ચમત્કાર, મહાકાવ્યની સમાપ્તિ
વગેરેના વર્ણનવાળુ આ દશમુ પદ્મ પૂર્ણ થયું.

પં. પદ્મવિજયજી મ. નું અનુભવવચન-

સેવાથી કેટકેટલા મહાન લાભો થાય છે-
ઉપકારીઓની સેવાથી

- (૧) કૃતસતાનું પાલન થાય છે.
- (૨) સાતાવેદનીય બંધાય છે.
- (૩) વિનયધર્મનું પાલન થાય છે.
- (૪) સાનાવરણીય કર્મનો ક્ષયોપશમ થાય છે.
- (૫) વીર્યાંતરાય કર્મનો પડા ક્ષયોપશમ થાય છે.
- (૬) મળેલ જ્ઞાન પચે છે.
- (૭) આત્માને અનેરો અટલાદ જન્મે છે.
- (૮) ઉપકારીની કૃપા અને આંતર આશીર્વાદ મળે છે.

- પદ્મમપદ્મિમલ

प्रशस्तिः ।

नमोनमस्तपागच्छ-

गगनाभोगभास्वते ।

मूर्तिमण्डनदक्षाय,

विजयानन्दसूरये ॥१॥

नमस्तच्छिष्यरत्नाय,

कमलमुनिनाथाय ।

पद्मतुल्यगुणेनाय,

करुणारससिन्धवे ॥२॥

तदन्तेवासिमुख्याय,

शूराय कर्मभेदने ।

वाचकवरवीराय,

नमः प्रशमदायिने ॥३॥

तच्छिष्याय नमः सर्व-

शास्त्ररहस्यवेदिने ।

सूरीशवरदानाय,

ज्ञानाराधनकारिणे ॥४॥

प्रशस्ति

तपागच्छरूपी आकाशमां सूर्य समान,
मूर्तिनुं मंडन करवामां ढोंशियार अेवा
श्रीविजयानंदसूरीश्वरजु (आत्मारामजु)महाराजने
नमस्कार थाओ. (१)

तेमना शिष्यरत्न, कमण जेवा गुणोना स्वामी,
करुणारसना सागर समा
श्रीकमलसूरीश्वरजु महाराजने
नमस्कार थाओ. (२)

तेमना मुष्य शिष्य,
कर्मोने भेदवामां शूर,
प्रशम आपनारा अेवा उपाध्याय श्रीवीरविजयजु
महाराजने नमस्कार थाओ. (३)

तेमना शिष्य,
जधा शास्त्रोना रहस्योने जणनारा,
ज्ञाननी आराधना करनारा,
श्रीदानसूरीश्वरजु महाराजने नमस्कार थाओ. (४)

श्रीप्रेममुनिनाथाय,

नमः प्रशान्तमूर्त्तये ।

दानमुनिपशिष्याय,

सिद्धान्तपारगामिने ॥५॥

नमस्तच्छिष्यवर्याय,

दक्षाय देशनाविधौ ।

तपोगुणप्रधानाय,

सूरिभुवनभानवे ॥६॥

तत्क्रमपद्मभृङ्गाय,

समतासागराय तु ।

नमः पंन्यासपद्माय,

गुरुकृपैकसद्मने ॥७॥

वर्तमानगणेशाय,

श्रीजयघोषसूरये ।

भुवनभानुसूरीश-

सुशिष्याय नमोनमः ॥८॥

શ્રીદાનસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્ય,
સિદ્ધાન્તના પારગામી, પ્રશાન્તમૂર્તિ,
શ્રીપ્રેમસૂરીશ્વરજી મહારાજને
નમસ્કાર થાઓ. (૫)

તેમના શ્રેષ્ઠ શિષ્ય, વ્યાખ્યાન આપવામાં કુશળ,
તપ ગુણથી પ્રધાન એવા
શ્રીભુવનભાનુસૂરીશ્વરજી મહારાજને
નમસ્કાર થાઓ. (૬)

તેમના ચરણકમળમાં ભમરા સમાન, સમતા
સાગર, ગુરુમહારાજના એકમાત્ર કૃપાપાત્ર,
પંચાસપ્રવર શ્રીપદ્મવિજયજી મહારાજને નમસ્કાર
થાઓ. (૭)

શ્રીભુવનભાનુસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્યરત્ન,
વર્તમાન ગચ્છાધિપતિ,
શ્રીજયદોષસૂરીશ્વરજી મહારાજને
નમસ્કાર થાઓ. (૮)

पंन्यासपद्मशिष्याय,

श्रीहेमचन्द्रसूरये ।

नमो मे गुरुदेवाय,

वात्सल्यनिधये सदा ॥९॥

नमो विद्यागुरुभ्यो ये,

सहायाश्च ममाऽभवन् ।

सद्भ्यो बहूपकारिभ्यः,

परेभ्योऽपि ह्यहर्निशम् ॥१०॥

हालारनामदेशेषु,

ग्रामः समस्ति सुन्दरः ।

जोगवडाख्यया ख्यातः,

सुसमृद्धो धनादिभिः ॥११॥

‘रामजी’ नामसुश्राद्धो,

गुणी तत्र पुराऽवसत् ।

मुम्बाभिधानपुर्या तु,

निवसति स सम्प्रति ॥१२॥

પંચાસપ્રવર શ્રીપદ્મવિજયજીના શિષ્યરત્ન,
હંમેશા વાત્સલ્યના ભંડાર,
મારા ગુરુદેવ શ્રીદેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજને
નમસ્કાર થાઓ. (૯)

જેઓ મને સહાયક બન્યા
એ વિદ્યાગુરુદેવોને અને
બહુ ઉપકારી અન્ય સજ્જનોને પણ
હંમેશા નમસ્કાર થાઓ. (૧૦)

હાલાર નામના દેશમાં
ઘન વગેરેથી સમૃદ્ધ
'જોગવડ' નામનું
સુંદર ગામ છે. (૧૧)

રામજીભાઈ નામના
ગુણવાન સુશ્રાવક ત્યાં પહેલા રહેતા હતા.
હાલ તે
મુંબઈમાં રહે છે. (૧૨)

मुक्तेति नामतस्तस्य,

धर्मभार्याऽस्ति शीलभाक् ।

श्रीहेमचन्द्रसूरीशै-

स्तौ धर्मं प्रतिबोधितौ ॥१३॥

ततश्च जिनधर्मस्य,

समाराधनया तयोः ।

वासितमस्ति सम्पूर्णं,

जीवनं मुक्तिगामिनोः ॥१४॥

दृब्धमिदं महाकाव्यं,

भव्यं तयोः सुतेन तु ।

श्रीहेमचन्द्रसूरीश-

शिष्येण रत्नबोधिना ॥१५॥

महाकाव्यमिदं नाम्ना,

‘समतादिमहोदधिः’ ।

मुदं ददातु सर्वेभ्यो,

यावच्चन्द्रदिवाकरौ ॥१६॥

મુક્તાબેન નામના તેમના
શીલવાળા ધર્મપત્નિ છે.
શ્રીહેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજે
તે બંનેને ધર્મ પમાડ્યો. (૧૩)

તેથી મુક્તિગામી એવા તેમનું
સંપૂર્ણ જીવન
જિનધર્મની સુંદર આરાધનાથી
વાસિત છે. (૧૪)

આ ભવ્ય મહાકાવ્ય
તેમના દિકરા
અને શ્રીહેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્ય
મુનિ રત્નબોધિવિજયએ રચ્યું. (૧૫)

‘સમતામહોદધિ’ નામનું આ મહાકાવ્ય
જ્યાં સુધી ચન્દ્ર-સૂર્ય છે
ત્યાં સુધી બધાને
આનંદ આપો. (૧૬)

श्रीहेमचन्द्रसूरीशै-

गुरुभिः सुष्ठु शोधितम् ।

काव्यमिदं जिनप्रेम-

विजयमुनिना तथा ॥१७॥

अभ्यासार्थमिदं काव्यं,

तथा तद्गुणलिप्सया ।

रचितं नैव पाण्डित्य-

प्रदर्शनकृते मया ॥१८॥

कृपामाधाय विद्वांसो,

मय्यत्र तु क्षतीः कृतौ ।

शोधयन्तु यतोऽज्ञोऽहं,

भूरिदोषनिधिस्तथा ॥१९॥

रचनेनाऽस्य काव्यस्य,

पुण्यमवापि यन्मया ।

तत्सदृशगुणेनः स्यां,

तेनेति प्रार्थये तु तान् ॥२०॥

ગુરુદેવ શ્રીહેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજે
અને મુનિરાજ શ્રીજિનપ્રેમવિજયજીએ
આ કાવ્યનું
સંશોધન કર્યું છે. (૧૭)

આ કાવ્ય મેં અભ્યાસ માટે
અને તેમના ગુણો પામવાની
ઈચ્છાથી રચ્યું છે,
પંડિતાઈ બતાવવા નહીં. (૧૮)

વિદ્વાનો મારી ઉપર કૃપા કરીને
આ કૃતિમાં ક્ષતિઓનું સંશોધન કરે,
કેમકે હું અજ્ઞ
અને ઘણા દોષોનો ભંડાર છું. (૧૯)

હું તેમને પ્રાર્થના કરું છું કે,
આ કાવ્ય રચવાથી
મને જે પુણ્ય મળ્યું હોય તેનાથી
હું તેમના જેવા ગુણોનો સ્વામી થાઉં. (૨૦)

महाकाव्येऽत्र वृत्तानां,
चतुष्पञ्चाशताऽधिकम् ।
षट्शतं परमानन्दं
रातु हरत्वघं तथा ॥२१॥

‘समतामहोदधि’ महाकाव्यं सम्पूर्णतामितम् ।
शुभं भूयात् सर्वजगतः ।

पं. पद्मविजयानामन्तर्वचनम्-

गुरुकृपा आराधनायाः प्रधानमङ्गम् ।
साऽचिन्त्यं तत्त्वम् । तया रत्नत्रयीसाधना-
ऽधिकाधिकं पुष्टीभवति संयमजीवनं
चास्त्रालितं भवति । नूनं, सा जीवने
परमाधारस्त्रया ।

संयमबलं गुरुकृपाऽऽधीनम् ।

- ‘पद्मपरिमलः ।’

આ મહાકાવ્યમાં
છસોને ચોપન શ્લોકો
પરમાનંદ આપો
અને પાપને હરો. (૨૧)

‘સમતામહોદધિ’ મહાકાવ્ય પૂર્ણ થયું.
સર્વજગતનું કલ્યાણ થાઓ.

તપાગચ્છાલંકાર, સિદ્ધાંતમહોદધિ, સ્વ.
પૂજ્યપાદ આચાર્યદેવશ્રીમદ્વિજય પ્રેમસૂરીશ્વરજી
મહારાજના શિષ્યરત્ન ન્યાયવિશારદ,
વર્ધમાનતપોનિધિ, સ્વ.પૂજ્યપાદ આચાર્યદેવ-
શ્રીમદ્વિજય ભુવનભાનુસૂરીશ્વરજી મહારાજના
શિષ્યરત્ન ગુરુસમર્પિત, સમતાસાગર
સ્વ.પૂજ્યપાદ પંન્યાસપ્રવર શ્રીપદ્મવિજયજી
મહારાજના શિષ્યરત્ન સીમંધરજિનોપાસક,
વૈરાગ્યદેશનાદક્ષ આચાર્યદેવશ્રીમદ્વિજય
હેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્ય મુનિ
રત્નબોધિવિજયએ સ્વરચિત ‘સમતામહોદધિ’
મહાકાવ્યનો આ ભાવાનુવાદ લખ્યો.

કેન્સર જેવા
ભયંકર રોગમાં પણ
ઉગ્રસાધના કરી
જીવનને સફળ કરનાર
એક મહાસાધકનું જીવનચરિત્ર
એટલે
સમતામહોદધિ મહાકાવ્ય
એ મહાસાધકની
સાધનાનો પરિચય પામવા
તમારે આ ગ્રન્થ
વાંચવો જ રહ્યો...

